

پیدایش

۱

خَلَقَتْ دُنْيَا

۱ اول، خدا آسمونا و زمين آفريد. ۲ زمين پتي و بي شكل بيد. همه جا او بيد و توريكي هُنونَ پوشنيد بيد و روح خدا ام ري اووا حرکت كورد.

شيش روز خلقت

۳ خدا فرمود: «روشنوي بووه» و روشنوي بيس. ۴ خدا آ روشنوي خوشش اومه و روشنوي آ توريكي سوا كورد. ۵ خدا روشنوي «روز» و توريكي «شو» نوميد. شو گذشت و سحر بيس، يان روز اول بيد.

۶ خدا فرمود: «فلك تشكيل بووه تودا بخار اهم سوا بوون تا آسمون بالا و اقيانوسا زرش تشكيل بوون.» ۷ پ خدا فلك ساخت و اووا زر فلك آ اووا بالا فلك سوا كورد و ايطو بيس.

۸ خدا فلك «آسمون» نوميد. شو گذشت و سحر بيس، يان روز دوم بيد.

۹ خدا فرمود: «اووا زر آسمون م ي جا گرد بوون تا خشكي عمل آيه.» و ايطو بيس.

۱۰ خدا خشكي «زمين» و گرد بيسن اووا «دريا» نوميد و خدا يان پسنديد، ۱۱ اوسون خدا گف: «زمين سوزي عمل آره، علوفاي كه دونه دهن و درختا ميوه دار عمل آين و هر كونشون ليف خوش تكثير گنه.» و ايطو بيس. ۱۲ پ زمين همه نوع سوزي و درختا سلفدار عمل آورد و خدا ديد و پسنديد. ۱۳ شو وازس و سحر بيس، يان روز سوم بيد.

۱۴ خدا فرمود: «نورافشاناي آسمون بوون تا روز آ شو سوا گين، تا نشونه بوون سي ديار

داين فصلا و روزا و سالا، ۱۵ و نورافشاناي م آسمون بوون تا سر زمين روشن گين» و ايطو

بيس. ۱۶ خدا دو روشنوي گپ ساخت، روشنوي گفتر حكومت و روز و روشنوي

كوچوكتر حكومت و ر شو، خدا هميطو ستارون آفريد. ۱۷ خدا هُنون م آسمون وند تا

زمين روشن گين ۱۸ و روز و ر شو سلطنت گين و نور آ توريكي سوا گين و خدا ديد كه

ايطو خووش. ۱۹ شو گذشت و سحر بيس، يان روز چاروم بيد.

۲۰ اوسون خدا فرمود: «اووا موجودات چوندار پُر بوون و باهندون بالا م آسمون پرن.»

۲۱ پ خدا موجودات گ دريوي و گل چوندارون كه بجونين و چوندارون كه اووا پُر گين،

رقم به رقم و گل باهندون رقم به رقم آفرید و خدا دید که خووش. ۲۲ خدا هُنون برکت دا و فرمود: «بارور و کثیر بایه و اووا درباهان پُر گینه و باهندون آم سَر زمین زیاد بوون.» ۲۳ شو گذشت و سحر بیس، یان روز پنجوم بید.

۲۴ اوسون خدا فرمود: «زمین، آهر رقم جونورا آلی و وحشی. و خزندون عمل آره.» ۲۵ پ خدا جونورون وحشی. و آلیه و گل خزندون ری زمین رقم به رقم آفرید و خدا دید که پسندیدس.

۲۶ اوسون خدا فرمود: «آدم لِف خودمون بسازم، تا ور جوونا زمین و موهیون و باهندون فرموروی گنه.»

۲۷ پ خدا آدم شکل خودش آفرید،

اووه شکل خدا آفرید؛

هُنون نر و مایه آفرید.

۲۸ خدا هُنون برکت دا و خدا به هُنون فرمود: «بارور و زیاد بایه و زمین پُر گینه و ور وان مسلط بایه. ور موهیون دریا و ور باهندون آسُمون و ور هر جونداره که ری زمین حرکت گنه، حکم گنه.» ۲۹ اوسون خدا گف: گل گیاهها دونه دار و میوا درختان سی خوراک به شُمون دام. ۳۰ گل علوفا سوز به جوونا و باهندون و خزندون بخشیدم. ۳۱ اوسون خدا ور هر چه که آفرید بید نظر کورد دید خلقتش آهر لحاظ عالیته. شو گذشت و سحر بیس یان روز شیشوم بید.

۲

روز هفتوم

۱ ایطو بید که، آسُمونا و زمین و هر چی م هُنون بید تکمیل بیس. ۲ و خدا م روز هفتوم، کار خوشه به آخر رسونید، پ او م هفتومی روز، آگل کارا خودش فارغ بیس. ۳ خدا روز هفتوم برکت دا و روز هفتوم مقدس بحساب آورد، سی یانکه م او روز آگل کارا خودش فارغ بیس بید. ۴ ایطو بید که آسُمونا و زمین آفریده بیسن.

خلقت آدم

اوسون که خداوند خدا آسُمونا و زمین ساخت ۵ هیچ بوته هنی سَر زمین نبید و هیچ گیاه هنی سوز نبیس بید، سی یانکه هنی بارون سَر زمین نبورید بید و هیچ آدمه نبید تا سَر وان کشت گنه، ۶ اما اووا آدل زمین بزین در و گل ری زمین سَر او بکوردن. ۷ اوسون خداوند خدا آدم آ خاک زمین سرشت و م پتش روح حیات دمید و آدم موجوده زنده بیس.

۸ و خداوند خدا باغه آلا شرق، م سرزمین عدن غرس کورد و آدم که آفرید بید اونجون وند. ۹ خداوند خدا همه رقم درختا قشنگ و خوش طعم آ زمین عمل آورد. خدا منجا باغ، درخت حیات و همیطو درخت قِمسن خوب و بد وند.

۱۰ روخونه آ عدن بمیومه در تا باغ او دَهه، اوسون ای روخونه به چار روخونه کوچوکتر

تقسیم ببیس. ^{۱۱} نوم روخونه اول فیثون که آ سرتاسر سرزمین خویله رد ببیس. ^{۱۲} اونجون طِلا خالص، عطر خوش بو و سینگ جزع پدا بدا. ^{۱۳} نوم روخونه دووم جیحون بید که آ سرتاسر سرزمین کوش رد ببیس. ^{۱۴} روخونه سووم دجلس که آلا شرق آشور زوونه و روخونه چاروم فرات.

^{۱۵} خداوند خدا آدم گروف و اووه م باغ عدن وند تا م وان کار گنه و آوان نگدوری گنه. ^{۱۶} خداوند خدا به آدم گف: «اگل میوا باغ تری خوری ^{۱۷} إلا میوه درخت فمسن خوب و بد. سی یانکه آر آمیوه وان خوری، مطمئن بات که بمیری.»

خدا حوان خلق گنه

^{۱۸} خداوند خدا فرمود: «خوب نی که آدم تنا مته، پ یار مناسب سی او بسازم.» ^{۱۹} اوسون خداوند خدا گل جوندارون صحرا و باهندون آسمون که آ خاک آفرید بید پیش آدم آورد تا بیته آدم چه نومه سرشون و نه، هر نومه که آدم سرهنون وند، همو وان نوم او جوندار ببیس. ^{۲۰} پ آدم گل چارپایون و باهندون آسمون و گل وحوش صحران اسم وند؛ اما یار مناسب سی آدم پدا ندا. ^{۲۱} پ خداوند خدا خو سنگین ور آدم مسلط کورد و م همو حال که آدم خفتید بید یکی آ دندا اووه گروف و جا وان پی گوشت پُر کورد. ^{۲۲} اوسون خداوند خدا آ همو دنده که آ آدم گروف بید زونه خلق کورد و اووه پیش آدم آورد. ^{۲۳} آدم گف:

«یان استخونه آ استخونامه

و گوشتیه آ گوشت لازم؛

او نسا نومیده بووه،

سی یانکه آ انسان گروفت ببیس.»

^{۲۴} سی دل یان که، پیا آ بووه و مار خودش سوا ببووه و پی زونه خودش بیکه ببووه و بعد آ یان ای دو تن بیکه ببوون. ^{۲۵} آدم و زونش هر دون لخت بیدن اما حس شرمه نداشتن.

۳

آدم و حوا گنا بکین

^۱ مار اگل جوناپه که خدا آفرید بید، مودی تر بید. روز مار پیش زونه او مه به او گف: «آیا راسه که خدا شموئه آ خوردن گل میوا درختا منع کورده؟» ^۲ زونه به مار گف: «آ میوا درختا باغ ترم خوریم،^۳ اما خدا گفته، ”آ میوه درخت که منجا باغ مخوره و به وان دس مزنه، مبادا میره.“» ^۴ مار به زونه گف: «مطمئن بات که نم میره. ^۵ بلکه خدا دونه روز که آ میوه او درخت خوره، تیا تون بگوشن و لف خدا ببووه و تره خوب آ بد تشخیص دهبه.» ^۶ او درخت به تیه زونه قشنگ بید پ او پی خودش فکر کورد، میوه ای درخت وا خوش طعم بووه و مونه دونا گنه، پ آ میوه درخت چند و خورد و به مرش ام دا و اووم خورد. ^۷ اوسون تیا هر دونشون گوشس و فمیدن که لختن، پ برگا درخت انجیر به یک دوختن و لنگایه سی

خوشون دُرس کوردن.

^۸ همو روز پَسین آدم و زوئش، صدا خداوند خدان که م باغ زه برفت فَمیدن و خوشونه م درختا قایوم کوردن. ^۹ خداوند خدا آدم بونگ کورد گف: «آچه خوته قایوم گنی؟» ^{۱۰} آدم جوواب دا: «صدا تون م باغ شَنفُتُم و ترسیدُم، سی یانکه لُخت بیدُم، سی دل یان که خومه قایم کوردمه.» ^{۱۱} خدا گف: «کی تون گف که لُختی؟ آیا آ او درخت که تون گفتم آ وان نخوری، خوردی؟» ^{۱۲} آدم گف: «ای زوئنه که یار مو کوردی، آمیوه او درخت به مو دا و موئم خوردُم.»

^{۱۳} اوسون خداوند خدا آ زوئنه پرسید: «یان چه کاریه که کوردی؟» زوئنه گف: «مار موئه فریب دا و موئم خوردُم.»

^{۱۴} پَ خداوند خدا به مار گف: «سی دل ای کارت، اکل جیونا وحشی. و آلی زمین ملعونتر ببووی! تا زندی سَر ایشکمت بخزی و خاک خوری. ^{۱۵} بِن تو و زوئنه و بِن نسل تو و نسل زوئنه، دِشمنی بوئم او سر تون بکووه و تو گندیک اووه بزنی.»

^{۱۶} و به زوئنه فرمود: «درد زایمون تون زیاده کُئم و تو پی درد، بچون بزوی. مشتاق مِرت ببووی و او وِر تو مسلط ببووه.»

^{۱۷} اوسون خداوند به آدم فرمود: سی یانکه قِصه زوئنه قبول کوردی و آمیوه او درخت خوردی که به تو گفتم بید آ وان نخوری، زمین زِر لعنت قرار گروف و تو گل روزا عمرت پی رنج و زحمت آ وان امرار معاش گنی. ^{۱۸} آ زمین سیت خار و خَس سوز گنه و آ گیاهها صحرا بخوری. ^{۱۹} پی عرق که آ تیکت برزه نون بخوری، تا اوسون که به خاک وِرگردی که آ وان گروفت بیسی سی یانکه تو آ خُوکی و به خاک بورگردی.»

^{۲۰} اما، آدم زوئنه خوشه حوا یعنه زندی نومید، سی یانکه او واسیکه مار گل زندون بووه. ^{۲۱} خداوند خدا جومایه آپوس سی آدم و زوئش ساخت و هُنون پوشنید.

^{۲۲} خداوند خدا فرمود: «آدم لِف آمون بیسه که خوب و بد پ اِشناسه. مبادا دَس خوشه دراز گنه و آ درخت حیات گِزه خوزه و تا ابد زنده مته.» ^{۲۳} پَ خداوند خدا آدم آ باغ عدن پَس در تا سَر زمین که آ وان گروفت بیس بید زراعت گنه. ^{۲۴} پَ آدم پَس در و آلا شرق باغ عدن ملاکونه وند تا پی شِمِشِر تَشی که به هر لا بِلرس، آزه درخت حیات محافظت کُین.

۴

قابیل و هابیل

^۱ حوا آ آدم و سَن بیس، قابیل زوید و گف: «به یوری خداوند کووک به دنیا اوردُم!» ^۲ حوا ئَ ر دِگه، برار او هابیل زوید. هابیل گله دوری بکورد و قابیل به زراعت زمین مشغول بیس. ^۳ بعد آ قدره، قابیل هدیه آمحصول زمینش به حضور خداوند آورد. ^۴ هابیل م چن رأس آنخست زادون گله خوشه ذبح کورد و آ بترین قسمتا گوشت هُنون سی خدا هدیه آورد. خداوند هابیل و هدیه اووه قبول کورد ^۵ اما قابیل و هدیه که آورد بید قبول نکورد. پَ قابیل خلی چر اومه، اقدّه که آ چری سرشه پَس زِر. ^۶ خداوند آ قابیل پرسید: «آ چه چری و سرت

زِرِ بَسِيْتَه؟ ٧ آر دُرس عمل كوردی آیا مقبول نَم بیسی؟ اما سی یانکه ایطو نکوردی، گُنا در کمینته و مخو وِت مسلط بووه، اما تو وِر وسوسه گُنا مسلط بات.»

٨ ی روزِ قابیل به برار خودش هابیل گُف: «بیو تا رووم صحرا.» وختی م صحرا بیدن قابیل وِر برارش هابیل حمله کورد و اووه گُشت. ٩ اوسون خداوند آ قابیل پرسید: «برارت هابیل کجاس؟» گُف: «آ کجا دونسه بووم مَر مو نگبون براؤم؟» ١٠ خداوند فرمود: «یان چه کاره بید که کوردی؟ خین برارت آ زمین پیش مو دادیه ژنه. ١١ ایسون تو ملعون هِسی. آ زمین که پی خین برارت وانِ رنگین کوردیه، طرد بیووی. ١٢ آ ایسون به بعد، هر چی کار گنی دِگه زمین محصولِ خوشه اوطو که وا دَهه به تو نَم دَهه و تو م دنیا آوازه و پَرشون بووی.» ١٣ قابیل به خداوند گُف: «مکافئَم بیشتر آ حد طاقئَمه. ١٤ امروز موئه آ ای زمین و آ حضور خودت طرد گنی و موئه م دنیا آوازه و پَرشون گنی، اوسون هر ک موئه بیئه موئه بگُشه.» ١٥ پ خداوند به او فرمود: «ایطو نَم بووه: سی یانکه هر ک تون گُشه، مجازاتش هَف برابر شدیدتر آ مجازات تو ببووه.» و خداوند نشونه وِر قابیل وند تا آر گسه اووه جوس، اووه نگُشه. ١٦ پ قابیل آ حضور خداوند در رفت و م سرزمین نُود (یعنه سرزمین سرگردونی) م شرق عدن ساکن بیس.

بِچون قابیل

١٧ قدره بعد زونه قابیل وِسَن بیس، کووکِ زویید و نوم اووه خَنوخ وند. اوسون قابیل شَرِ ساخت و نوم کووکش خَنوخِ سَر او شَر وند. ١٨ خَنوخ بووه عیراد، عیراد بووه محویائیل، محویائیل بووه متوشائیل و متوشائیل بووه لِمک بید. ١٩ لِمک دو زونه اُسوند، یکه عاده اسمش بید و یکه دِگه ظَلَه. ٢٠ عاده، یابال زویید او بووه چادرنشینون و گله دارون بید. ٢١ برار او یوبال نومش بید؛ او بووه گل نوازندون چنگ و نی بید. ٢٢ ظَلَه آم توبال قاین زویید، که صانع انواع ابزارا برنجی و آهنی بید. خار توبال قاین، نَعَمه نومش بید. ٢٣ لِمک به زنون خودش گُف:

«ای عاده، ای ظَلَه، به مو گوش دِهه،

ای زنون لِمک قِصامه شُفه.

جوونیه که سی دل زخم که به مو زند گُشتُم،

و جوونیه سی دل جراحتی که به مو زنده.

٢٤ آر سی قابیل هَف برابر انتقام گرفت بووه،

سی لِمک، هفتاد و هَف برابر.»

به دنیا اومین شیث

٢٥ بعد آ وان، آدم و حوا صوحوب کووکِ دِگه بیسن. حوا گُف: «خدا آ جا هابیل که بدس برارش قابیل گُشته بیس، کووکِ دِگه به مو داس، پ نومشه شیث وندن.» ٢٦ وختی شیث گپ بیس، صوحوب کووکِ بیس و اووه انوش نومید. م زمون انوش بید که مردم شرو به عبادت خداوند کوردن.

آ آدم تا نوح

^۱ یان شرح تاریخچه آدم و نسلشّه. وختی که خدا آدم آفرید، اووه لِفِ خودش آفرید. ^۲ او هُنونَ مذکر و مؤنث آفرید و هُنونَ برکت دا و مِ روزِ خلقت اسم هُنونَ انسان وند.

^۳ آدم صد و سی سالش بید که کووکش شِیث به دنیا اومه. او وَر بووش آدم بورد. ^۴ و آدم بعد آ آوردن شِیث، هشصد سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه آم بیس.

^۵ آدم مِ سین نوصد و سی سولی مورد.

^۶ وختی شِیث صد و پن سالش بید، کووکش انوش، به دنیا اومه. ^۷ شِیث بعد آ به دنیا اومین انوش، هشصد و هف سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه آم بیس.

^۸ پَ روزا زندگی شِیث به گل، نوصد و دوزه سال بید و او مورد.

^۹ انوش وختی نود سالش بید کووکش قینان به دنیا اومه. ^{۱۰} انوش بعد آ به دنیا اومین قینان، هشصد و پونزه سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۱۱} پَ روزا زندگی انوش به گل، نوصد و پن سال بید و او مورد.

^{۱۲} وختی قینان هفتاد سالش بید کووکش مهَللئیل به دنیا اومه. ^{۱۳} قینان بعد آ تولد مهَللئیل، هشصد و چل سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۱۴} پَ روزا زندگی قینان به گل، نوصد و ده سال بید و او مورد.

^{۱۵} و مهَللئیل شص و پن سالش بید که کووکش یارد به دنیا اومه. ^{۱۶} مهَللئیل بعد آ تولد یارد، هشصد و سی سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۱۷} پَ روزا زندگی مهَللئیل به گل، هشصد و نود و پن سال بید و او مورد.

^{۱۸} یارد صد و شص و دو ساله بید که خنوخ به دنیا اومه. ^{۱۹} یارد بعد آ به دنیا اومین خنوخ هشصد سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۲۰} پَ روزا زندگی یارد به گل، نوصد و شص و دو سال بید و او مورد.

^{۲۱} خنوخ شص و پن ساله بید که متوشالح به دنیا اومه. ^{۲۲} خنوخ بعد آ به دنیا اومین متوشالح، سصد سال پی خدا ره برفت و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۲۳} پَ روزا زندگی خنوخ به گل سصد و شص و پن سال بید. ^{۲۴} خنوخ پی خدا ره برفت و خدا اووه پیش خودش بالا بورد و دِگه گسه اووه ندید.

^{۲۵} متوشالح صد و هشتاد و هف سالش بید که لِمک به دنیا اومه. ^{۲۶} متوشالح بعد آ به دنیا اومین لِمک، هفصد و هشتاد و دو سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۲۷} پَ روزا زندگی متوشالح به گل، نوصد و شص و نه سال بید؛ و او مورد.

^{۲۸} لِمک وختی صد و هشتاد و دو سالش بید صوحوب کووک بیس، ^{۲۹} نومش نوح یعنیه آسودگی وند: «ای کووک اُمونَ آکار و زحمت زراعت که سی دل زمینه که خدا لعنت کورد بید، آسودگی بپخشه.» ^{۳۰} لِمک بعد آ به دنیا اومین نوح، پونصد و نود و پن سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۳۱} پَ روزا زندگی لِمک به گل هفصد و هفتاد و

هَف سال بید؛ و او مورد.

۳۲ نوح پونصد ساله بید که سام به دنیا اومه و بعد آ او کووکون دگش حام و یافت به دنیا اومن.

٦

طوفون نوح

۱ م ای زمون که تعداد آدمون ری زمین زیاد بیس، ۲ پباهونه که تابع خدا بیدن جذب دخترن خوش رنگ ری آدمون بیسن و هر کونشونه که پسندیه کوردن به زونی ب اُسوندن. ۳ و خداوند فرمود: «روح مو هی م وجود انسان نم منه، سی یانکه او موجوده فانی و نفسانیه. پ صد و بیس سال به هر آدمیه عمر دو هام.» ۴ بعد آ یانکه پباهونه که تابع خدا بیدن و دخترن آدمون پی یک وصلت کوردن، آدمون غول پگره ا هُنون عمل اومه. هُنون پلُونون معروف دوران قدیم هسن.

۵ وختی خداوند دید که چطو گل مردم ری زمین، بدکار بیسنه و فکراشون آلوده به گنا بیسه؛ ۶ آ یانکه آدم ری زمین آفرید بید، متاسف بیس و م دل خودش ناراحت بیس. ۷ پ خداوند فرمود: «مو ای آدمونه آری زمین آ بِن بَرُم و گل جوونون حتی چارپایون و خزندون و باهندون که آفریدومه ام آ بِن بَرُم، سی یانکه آ آفریدن هُنون متاسف بیسنه.» ۸ اما م ای ماجرا نوح مورد لطف خداوند بید.

۹ داستان زندگی نوح پغمبر آ ای قرار. او پیا صالح بید و م روزگار خودش بی نقص بید و مطابق اراده خدا زندگی بکورد. ۱۰ نوح صوحوب سو گووک بیس: سام و حام و یافت.

۱۱ م ای زمون، زیوتی گنا و ظلم مردم در نظر خدا به حد آخرش رسید بید و دنیا به گل فاسد بیس بید. ۱۲ وختی خدا فساد و بدکوری بشر دید، ۱۳ به نوح فرمود: «تصمیم گرفتمه گل بنی آدمه هلاک گنم، سی یانکه زمین آ ظلم و فسادشون پُر کوردنه. مو هُنون پی زمین آ پِن بَرُم. ۱۴ اما تو ای نوح، پی چو درخت سرو یه کشتی ساز. م وان تووایه ساز، مین و در کشتی ام پی قبل پوشن. ۱۵ وان طوره ساز که طولش: صد و پنجا متر، پماش بیس پِن متر و ارتفاع وان پونزه متر بووه. ۱۶ نیم متر زرتَر آ سقف، پنجرایه ساز. م وان سو طبقه بنا گن و ورودی کشتی م پلی کشتی ون. ۱۷ زیتره مو سرتاسر زمین پی او بیوشنم تا هر موجود زنده که م وان هلاک بووه. ۱۸ اما پی تو عهد بندم که تون پی زونت و کووکونت و بیونت م کشتی سالم هلم. ۱۹ آ گل جوندارون، خزندون و باهندون، ی جف نو و مایه پی خودت م کشتی بر. ۲۰ تا آ خطر ای طوفون در آمون بوون. ۲۱ همیطو خوراک به اندازه سی خوتو جوونون م کشتی آمبار گن.» ۲۲ پ نوح ایطو کورد؛ و گل دستورا خدان انجوم دا.

٧

۱ اوسون خداوند به نوح فرمود: «تونو آل خونت م کشتی رووه، سی دل یانکه پِن گل

مردمون ای روزگار تینا توونَ دُرِسکار دیدم. ۲ پی خودت هَف جُف آ جِوونون حلال گوشت، هَف جُف، نر و مایه، وردار و آچارپایون ناپاک، یه جُف، نر و مایه، ۳ همیطو آ باهندون هَف جُف، نر و مایه، تا نسل هُنونَ ری گل زمین زنده هلی. ۴ سی یانکه مو بعد آ هَف روز، چل روز و چل شو بارون سَر زمین بارونم و هر موجودیه که آفریدمته آ ری زمین محو بگنم. ۵ و نوح هر چیه که خداوند به او فرمون دا بید، انجوم دا.

۱ نوح پونصد و نود و نه سالش بید که طوفون گپه ری زمین اومه ۷ و او پی کووکونش و زونش و زون کووکونش به کشتی رفتن تا آ او طوفون در آمون منن. ۸ چارپایون پاک و چارپایون ناپاک، باهندون و گل خزندون ری زمین، ۹ دو تا دو تا، نر و مایه، هموطو که خدا به نوح فرمون دا بید، م کشتی جاگروفتن. ۱۰ و بعد آ هَف روز، او طوفون سَر زمین اومه.

۱۱ بعد آ هفتَه، وختی که نوح م شیشصد سولی رفت، م روز هفتوم، ما دووم، طوفون شرو بیس. ۱۲ و بارون شلقلی چل روز و چل شو سَر زمین بزند. ۱۳ م همو روز، نوح و کووکونش سام و حام و یافث و زونه نوح و سو زونه کووکونش پی هُنون به کشتی رسیدن، ۱۴ پی هُنون آ هر رقم جِوونون، چارپایون، خزندون ری زمین، باهندون پشون بیدن. ۱۵ پ دو به دو، آ هر جِوونه که نفَس حیات م خودش داش، پیش نوح م کشتی اومن. ۱۶ هُنون هموطو که خدا به نوح فرمون دا بید داخل بیسن، یعنه نر و مایه آ هر موجود زنده. اوسون خداوند در کشتی آ پیش سر هُنون بَسش.

۱۷ و طوفون چل روز سَر زمین ادامَه داش و او زیاده بیس و گل زمین بگروف تا یانکه کشتی آ ری زمین راس بیس. ۱۸ و او تسلط پدا کورد، سَر زمین خلی زیاد بیس و کشتی ری او سُنوور بیس. ۱۹ او سَر زمین زیاد و زیادتر بیس تا یانکه گل کوها بِلندم زر او رفتن. ۲۰ اقدَه بارون زَند که سطح او هَف متر بالاتر اُفلا کوها رسید. ۲۱ گل جوندارون ری زمین یعنه جِوونون آلی و وحشی، خزندون و باهندون، پی آدمون تلف بیسن. ۲۲ هر موجود زنده که م خشکی بید، نابود بیس. ۲۳ ایطو خدا گل موجودات زنده آ ری زمین محو کورد، بجز نوح و هُنونه که م کشتی پیش بیدن. ۲۴ او تا صد و پنجا روز همیطو ری زمین پوشنید بید.

۸

۱ و اما، خدا نوح و گل وحوش و چارپایون که پی او م کشتی بیدن آ یاد نورد بید، پ خدا باد سَر زمین فرسنید و او کم کم بنشس. ۲ اووا زر زمینی آ توفسن وسیدن و بارون بند اومه. ۳ اووا کم کم نشسن تا یانکه کشتی صد و پنجا روز بعد آ طوفون، ۴ م روز هودهم آ ما هفتوم، سَر کوها آزارات نشس. ۵ تا ما دَهوم، او هموطو کم بیس تا یانکه م اولی روز آ ما دَهوم، فُلا کوها دیار دان.

۱ بعد آ چل روز، نوح پنجریه که سی کشتی ساخت بید، گوشید ۷ و کلاقی آزاد کورد. کلاق به ای لا و او لا برفت و بورگشت تا یانکه زمین خشک بیس. ۸ بعد آ وان گموتَریه آ پیش خودش آزاد کورد تا بینه گموتَر تره زمین خشکه سی نشسن پدا گنه یا نه. ۹ اما گموتَر جایه نجوس سی یانکه هنی او سَر سطح زمین بید، نوح دَس خوشه دراز کورد و گموتَر گروف و م کشتی بورد. ۱۰ نوح هَف روز دِگه صبر کورد و آندو گموتَر آ کشتی آزاد کورد. ۱۱ وختِ غروب،

گموتر در حاله که برگ زتون تازه به نوکش داشت، پیش نوح ورگشت. پ نوح دونس که او آ ری زمین کم بیسه. ۱۲ او هف روز بعد آندو گموتر آزاد کورد و او دگه به کشتی نورگشت. ۱۳ م شیشصد و یکومی سال آ زندی نوح، م روز اول آ ما اول، او آ ری زمین خشک بیس. اوسون نوح سربوش کشتی گروفت و دید که ایسون سطح زمین خشک بیسه. ۱۴ م روز بیس و هفتوم آ ما دووم، زمین به گل خشک بیس بید. ۱۵ اوسون خدا به نوح فرمود: ۱۶ «ایسون وختش رسیده که گلتون آ کشتی آیه در. ۱۷ گل جوندارون که پی تون، جیونون، باهندون و چارپایون و گل خزندون که سر زمین بخزن، پی خودت بیارشون در تا سر زمین پخش بوون، م دنیا بارور و کثیر بوون.» ۱۸ پ نوح پی کووکونش و زونش و زنون کووکونش اومه در. ۱۹ و گل جیونون، گل خزندون، گل باهندون ام پی جفتا خوشون آ کشتی او من در.

عهد خدا پی نوح

۲۰ اوسون نوح سی حرمت خداوند قریوگا هه بنا کورد و آ هر جیون و باهنده حلال گوشت سر وان قریونی کورد. ۲۱ بو خووش به مشام خداوند رسید و خداوند م دل خودش گف: «دگه هیچ وخت زمین سی دل انسان لعنت نمکنم، هر چن که نیت دل آدم آ جیونی بد و دگه هیچ وخت گل جوندارون هلاک نمکنم.

۲۲ «تا وختی که دنیا دنیاس،

کشت و درو،

سرما و گرما،

تووسون و زمسون،

و روز و شو،

هی برقرارن.»

۹

۱ خدا نوح و کووکونش برکت دا و به هنون فرمود: «بارور و زیاد پایه و زمین پُر گنه. ۲ گل جیونون و خزندون زمین، باهندون و موهیون از شمون بترسن، سی یانکه گل هنون زر سلطه شمون وندومه. ۳ هر جنبنده که حیات دازه، خوراک شمون ببوه. هموطو که قبلا گیاه و غلات به شمون دام، ایسون همه چیه به شمون بخشم. ۴ اما گوشت پی خینش که به وان زندی بدهه مخوره. ۵ گشتن انسان جایز نی، سی یانکه انسان لِف خدا آفریده بیسه: هر جیونی که آدمیه گشه واگشته بووه.

۶ «هرکه خین آدمیه رزه،

واگشته بووه.

سی دل یانکه خدا آدم لِف خودش آفریده.

۷ و اما شمون، بارور و زیاد بووه؛ و زمینه پُر گنه.»

۸ اوسون خدا به نوح و کووکونش فرمود: ۹ «مو پی شمون و نسلا آینده شمون، ۱۰ حتی پی گل جیونا، باهندون و خزندون عهد بندم، ۱۱ مو عهد خومه پی شمون استوار گنم که دگه

هیچ وخت هیچ جوونه به او طوفون هلاک نَبووه و دِگه هیچ وخت طوفونه نَبووه که گل زمین ورون کُنه.»^{۱۲} و خدا گُف: «یان نشون عهدی که مو منجا خودم و شُمون و هر جونداریه که پی شُمونه، سی گل نسلا آینده ببندم.»^{۱۳} رنگین کمون خومه م اُورا وندومه و وان نشون عهدیه ببووه که منجا مونو زمین.^{۱۴} هر وخت اُوران بالا زمین پیمه گُئم و رنگین کمون م اُورا دیار دَهه،^{۱۵} اوسون عهد خومه پی شُمون و هر جوونه بیاد بمیارم. و اُورا دِگه هیچ وخت سیل نَم بوون تا هر جوونیه هلاک کُنه.^{۱۶} هر وخت رنگین کمون م اُورا دیار دَهه، وان سیل گُئم و عهد همیشگی که منجا خدا و هر موجود زنده سر زمین بیاد میارم.»^{۱۷} پ خدا به نوح فرمود: «یان نشون عهدی که منجا خودم و هر جوونه که سر زمین، برقرار ساختمه.»

نسل و کوووکون نوح

^{۱۸} سو کووک نوح که آکشتی اوین دَر، سام و حام و یافث بیدن. حام بووه گنعان بید.
^{۱۹} هُنون سو کووک نوح بیدن و آدمون گل دنیا آ هُنون عمل اوین.
^{۲۰} نوح وند به کشاورزی کوردن و باغ انگیره کاشت.^{۲۱} او آ او شراب خورد، مَس بیس بید و م خمش لُخت بیس.^{۲۲} حام، بووه گنعان، لُختی بووش دید و رفت دَر و دو برارش خبر دا.
^{۲۳} سام و یافث پی شُفتن ای خبر ردایه سر شونا خوشون بسن، عقب عقب رفتن، لُختی بووه خوشونه پوشنیدن. هُنون ریشون یه لا دِگه لرنیدن و لُختی بووشون ندیدن.^{۲۴} وختی نوح آ مسی خودش به هوش اومه و قَمید که کووک کوچوکتر حام پی او چه کورده،^{۲۵} گُف:

«لعنت خدا وِر کووکت گنعان با!

نسل او سی همیشه بنده نسل برارونت بووه.»

^{۲۶} و همیطو گُف:

«متبارک با خداوند خدا، خدای سام!

گنعان بنده او بووه.

^{۲۷} خدا یافث برکت دَهه؛

او م خما سام ساکن بووه،

و گنعان بنده او بووه.»

^{۲۸} نوح بعد آ طوفون سِصد و پنجا سال زندی کورد و ^{۲۹} پ روزا زندی نوح به گل، نوصد و پنجا سال بید؛ و او مورد.

۱۰

نسل نوح

^۱ یان تاریخچه نسل کووکون نوح، یعنی سام و حام و یافث که بعد آ طوفون سیشون کووکونه به دنیا اوین.
^۲ کووکون یافث: جویم، ماجوج، مدای، یوان، توبال، ماشک و تیراس.^۳ کووکون جویم: آشکناز، ریفات و توچرمه.^۴ کووکون یوان: ایبشه، ترشیش، کتیم و دودانیم.^۵ بچون هُنون

کم کم م ساحلا و جزیرا دنیا پخش بیسن و طایوفایته پی زیونا جور وا جور عمل آوردن. ^۶ کوووکون حام: کوش، مصر، فوط و گنعان. ^۷ کوووکون کوش: سبأ، خویله، سبتّه، رَعَمَه و سبتکا. کوووکون رَعَمَه: شبا و ددان. ^۸ یکه دِگه آ بچون کوش، شخصی بید به نوم نمرود که م دنیا، دلاور گپ و معروفه بیس. ^۹ اوپی قدرته که خداوند به او دا بید تیرانداز ماهره بیس بید، سی دل یان، وختی مخن موهارت تیراندوزی گسیه تعریف گنن، بگوون، خدا تون م تیراندوزی لِف نمرود گنا. ^{۱۰} مرکز اصلی حکومتش شامل بابل، ایرک، آگد و گنیه، م سرزمین شنعار بید. ^{۱۱} او آ او سرزمین به آشور رفت، او اونجون نینوا، رحوبوت عبر، کالج و ^{۱۲} ریسن او شَر گپه، که منجا نینوا و کالج واقعه، بنا کورد. ^{۱۳} مصرایم جد اقوام، لودیا، غنامیم، لهابیم، و نفتوحیم بید. ^{۱۴} قُروسیم و گسلوحیم که اهُنون اقوام فلسطینیون و گُفتوریم عمل اوین.

^{۱۵} گنعان کووک نُوریش صیدون بید و دوومیش حیت بید، ^{۱۶} و پیوسیان، آموریان و چرجاشیان، ^{۱۷} و جویان، عرقیان، و سینیان، ^{۱۸} و اروادیان، صیماریان و حمتیان. بعد آوان، طایوفا گنعانی منشعب بیسن. ^{۱۹} حد گنعان آ صیدون به سمت چرار تا غَره بید و به سمت شَر سُدوم، غُمورّه، آدمه و صبوئیم، تا لاشع. ^{۲۰} هُنون کوووکون حام بیدن که م قبایلا و سرزمینا خوشون زندی بکوردن و هر کونشون زیون خاص خوشونه داشتن.

^{۲۱} سی سام ام، که جد گل بنی عبر و برار گفتر یافث بید، کوووکون به دنیا اومه. ^{۲۲} کوووکون سام: عیلام، آشور، آرفکشاد، لود و آرام. ^{۲۳} کوووکون آرام: عوص، حول، جاتر و ماش. ^{۲۴} آرفکشاد بووه شالح بید و شالح بووه عبر. ^{۲۵} عبر دو کووک داشت. نوم یکشون فالج بید سی یانکه م زمون او بید که مردم دنیا پشک پلا بیسن - نوم کووک دِگش ام یقطان بید. ^{۲۶} یقطان بووه الموداد، شالف، حَضَرَمَوْت، یارح، ^{۲۷} هَدورام، اوزال، دقله، ^{۲۸} عوبال، آبیمائیل، صبا، ^{۲۹} اوفیر، خویله و یوباب بید. هُنون گل کوووکون یقطان بیدن. ^{۳۰} سرزمینه که هُنون م وان زندی بکوردن، آ شَر میشا به سمت شَر سفار بید که کوهسونه م شرق بید. ^{۳۱} هُنون کوووکون سام بیدن که هر کونشون م قبایلا و سرزمینا خوشون زندی بکوردن و هر کونشون زیون خاص خوشونه داشتن.

^{۳۲} گل افراده که بالا نومشون اومه بید، آنسل نوح بیدن که بعد آ طوفون، م دنیا پخش بیسن و قوما مختلفیه بوجود آوردن.

۱۱

برج بابل

^۱ او زمون گل مردم دنیا پی یه زیون قِصه بکوردن. ^۲ جمعیت دنیا کم کم زیاد بیس و مردم آلا شرق کوچ کوردن. هُنون اخیر به دشت گپ و پمه م بابل رسیدن و اونجون ساکن بیسن. ^۳ مردومه که اونجون زندی بکوردن پی یکدو مشورت کوردن، گفتن: «بیایه خشت زَنِم و هُنون خوب پَزِم.» آ خشتا بجا سنگا و آ قیل بجا گچ استفاده کوردن. ^۴ مردومه که اونجون زندی بکوردن پی یک مشورت کورده گفتن: «بیایه شَر سی خومون سازم و بُرجه بنا گنیم که

سَر وان به آسُمون سایه و ایطواسمه سی خومون پدا گنیم، مبادا ری زمین پشک بووم ° اما خداوند وختی که به شَر و بُرجه که در حال بنا بیسن بید سل کورد، گُف: ^۶ «زیون کُل مردم یکه بیسه و متحد بیسنه و ای کار شرو کوردنه. آر ایسون نوها هُنون نِگِرم، بعدا هر کاره که خاصه بوون انجوم دهن. ^۷ آر زون هُنون تغیر دهم تا قِصا یِکدوو نَقْمَن.» ^۸ پَ خداوند هُنون آ اونجون ری گُل زمین تیچ تاج کورد و هُنون سی دل اختلاف زیونشون آ ساختن شَر و سیدن. ^۹ سی دل یان اونجون بابل نومیدن، سی یانکه اونجون خداوند زیون گُل دنیان شونید. آ اونجون، خداوند هُنون ری گُل زمین پشک پَلا کورد.

نسل سام

^{۱۰} یان تاریخچه نسل سام: وختی سام صد سالش بیس، دو سال بعد آ طوفون، کووکش آرفکشاد به دنیا اومه ^{۱۱} و سام بعد آ به دنیا اومین آرفکشاد، پونصد سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس.

^{۱۲} آرفکشاد وختی سی و پن سالش بید کووکش شالچ به دنیا اومه ^{۱۳} و آرفکشاد بعد آ تولد شالچ، چارصد و سو سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۱۴} شالچ سی ساله بید که عیر به دنیا اومه ^{۱۵} و شالچ بعد آ به دنیا اومین عیر، چارصد و سو سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس.

^{۱۶} وختی عیر سی و چار ساله بید، کووکش فالچ به دنیا اومه ^{۱۷} و عیر بعد آ به دنیا اومین فالچ، چارصد و سی سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۱۸} فالچ سی سالش بید که کووکش رعو به دنیا اومه ^{۱۹} و فالچ بعد آ به دنیا اومین رعو، دوپس و نُه سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس.

^{۲۰} رعو سی و دو ساله بید که کووکش سروج به دنیا اومه ^{۲۱} و رعو بعد آ به دنیا اومین سروج، دوپس و هف سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۲۲} سروج سی سالش بید که کووکش ناحور به دنیا اومه ^{۲۳} و سروج بعد آ به دنیا اومین ناحور، دوپس سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس.

^{۲۴} ناحور بیس و نُه ساله بید که کووکش تارح به دنیا اومه ^{۲۵} و ناحور بعد آ به دنیا اومین تارح، صد و نوزه سال زندگی کورد و صوحوب کووکون و دخترن دِگه بیس. ^{۲۶} تارح هفتاد سالش بید که کووکون او أبرام و بعد ناحور و هاران به دنیا اومن.

نسل تارح

^{۲۷} یان تاریخچه نسل تارح: تارح بووه أبرام و ناحور و هاران بید و هاران بووه لوط بید. ^{۲۸} هاران پیش بووه خودش تارح، م زادگا خودش، شَر اور گلدانیون م جَوونی وختی هنی بووش زنده بید مورد. ^{۲۹} أبرام و ناحور زونه اُسوندن. نوم زونه أبرام ساری و نوم زونه ناحور مِلگه دختر هاران بید. هاران بووه بیسه آم بید. ^{۳۰} اما ساری نازا بید و بَجَه دار نم بیس.

^{۳۱} تارح، کووک خودش أبرام و نوه خودش لوط، کووک هاران و پی خودش ساری، زونه أبرام گرفت و هُنون پی یک آ شَر اور گلدانیون اومن دَر تا به سرزمین گنعان روون، اما وختی به شَر حَران رسیدن، اونجون اقامت کوردن. ^{۳۲} تارح اونجون م سن دوپس و پن سولی مورد.

دعوت ابرام

۱ خداوند به ابرام فرمود: آ سرزمین خودت و آپیش قومون خودت و آخونه بووت بیو در و به سرزمینه که مو نشونت بدو هام، رو. ۲ آ تو قومِه گپ عمل بمیارم و تون برکت بدو هام، نوم تون گپ بگنم و تون برکت بدو هام. ۳ برکت بدو هام به گسونه که تون برکت دهن و لعنت بگنم گسیه که تون لعنت گنه؛ و به واسطه تو گل طایوفا زمین برکت ببین.»
 ۴ پ ابرام، او طوکه خداوند به او فرمود بید، روته بیس و لوط ام پی او رفت. ابرام هفتاد و پن ساله بید که شر حران ترک کورد. ۵ او زونه خودش سارای، کووک برار خودش لوط و گل مال و منال خوشه که م حران به دست آورد بید گرفت و به مقصد سرزمین گنعان ره افتید و به گنعان رسید. ۶ ابرام م او سرزمین تا محل بلوط موزه، م شر شکیم، پش رفت. م او زمون، گنعانیون م او سرزمین بیدن. ۷ اوسون خداوند ور ابرام ظاهر بیس و فرمود: «به نسل تو ای سرزمین بخشم.» پ اونجون سی خداوند، که ور او ظاهر بیس بید، قریوگاهه ساخت. ۸ اوسون آ اونجون به منطقه کوهسونی که م شرق شر بیت ثیل کوچ کورد و اونجون خمه زند، طوره که بیت ثیل آلا غرب و عای آلا شرق وان بید. ابرام اونجون قریوگاهه سی خداوند ساخت و خداوند عبادت کورد. ۹ اوسون ابرام آ محلی به محل دیگه کوچ کورد، به طرف صحرا نیگب پش رفت.

ابرام م مصر

۱۰ اما م او سرزمین قحطی اومه و ابرام به کشور مصر رفت تا مدته اونجون زندی گنه، سی یانکه قحطی سخته بید. ۱۱ نزیک ورود به کشور مصر، ابرام به زونش سارای گف: «دوئم که تو زونه قشنگه هسی.» ۱۲ آر مردم مصر. قمن که مو مرمم، سی دل یانکه تون صوحوب بوون مونه بگشن. ۱۳ اما آر گووی خارومی، سی دل تو پی مو مریون رفتار گین و جوئم در آمون مننه.» ۱۴ وختی ابرام وارد مصر بیس، مصریون دیدن که زونش خلی قشنگه. ۱۵ بعضی. آ دربیرون فرعون سارای دیدن و خبر قشنگی اووه به فرعون رسوندن و اووه به کاخ فرعون بوردن. ۱۶ اوسون فرعون سی دل سارای، قپه هدیه آ جمله گوسفند و بز و گو و شتر و الاغ و غلومون و کنیزون به ابرام بخشید.

۱۷ اما خداوند، سی دل سارای زونه ابرام، بلاها سخته سر فرعون و آل خونش آورد. ۱۸ پ فرعون فرسندید دما ابرام و آ او پرسید: «یان چه کاریه که تو در حق مو کوردیه؟ آچه به مو نگفتی که سارای زونته؟» ۱۹ آچه گفتی: «خارومه،» تا مو اووه به زونی اوسونم؟ ایسون ه زونت. وردارش و آ اینجون رو!» ۲۰ اوسون فرعون به مامورنش فرمونایه دا تا ابرام و زونش و هر چی داشتن روته گین.

سوا بیسن لوط آ أبرام

۱ پ أبرام پی زوئش و هر چه داشت و لوط، آلا جنوب گنعان کوچ کورد. ۲ أبرام خلی پیلدار بید، او طلا و نقره و گلا زیاده داشت. ۳ أبرام و هُنون که پش بیدن به سفر خوشون آلا شُمال ادامه دان تا به شَر بیت ئیل رَسیدن که قبلا أبرام اونجون خِمه زَند بید، ای محل پِن بیت ئیل و عای قرار داشت، ۴ همونجون که سی ز اول قریوگاهه ساخت بید. اونجون أبرام نوم خداوند خوند. ۵ لوط آم، که پی أبرام بید، گو و گوسفند و خِما داشت. ۶ زِمین سی سکونت هُنون م یه جا بس نَبید، سی یانکه مال و منالشون اِقْدَه زیاد بید که نترسن پی یک یه جا مَن. ۷ و پِن چوپونون أبرام و چوپونون لوط دعوا بیس. م او زمون، گنعانیون و فِرزیون م او سرزمین ساکن بیدن.

۸ پ أبرام به لوط گُف: «منجا مون و تو و منجا چوپونون مون و چوپونون تو نوا دعوا بووه، سی یانکه امون برارم. ۹ آیا گُل ای سرزمین نوهات نی؟ التماسِت بگُم که آ مو سوا بووی. آر تو آلا چپ رووی، مو آلا راس برووم و آر تو آلا راس رووی، مو آلا چپ برووم.» ۱۰ اوسون لوط تِیاش لرنید و گُل دره روخونه اردن آلا صوغَر سیل کورد که لِف باغ خداوند و سرزمین مصر، پُر او بید. ای اتفاق نوها یان بید که خداوند شِرا سُدوم و عَمورَته نابود گته. ۱۱ پ لوط سراسر دره اردن سی خودش انتخاب کورد و به جانب شرق کوچ کورد و هُنون آ یکدو سوا بیسن: ۱۲ أبرام م سرزمین گنعان اقامت کورد، اما لوط آلا شِرا دره اردن رفت و زِهنگ سُدوم خِمه خوشه زَند. ۱۳ اما مردم شِرا سُدوم خلی فاسد و بدکار بیدن و به ضدِ خداوند گُنا بکوردن.

۱۴ بعد آ یانکه لوط آ أبرام سوا بیس، خداوند به أبرام گُف: «ایسون تو تیا خوته لرنات و آ جایه که هسی. آلا شُمال و جنوب و شرق و غرب سیل گن، ۱۵ مو گُل ای سرزمین که بیینی تا ابد به تو و نسلت بَبخُشم. ۱۶ نسل تون لِف گرت زمین بگُم، اوطو که آر گِسه ترسه بووه گرت زمین شُمازه، نسل تون آم تره شُمازه. ۱۷ ورسک و م طول و عرض زمین گردات، سی یانکه وان به تو بدو هام.» ۱۸ اوسون أبرام ورسید و خِمه خوشه گرد کورد، به بلوطسون مَمری که م حبرون کوچ کورد. اونجون أبرام سی خداوند قریوگاهه ساخت.

۱۴

نجات لوط بدس أبرام

۱ م زمون ای چار پادشا یعینه امرافل پادشا شِنعار، آریوک پادشا اِلسار، کِدرلاغَمیر پادشا عیلام و تِدعال پادشا گوعیم، ۲ رفتن تا پی پِن پادشا دیگه یعینه بابرا پادشا سُدوم، بیرشا پادشا عَمورَته، شیناب پادشا آدمه، شِمیمیر پادشا صَبوییم و پادشا بلا یعینه صوغَر جنگ گین. ۳ هُنون گلشون م دره سدیم که دریا نِمک بووه، پی یک متحد بیسن. ۴ هُنون دوزَه سال زِر سلطه کِدرلاغَمیر بیدن، اما م سال سِرهم شورش کوردن بید. ۵ م سال چاردهم، کِدرلاغَمیر و پادشاهونه که پی او متحد بیدن، رِفائیون م زمین عَشروت قَرئین، زوزیون م هام، و ایمیون م شاوه قِریتین شکس دان، ۱ و حوریون آم آگو سعیر تا ایل فاران که م صحرا بید. ۷ اوسون

ورگشتن و به عینِ مشفای که بعداً قادیش بگفتنش رفتن و گلِ ممالک عمالقیون و اموریون که مِ حصصون تامار زندی بکوردن، شکس دان.^۸ اوسون پادشا سُدوم، پادشا غُموره، پادشا آدمه، پادشا صَبوییم و پادشا یلا که صوغَر بووه، لشکرا خوشون سی حمله در آوردن و مِ دره سیدیم جا گروفتن،^۹ تا پی کِدْرلاغُمِر پادشا عیلام، نِدعال پادشا گوعیم، امرافل پادشا شِنعار و آریوک پادشا اِلَاسار جنگ گُین، یعنی جنگ چار پادشا پی پِن پادشا.^{۱۰} دره سیدیم پُر آ چها قیل طبعی بید و وختی که پادشاهون سُدوم و غُموره بگروختن، آزشون مِ چها بِ اُفتیدن و باقِه به کوها بگروختن.^{۱۱} پِ دِشمنون، گلِ اموال سُدوم و غُموره و گلِ آذوقِه هُنون اُسوندن و رفتن.^{۱۲} هُنون لوط کووک برار ابرام، که مِ سُدوم زندی بکورد، پی مال و اموالش گروفتن و بوردن.

^{۱۳} اما یکه ا هُنون که ا دِشمنون گروخت بید اومه و ابرام عبرونی خبر دا. ابرام مِ بلوطستون مَمری اموری که ا برار ایشکول و عازر بید، زندی بکورد. هُنون پی ابرام هم عهد بیدن.^{۱۴} وختی ابرام قَمید که قوم او اسیر بیسه، سِصد و هِجده نفر آ افراد کارا زمودِه خوشه اِحظار کورد و سپا دِشمن تا دان تعقیب کورد.^{۱۵} وخت شو او و هُنون که پش بیدن به چن دسه تقسیم بیسن و ور دِشمن حمله کوردن و هُنون شکس دایه، تا حوبه که مِ شمال دمشقه، تعقیب کوردن.^{۱۶} ابرام گلِ اموال پس اُسوند و قومش لوط و اموال اووه ام پی زنون و باقِه مردم ورگردوند.

^{۱۷} بعد آ یانکه ابرام آ شکس داین کِدْرلاغُمِر و پادشاهونه که پی او بیدن ورگشت، پادشا سُدوم تا دره شاوه که دره شا بووه، به استقبالش اومه.^{۱۸} اوسون مِلکیصِدیق، پادشا سالییم، سی ابرام نون و شراب اُورد. او کاهن خدای متعال بید،^{۱۹} و ابرام برکت دا و گُف:

«خدای متعال شکر،

خالق آسُمون و زمین.

۲۰ متبارک با خدای متعال،

که دِشمنونت به دِست تسلیم کورد.»

اوسون ابرام یه دهم آ غنیمتا جنگی به مِلکیصِدیق دا.^{۲۱} پادشا سُدوم به ابرام گُف: «مردومِ مون به مو ده و اموال سی خودت هل.»^{۲۲} اما ابرام به پادشا سُدوم گُف: «دس خومه به درگا خداوند خدا، خدای متعال، مالک آسُمون و زمین، راس کوردمه^{۲۳} که آ اموال تو رسته یا بند کوشه نوردازم، مبادا گووی: «مو ابرام پیلدار کوردم،»^{۲۴} تینا چی که قبول بکنم، غذاییه که افرادم خوردنه. اما هل عازر و ایشکول و مَمری که پی دِشمن مو جنگ کوردنه بر خوشونه وردارن.»

۱۵

عهد خدا پی ابرام

^۱ بعد آ ای وقایع، خداوند مِ رؤیا به ابرام ایطو گُف: «ای ابرام، مترس! چو مو لِفِ سِپَر آ تو محافظت کُنم و اجر عظیمه به تو بدو هام.

۲ اما ابرام جواب دا گُف: «ای خداوند خدا، موته چه اجر مخی دهی، سی یانکه که مو بی اولاد موندمه و وارث خونم العاذار دمشقی؟» ۳ و ابرام گُف: «موته نسل ندوی پ غلوم وارث و وارث مو بیووه.» ۴ خداوند به او فرمود: «ای غلوم وارث تو تم بووه، سی یانکه تو خودت صوحوب کووک بیووی و او وارث گل مال و منالت بیووه.» ۵ خداوند وخت شو ابرام در آ خونه بورد و به او فرمود: «م آسُمون سل گن و ستارون شُمار، بین تری هُنون شُموری؟» اوسون به ابرام فرمود: «نسل تو ام ایطو بیووه.» ۶ ابرام به خداوند ایمون آورد، سی دل یان خداوند آ او خشنود بیس، اووه قبول کورد.

۷ و خداوند اووه گُف: «موئم او خداوند که تون آ اور گلدانیون اوردُم در تا ای سرزمین به تو بَخشم.» ۸ اما ابرام گُف: «ای خداوند، آکجا دونسه بووم که مالک وان بیووم؟» ۹ خداوند فرمود: «گوساله مایه سو ساله و بز مایه سو ساله و قوچ سو ساله و قمری و بچ گموتره سیم بیار.» ۱۰ هُنون سر بر، هر کونشوئه آ بالا تا زر دو قل گن و قل قلا هر کونشوئه نوهاشون ون، اما باهندون گُف قل قل مکن. ۱۱ وختی لاشخورون سر لاشا اوین، ابرام هُنون دیر کورد.

۱۲ وختی که عفتو غروب بکورد، ابرام خو سنگینه رفت، م عالم خو توریکی سخت و وحشتناکه اووه گروفت. ۱۳ م همو دم خداوند به ابرام فرمود: نسل تو مدت چارصد سال م مملکت غریبه بندگی بکنه و مورد ظلم قرار بگره. ۱۴ اما مو او مملکته تنبیه گنم و اخیر نسل تو پی اموال زیاد آ اونجون میا در. ۱۵ تونم م اوج پیری م آرامش بمیری و دفن بووی و پیش اجدات برووی. ۱۶ بچونت بعد آ چار نسل به ای سرزمین بورگردن. سی یانکه اموریون تم بوهام در تا اعمال بدشون به حد رسونن که پرازنده مجازات بوون.»

۱۷ وختی عفتو غروب کورد و هوا توریکی بیس، تیره بر دی و مشعل گولنیده آ منجا قل قلا جوونون رد بیس. ۱۸ م او روز خداوند پی ابرام عهده بس و فرمود: «ای سرزمین به نسل تو بَخشم، آ روخونه مصر- تا روخونه گپ فرات، ۱۹ یعنی سرزمین قینیون و قیزیون و قدمونیون و ۲۰ حیثیون و فرژیون و رفائیون، ۲۱ اموریون و کنعانیون و جرجاشیون و یبوسیون.»

۱۶

هاجر و اسماعیل

۱ اما سارای زونه ابرام بچه دار تم بیس. او کنیز مصری خودش، هاجر به ابرام دا. ۲ سارای به ابرام گُف: «خداوند موته بچه نداس، پ پی کنیزم همبستر بات تا سیم بچه به دنیا آره.» ابرام به قیصه سارای گوش دا. ۳ این جریان ده سال بعد آ اوین ابرام به کنعان اتفاق افتید. ۴ ابرام پی هاجر خفتید و هاجر وسن بیس. هاجر وختی قمید که وسنه، غرور گروفتش و آ بعد وان، بانوش سارای تحقیر کورد. ۵ اوسون سارای به ابرام گُف: «تخصیر تون که ای کنیز موته کوچوک کنه. خودم اووه به تو دام، اما آ لحظه که قمید وسنه، غرور گروفتش و آ بعد وان، موته تحقیر کنه.» ۶ ابرام به سارای گُف: «او کنیز تون، هر طور مصلحت دونی پش

رفتار گن.» پ سارای وند به بد رفتوری کوردن پی هاجر و هاجرم هشت و آخونه چس.
^۷ ملاکه خداوند هاجرم بیابون نهنگ چشمه که سر ره «سور» جوس؛^۸ و گف: «ای هاجر! کنیز سارای! آکجا اومیته و به کجا برووی؟» گف: «مو آخونه بانووم جسته.»
^۹ اوسون ملاکه خداوند به او گف: «پیش بانو خودت ورگرد و آ او اطاعت گن.»^{۱۰} و همیطو گف: «مو نسل تون افذه زیاد گنم که هیچ ک نترسه بووه هنون شماره.»^{۱۱} ملاکه خداوند به هاجر گف:

«ایسون وستی و کووک بزوی
 و اووه اسماعیل و اسم وئی،
 سی دل یانکه خداوند فریاد مظلومیت تون شفت.
^{۱۲} کووکت وحشی ببووه و

او ضد همه و همه ضد او بوون و او پی برارونش نم ساره.»
^{۱۳} هاجر پی خودش گف: آیا اروسی مو خدان دیدم و زنده موندمه؟ پ خداوند که پی او قیصه کورد بید «انت ایل رئی» یعینه «تو خدایه هسی که بیینی» نومید.^{۱۴} سی دل یان، چهه که بن قادی و باره، «چه خدای زنده و خدای که بیینه» نومیده بیس.
^{۱۵} و هاجر کووک سی ابرام زویید و ابرام کووک خوشه که هاجر زویید، اسماعیل نومید.
^{۱۶} ابرام هشتاد و شیش ساله بید که هاجر اسماعیل سی او زویید.

۱۷

عهد ختنه

^۱ وختی ابرام نود و نه ساله بید، خداوند وش ظاهر بیس و فرمود: «مو خدای قادر مطلقم، آ مو اطاعت گن و اعمال راس و درس انجوم ده^۲ عهد خومه بن خودم و تو ببندم و نسلته زیاد گنم.»^۳ اوسون ابرام به خاک افتید و خدا به او فرمود: «^۴ مو پی تو عهده ببندم که قوما زیاده آ تو عمل آروم.»^۵ اسم تو ایسون به بعد دگه ابرام نی، بلکه اسم تو ابروهیم، سی دل یانکه مو تون بووه قوما زیاده بگنم.^۶ نسل تون زیاد گنم و اهنون ملتا و پادشاهون عمل میازم.^۷ مو عهد خومه بن خودم و تو و نسل تو، بعد آ تو پی بچونت، نسل اندر نسل حفظ گنم.^۸ گل سرزمین گنعان که الان م وان غریبی، تا ابد به نسل تو ببخشم و خدا هنون ببووم.»

^۹ اوسون خدا به ابروهیم فرمود: «وظیفه تو و بچون و نسلا بعد آ تو یان که عهد مون حفظ گنه،^{۱۰} یان عهدی بن مو و شمون، پ هر کووک هس روزه شمون و ا ختنه بووه.
^{۱۱} گل پیاهون و کووکون شمون و ا ختنه بوون تا به ای وسیله نشون دهن عهد موته پذیرفته.^{۱۲} هر کووک هس روزه آ شمون و ا ختنه بووه، هر بچه ذکور م نسلا شمون، چ خونه زاد بووه، چ زر خرید یا آچون شخص غریبه بووه و نه آنسل تو،^{۱۳} و ا حتماً ختنه بووه. ایطو، عهد مو عهدی همیشگی و نشونه م لار شمون منه.^{۱۴} هر بچه ذکور ختنه نبیسه که گوشت لار او ختنه نبیسه بووه، آ قوم خودش بریده ببووه، سی یانکه عهد موته

^{۱۵} و ہمیطو خدا به ابروہیم فرمود: «اما زونّت سارای! دِگہ اسم اووہ سارای بونگ مکن؛ بلکه اسم او سارا ببووه. ^{۱۶} مو اووہ برکت بدوہام و ہمیطو کووکِ آ او به تو ببخشم. مو اووہ برکت بدوہام و آ او قوما به عمل میازم، پادشاهون قوما آ او عمل بمیاین.» ^{۱۷} ابروہیم به ری سجدہ کورد و خندید و مِ دل خودش گف: «آیا آ پیا صد سالہ کووکِ عمل میایہ؟ آیا سارا مِ نود سولی بچہ دار بووہ؟» ^{۱۸} ابروہیم به خدا گف: «کاش کہ اسماعیل دَر حضور تو زندی گنہ!» ^{۱۹} اما خداوند فرمود: «مطمعن بات کہ خود سارا سیت کووکِ بزایہ تو اسم اووہ اسحاق ونی. ^{۲۰} اما دَر خصوص اسماعیل، تون اجابت کوردم: ایسون اووہ برکت دایہ، نسل اووہ اوطو زیاد گنم کہ قوم گیہ آ او عمل آیہ. ^{۲۱} اما عہد خومہ پی اسحاق استوار بگنم، کہ سارا اووہ سال دِگہ مِ ہمی وخت سی تو بزایہ.» ^{۲۲} وختی خدا قِصہ خوشہ پی ابروہیم تموم کورد، آپیش رفت.

^{۲۳} اوسون ابروہیم کووکش اسماعیل و باقہ پیاہون و کووکونہ کہ مِ خونش بیدن، ہموطو کہ خدا بہ او دستور دا بید ختنہ کورد. ^{۲۴} ابروہیم خودش نود و نہ سالش بید کہ ختنہ بیس ^{۲۵} و کووکش اسماعیل سیزہ سالش بید؛ ^{۲۶} ابروہیم و کووکش اسماعیل مِ ہمو روز ختنہ بیسن. ^{۲۷} و کل پیاہون خونہ ابروہیم، چِ خونہ زاد چِ زرخرید کہ بچون غریبہ بیدن، پی او ختنہ بیسن.

۱۸

سو ملاکہ سی دیدن ابروہیم بمیان

^۱ وختی کہ ابروہیم مِ بلوطسون ممری ساکن بید، خداوند یِ رَہ دِگہ وش ظاهر بیس، داستان یان بید کہ: ابروہیم مِ گرما روز دِم دَر خمش نِسہ بید. ^۲ یکتہ متوجہ بیس سو پیا دارن آلاش میان. آ جاش ورسید و زیترہ بہ استقبال ہنون رفت و ری سر زمین وند و ^۳ گف: «سرورونم، تمنا بگنم تکہ وِسہ و ^۴ زر سایہ ای درخت اسراحت گنہ. مو برووم و سی ششتن پاہا شُمون او بمیازم ^۵ و تیکہ نونہ میازم تا خورہ و قووت گیرہ و بعد آ وان ترسہ بووہ بہ سفرتون ادامہ دِہہ، سی یانکہ شُمون مِمون مونہ.» ہنون جوواب دان: «خلی خوب، قبول گنم.» ^۶ اوسون ابروہیم زیترہ بہ خِمہ ورگشت و بہ سارا گف: «زیترہ بات! چن تا نون آ پترین آردہ کہ دوری پز.» ^۷ اوسون ابروہیم آلا گلہ دو گند گوسالہ جوون و خوب سوا کورد و وان بہ نوکرش دا تا زیترہ آمادش گنہ. ^۸ اوسون کرہ و شیر و گوسالیہ کہ آمادہ کورد بید، آورد و نوہا او پیاہون وند. خودش آم اونجون زر درخت پیش ہنون وسید و آ ہنون پذیروی بکورد.

^۹ مِمونون آ ابروہیم پرسیدن: «زونّت سارا کجاس؟» ابروہیم جوواب دا: «مِ خَمس.» ^{۱۰} اوسون یکی آ ہنون گف: «سال بعد اِ موعاد پیش تو بورگردم و زونّت سارا کووکِ بزایہ.» سارا پُش دَر خِمہ و ستہ بید و بہ حرفا ہنون گوش بدا. ^{۱۱} ابروہیم و سارا هر دون پیر بیدن و دِگہ آ سارا گذش بید کہ صوحوب بچہ بووہ ^{۱۲} پ سارا مِ دل خودش خندس و گف: «زونہ

م ای سن و سال پی مِره پیره تَره بَجَه دار بووه؟»^{۱۳} اوسون خداوند به ابروهیم گُف: «سارا اچه خندس و گُف: ”آیا زونه به سن و سال مو تَره بَجَه دار بووه؟“^{۱۴} مَر کارِه هی که سی خداوند مشکل بووه؟ هموطو که به تو گفتم سال دِگه، ا موعاد پیشت میام و سارا کووِک بزایه.»^{۱۵} اما سارا مونکر بیس و گُف: «نَخندِسُم،» سی یانکه ترسید بید. اما او جوواب دا: «نه، خندسی.»

شفاعت ابروهیم سی شَرِ سُدوم

^{۱۶} اوسون او سو پیا ورسیدن تا به شَرِ سُدوم روون و ابروهیم آم ورسید تا هُنون بدرقه کُنه. ^{۱۷} خداوند گُف: «آیا نقشه خومه ا ابروهیم قایوم کُئم؟^{۱۸} در حاله که آ او قومِه گپ و قوی عمل میایه و گل اقوام دنیا آ او برکت گیرن. ^{۱۹} مو اووه انتخاب کورمه تا بچون و آل خونه خوشه بعد آ خودش، تعلیم دَهه که موئه اطاعت کین واعمال که راس و دُرسن به جا آرِن. آر ایطور کین موئم اوچیاییه که به او وعده دامه، انجوم بدوهم.»^{۲۰} اوسون خداوند فرمود: «فریاد شکایت به ضد سُدوم و عُموزه بِلند بیسه و گناهشون خلی زیاد بیسه ^{۲۱} پ زِر رووم تا به فریاده که به گوش مو رسیده، رَسَم.»

^{۲۲} پ او پباهون آ اونجون ری وِرگردوندن، به جانوب سُدوم رفتن، اما ابروهیم هموطو دَر حضور خداوند وستّه بید. ^{۲۳} اوسون ابروهیم نهنگ اوّمه و گُف: «خداوندا، آیا دُرسکارون پی بدکارون پی یک هلاک کُئی؟^{۲۴} آر پنجا آدم بی گنا م شَر بوون، چه؟ آیا آروسی شَر نابود بگئی و وان سی دل پنجا آدم صالح که م واین، نجات نم دهی؟^{۲۵} آ تو مطمئتم که ایطونم کُئی؛ چطو ببووه پی دُرسکارون و بدکارون ی طور رفتار کُئی؟ آیا داور گل دنیا آری عدل و انصاف داوری نم کُنه؟»^{۲۶} خداوند فرمود: «آر پنجا خدا ترس م سُدوم جوُسُم، سی دل هُنون آ نابود کوردن اونجون صرفنظر کُئم.»^{۲۷} ابروهیم دَر جوواب گُف: «مونه که آ خاک و خاکسترَم هِل در حضورت جسارت کُئم گووم که،^{۲۸} آر م شَر سُدوم پنجا نفر آدم دُرسکار نبووه و تینا چل و پن نفر آدم دُرسکار پدا دَهه، آیا سی پن نفر کمتر شَره نابود بگئی؟^{۲۹} فرمود: «آر چل و پن نفر م او شَر جوُسُم، وان نابود نم کُئم.» ی رَه دِگه به او عرض کورد، گُف: «آر تینا چل نفر م او شَر پدا بوون، چه؟» فرمود: «سی دل چل نفر، ای کار نم کُئم.»^{۳۰} گُف: «تمنا بگُئم و ور مو غضب نگیری و هلی تا قِصه کُئم. آر تینا سی نفر بی گنا اونجون پدا دَهه، چه؟» فرمود: «آر سی نفر بی گنا اونجون جوُسُم، ای کار نم کُئم.»^{۳۱} ابروهیم گُف: «ایسون جرات کوردُمه تا پی خداوندگار قِصه کُئم. آر تینا بیس نفر بی گنا اونجون پدا دَهه، چه؟» فرمود: «سی دل بیس نفر بی گنا، وان نابود نم کُئم.»^{۳۲} ابروهیم گُف: «خداوندا آ تو تمنا بگُئم که ور مو خشم نکُئی. آر تینا ده نفر بی گنا اونجون پدا دهن، چه؟» جوواب دا: «سی دل ده نفر، وان نابود نم کُئم.»^{۳۳} وختی خداوند قِصه خوشه پی ابروهیم به آخر رَسونید، رفت و ابروهیم به خیمه خودش وِرگشت.

خدا لوط نجات دَهه

۱ همو روز غروب، او دو ملاکه به دروازه شر سدوم رسیدن و لوط آم اونجون نسه بيد. به محضه که لوط هُنون دید آ جاش ورسید، نوهاشون تعظیم کورد و زیتره به استقبالشون رفت، گف: ۲ « سرورونم، آ شمون تمنا بکنم به خونه بنده خوتون آیه و پاهاتون شوره و شوو اینجون مینه. صوبا سحر هر وخت مخاسه تره حرکت کینه.» اما هُنون جواب دان: «نه، م میدون شر شوو سر گنیم.» ۳ اما لوط اقدّه پا فشوری کورد تا یانکه هُنون روضی بیسن و به خوئش رفتن. او سی ممونون ضیافتّه به پا کورد و نون پی خمیرمایه پخت و هُنون خوردن. ۴ اما پیش آ یانکه خفتن، پباهون شر، یعنه پباهون سدوم، آ جاون و پیر، آ گوشه کنار شر، خونه لوط محاصره کوردن. ۵ هُنون داد زندن: «ای لوط، او دو پیانه که آمشو ممون تونن، پیش آمون بیار تا ورشون تجاوز گنیم.» ۶ لوط آ خونه رفت در تا پی هُنون قصه گنه و در پش سر خودش بس ۷ و به هُنون گف: «ای رفقون، خواهش گنم ایطو کار زشتیه انجوم مدهه. ۸ سل گنه، مو دو دختر دارم که پی هیچ پیایه نبیدنه. هله هُنون پیش شمون آروم و هرچه م نظرتون پسند میایه پی هُنون گنه. اما پی ای پباهون کاره نداشته بایه، سی یانکه زیر سقف مو پته گروفتنه و ممون مونن.» ۹ هُنون جواب دان: «آ نوهامون رو آولا اجنبی!» تو کی که به آمون گووی چه واکنیم؟ «آمون هشتم م شرمون وسکی و ایسون وندیه به امرئی کوردنمون! آ سر زمون رو آولا، آر نه پی تو آ هُنون بتر گنیم.» بعد آ ای قصا ور لوط حمله کوردن و وندن به اشکنیدن در حوشش. ۱۰ اما او دو پیا که م حوش بیدن دس خوشونه دراز کوردن، لوط پیش خوشون م حوش بوردن و در بسن. ۱۱ اوسون تیا گل پباهون که دم در بیدن، کور کوردن تا نترسه بوون در خوئنه جورن.

۱۲ او دو پیا آ لوط پرسیدن: «م ای شر چن نفر قوم خش دوری؟ دوماهون و کووکون و دخترن و هرکنه م ای شر دوری آ اینجونه بر در، ۱۳ سی یانکه مخم اینجون به گل نابود گنیم. سی یانکه فریاد علیه ظلم و فساد مردم ای شر، به حضور خدا رسیده و خداوند آمون فرسنیده تا شر سدوم نابود گنیم.» ۱۴ پ لوط زیتره رفت و به نومزدون دخترنش گف: «زیتره بایه! آ شر گروزه، سی یانکه خداوند مخو وان ورون گنه!» اما ای حرف شوخی گروفتن.

۱۵ صوباش، آفسر، او ملاکون لوط گفتن: زیتره بات «ورسک! زونه و دو دخترته که اینجون هسن وردار و تا در نبیسه چه و آلا شمونم پی مردم گنه کار ای شر هلاک بووه.» ۱۶ در حاله که لوط معطل کورد، او دو پیا سی دل ترحم خداوند ور او، دسا او و زونه و دو دخترش گروفتن و هُنون به جا آمینه در آ شر بوردن. ۱۷ یکه آ او دو پباهون به لوط گف: «سی حفظ جون خوتون چه و به پش سرتون سل مکینه و هیچ جا موسه! به کوها چه، مبادا هلاک بووه!» ۱۸ اما لوط به هُنون گف: «ای سرورونم، آ آمون نخاسه بووه ای کار گنیم! ۱۹ شمون در حق مو لطف گیه کوردیه، جوئم نجات دایته. اما مو نترم به کو جوهوم، مبادا ای بلا موئه گیزه و میرم. ۲۰ سل گنه، ای دهکده چقدّه نهنگه و کوچوکه! ایطو نه؟ پ هله اونجون رووم و جوئم نجات دوهم.» ۲۱ او به لوط گف: « خواهش تون قبول گنم و او دهکده خراب نم گنم. ۲۲ اما زیتره به اونجون گروز، سی یانکه تا تو به او شر نرسی، کاره نترم

گُئِم. «سی دل یان، او شَرِ صوغَرِ یَعِنِه کوجوک نومیدَه بیس.

نابودی شَرَا سُدوم و عُمورَه

^{۲۳} وختی لوط به شَرِ صوغَرِ رَسید، تازه عَفَتو درومَه بید. ^{۲۴} اوسون خداوند ور سُدوم و عُمورَه گوگرد و تَش آ اَسْمون بورید، ^{۲۵} و او شَرَا و کُل دشتا و کُل ساکنون شَرَا و هر گیاهیه که اونجون سوز بیس بید سَر ته کورد. ^{۲۶} اما زونه لوط به پُش سر خودش سِل کورد و به سوتینَه آنیمک تبدیل بیس.

^{۲۷} سحر گه ابروهیم زیتره ورسید و به هَمو جایه که م وان به حضور خداوند وسید بید، رفت. ^{۲۸} وختی او آلا سُدوم و عُمورَه و سراسردشت سِل کورد، دید که دی آ او شَرَا لِف کیره بالا برووه.

^{۲۹} وختی که خدا شَرَا دشتیه که لوط م وان ساکن بید نابود بکورد، دعا ابروهیم اجابت فرمود و لوط آ بلا نجات دا.

لوط و دختر و نَش

^{۳۰} لوط آ شَرِ صوغَرِ اومه و پی دو دخترش م کو ساکن بیس، سی یانکه آ موندن م صوغَرِ وَحَشَت داشت. پ پی دو دخترش م گته جا گروفت. ^{۳۱} روز دختر گپ به خار کوچوکترش گف: «بووه اَمون پیر بیس و ای دور وَر پیایه نه، تا به رسم کُل دنیا، پی اَمون شی گنه. ^{۳۲} بیو تا بوومونه شراب دهم و پی او خُفْتیم تا نسل ا بووه خومون بجا هِلِم.» ^{۳۳} پ م هَمو شو، بووشونه شراب دان و دختر گپ رفت، پی بووش خُفْتید و لوط اَقْدَه مَس بید که ا خُفْتیدن و ورسیدن پی او مُلْتفت نبیس. ^{۳۴} روز دگه، دختر گپ به خار کوچوکش گف: «دوشو مو پی بووم هم خو بیسُم، بیو تا امشو ام اووه شراب دهم و تو پی او هم خوبات تا نسل ا بوومون بجا هِلِم.» ^{۳۵} پ او شو ام بووه خوشونه شراب دان و دختر کوچوک رفت، پی او هم خو بیس و لوط ا خُفْتیدن و ورسیدن پی او ام مُلْتفت نبیس. ^{۳۶} پ هر دون دختر لوط آ بووه خوشون و سن بیسن. ^{۳۷} دختر گپ کووک زویید و اووه موآب نومید، قبيله موآب آ او عمل اومه. ^{۳۸} دختر کوچوک ام کووک زویید و اووه بن عَمی نومید و قبيله عمون آ او عمل اومه.

۲۰

ابروهیم و اَبیملیک

^۱ اوسون، ابروهیم آلا سرزمین نِگب کوچ کورد و به جنوب گنعان بن قادش و شور ساکن بیس و مدته م شَرِ جِرام غربت بید. ^۲ او دربارَه زوئش سارا گف که «او خارومه.» و اَبیملیک پادشا جِرام گسونیه فرسید و ساران اَسوند. ^۳ اما شووه خدا م خو به اَبیملیک ظاهر بیس و به او گف: «ایسون سی دل زونه که اَسوندیه بمیری، سی یانکه ای زونه، زونه شی داریه.» ^۴ و اَبیملیک هتی به سارا نَزیک نبیس بید، پ گف: «ای خداوند، آیا قوم بی گناهیه هلاک بگنی؟» ^۵ ابروهیم به موگف: «که او خارومه» و سارا ام گف: «او برار مون؟» مو ای کار پی

دل پوکي و پاڪ دسي ڪورڊم.»⁶ اوسون خدا ۾ خو به او گُف: «آ، دوئم ڪه اي ڪارَ پي دل پوکي ڪوردي و مو بيدم ڪه تون نَهشتم م گنا آفتي. سي دل يان ڪه نَهشتم وش دس وني. ⁷ اما ايسون، اي زونته پيش مَرش فرسن. او نبيته، سي تو دعا بگنه و تو نم ميري. اما آر تو زونش نورگردوني، دونسه بات تو و گل مردمت هلاڪ ببوه.»

⁸ روز بعد سحر گه، ابيمليڪ آ خو ورسيد، گل خادومون خوشه بونگ ڪورد، همه چيه به هُنون گف و هُنون خلي ترسيدن. ⁹ اوسون ابيمليڪ، ابروهيم بونگ ڪورد و به او گُف: «يان چه ڪاره بيد ڪه پي اُمون ڪوردي؟ مَر مو پي تو چه ڪورڊم بيد ڪه مونو مملڪتوم به ايطو گنا گپه آلوده ڪوردي و ڪارايه ڪه هيچ ڪه پي مو نڪورده پي مو ڪوردي؟» ¹⁰ و ابيمليڪ ابروهيم پرسيد: «چه ديدى ڪه اي ڪارَ ڪوردي؟» ¹¹ ابروهيم جوواب دا: «فڪر ڪورڊم مردم اي شر ترسه آ خدا ندارن و سي يانڪه زونتم صوحوب بوون، مون بگشن.» ¹² آ يان گذشته، او اروسي خوار ناتى مون، هر دون آيه بووم اما آيه مار نيسم و مو اووه به زوني آسوندمه. ¹³ وختي ڪه خدا مون آ خونه بووم آوارم ڪورد، به زونتم گفتم: مُحبته ڪه وا در حق مو گي يان ڪه هر جا رووم درباره مو گووى: او برار مون.» ¹⁴ پ ابيمليڪ گوسفندون و گوون و غلومون و گنيزون به ابروهيم بخشيد و زونش ساران به او ورگردونيد. ¹⁵ به ابيمليڪ گف: «گل سرزمين مو نوهات؛ هر جان ڪه پسند ڪوردي سي سڪونت خودت انتخاب گن.» ¹⁶ و به سارا گف: «به برارت هزار مثقال نقره دام. يان نشون بي گنوهي تون نوها تيا گل گسونه ڪه پي تو هسن؛ تو پيش گل ري سَفدى.» ¹⁷ اوسون ابروهيم پيش خدا دعا ڪورد و خدا ابيمليڪ و زونش و گل ڪنيزونش شفا دا، تا آندو ترسه بوون صوحوب اولاد بوون. ¹⁸ سي يانڪه ابيمليڪ، سارا زونه ابروهيم آسوند بيد، خداوند گل زنون اووه نازا ڪورد بيد.

۲۱

تولد اسحاق

¹ خداوند به وعده خودش وفا ڪورد و سارا ۾ وختي ڪه خداوند مقرر ڪورد بيد، ² و سن بيس و سي ابروهيم ۾ سرونه پيري ڪووک زوييد. ³ ابروهيم ڪووک خوشه ڪه سارا سيبش زوييد بيد، اسحاق (يعنه خنده) نوميد. ⁴ او طبق فرمون خدا ڪووکش اسحاق ۾ روز هشتم ختنه ڪورد. ⁵ وخت به دنيا اومين اسحاق، ابروهيم صد سالش بيد. ⁶ سارا گف: «خدا سيم خنده و شودى آورده و هرڪ خبر به دنيا اومين ڪووکمه شنه پي مو شودى بگنه.» ⁷ هميطو گف: «كي بوور ڪورد ڪه مو بجه ابروهيم شير دوهام؟ اما ايسون سي ابروهيم ۾ سن پيريش ڪووک زوييدمه.»

هاجر و اسماعيل ۾ بيابون

⁸ اسحاق گپ بيس و آشیر بریدنش و ابروهيم سي اين مناسبت سورگپه دا. ⁹ همور روز سارا فميد ڪه اسماعيل، ڪووک هاجر مصرى، اسحاق مسخره بگنه؛ ¹⁰ پ به ابروهيم گف: «اي ڪنيز پي ڪووکش به در، سي يانڪه ڪووک اي ڪنيز پي ڪووک مو اسحاق ميراث نم بره.»

۱۱ اما ای موضوع در نظر ابروهیم سی دل کووکش خلی ناپسند بید. ۱۲ اما خدا به ابروهیم فرمود: «سی دل کووک و کنیزت عاجز مبات. هر چی سارا به تو بگووه گوش ده، سی یانکه نسلِ که مو وعدش به تو دامه آ طریق اسحاق. ۱۳ آ کووک کنیزت هاجر آم قومِه عمل بمیازم، سی یانکه او آم آنسل تون.» ۱۴ پ ابروهیم سحر زیتره ورسید و نون و مشک اووه ودراشت و به هاجر دا و هُنون سر شون هاجر وند و اووه پی کووک روته کورد. هاجر آم رفت، م بیابون پیرشبع سرگردون بیس.

۱۵ وختی او مشک وازس، هاجر کووکش زِر بوته وند. ۱۶ اوسون چن صد متر دیرتر آ او نشس و پی خودش گف: «نخم موردن کووکم بینم و م همو حال که اونجون نسه بید فحم بیس و بگریوس.» ۱۷ خدا صدا کووک فمید و ملاکه خدا آ آسُمون هاجر بونگ کورد و به او گف: «هاجر، آچه پرشونی؟ مترس، سی دل یانکه خدا نالا کووکت شئفته. ۱۸ ورسک و کووک وردار، اووه فرص م آشت گیرش، سی یانکه مو قومِه گپ آ او عمل بمیازم.» ۱۹ اوسون خدا تیا هاجر گوشید و او چه اووه دید. پ رفت و مشکه آ او پُر کورد و کووکش آو دا. ۲۰ آ، خدا پی اسماعیل بید و او گپ بیس. او م صحرا موند و تیراندازه خبزه بیس. ۲۱ او م صحرا فاران زندی بکورد و مارش زونه آ سرزمین مصر سییش اُسوند.

عهد پیرشبع

۲۲ م او زمون، ابیملک پادشا و فیکول فرمونده سپاش، به ابروهیم گفتن: «خدا م هر کار گنی، پی تون.» ۲۳ ایسون اینجون سی مو به خدا قسم یاد گن که به مونو بچون و نوونم خیانت نکنی؛ بلکه او طو که مو به تو مُحبت کوردم تو آم پی مونو سرزمینه که م وان زندی بگنی، همو طو رفتار گنی.» ۲۴ ابروهیم گف: «قسم بخوژم.» ۲۵ اوسون ابروهیم دربارِه چه اووه که خادمون ابیملک آ او غصب کوردن بید، ابیملک مدمت کورد. ۲۶ ابیملک گف: «ندونم کی ای کار کورده. تو به مو چی نگفتی و تا امروز یان نشئفتم بید.»

۲۷ اوسون ابروهیم، گوسفندون و گوون به ابیملک دا و پی یکدو عهد بسن. ۲۸ اوسون ابروهیم هف بره مایه آگله سوا کورد ۲۹ و ابیملک به ابروهیم گف: «ای هف بره مایته سی چه سوا کوردی؟» ۳۰ او جوواب دا: «ای هف بره مایته آ مو قبول گن، تا شوهادته بووه که ای چَهه مو گندمه.» ۳۱ پ او محل پیرشبع نومید، سی یانکه او دو پیا اونجون سی یکدو قسم خوردن بید. ۳۲ بعد آ یانکه هُنون م پیرشبع پی یک عهد بسن، ابیملک و فیکول فرمونده سپاش، به سرزمین فلسطینیون ورگشتن. ۳۳ ابروهیم م پیرشبع درختچه گزه کاشت و اونجون به نوم خداوند، خدا ازلی، عبادت کورد. ۳۴ ابروهیم مدته زیاد م سرزمین فلسطینیون زندی کورد.

۱ قدره گذشت و خدا مَخاسِ اِبْرُوهِيمَ امتحون گُته، به او فرمود: «ای اِبْرُوهِيم!» اِبْرُوهِيم جواب داد: «بله ای خدا!»^۲ گُف: «تِنَا کووکت يعنه اسحاق که خلی دوشش دوری وردار و به سرزمین موريا رو و اووه اونجون سر یکی آکوها که به تو نشون دوهام، لِفِ قِربونی سوختنی تقدیم کن.»^۳ پ، سحرگه، اِبْرُوهِيم ورسید، قدره خِمه سی تَش قِربونی آماده کورد و جُلّه سر خَرِه خودش وند، دو نفر آ نووگرونشّه پی کووکش اسحاق ورداشت و آلا جایه که خدا به او فرمود بید رفت.^۴ روز سوم، اِبْرُوهِيم تِياشّه لرنید و اونجون آ دیر دید.^۵ اوسون به نووگرونش گُف: «شُمون هَمی اینجون پیش خَر مَنه تا مونو و کووگم اونجون رووم، عبادت گُنم و بعد پیش شُمون ورگردم»^۶ اِبْرُوهِيم خِماییه که سی قِربونی سوختنی آورد بید، سر شون اسحاق وند و خودش چَقو و چِیه که پی وان تَشّه بگولنید ورداشت و پی یَکدو روته بیسن.^۷ اسحاق آ بووش اِبْرُوهِيم پرسید: «بووه؟» اِبْرُوهِيم جواب داد «بله کووگم؟» اسحاق پرسید: «أمون خِمه و تَش پی خومون دارم، اما بره قِربونی کجاس؟»^۸ اِبْرُوهِيم جواب داد: «کووگم، خدا بره قِربونی سی خودش فراهم بگُته.» پ هر دون پی یک برفتن.

۹ وختی به جایه که خدا به اِبْرُوهِيم گُف بید رسیدن، او اونجون قِربوگاَه بنا کورد و خِمَانِ سر وان چند و کووکش اسحاق بَس و اووه سر قِربانگاه، ری خِما وند.^{۱۰} اوسون دَسَش گشیدو چَقو گروفت تا کووکت خوشه ذبح گُته.^{۱۱} هَموسون ملاکه خداوند آ اَسْمون اووه بونگ کورد: «اِبْرُوهِيم! اِبْرُوهِيم!» جواب داد: «بله ای خداوند!»^{۱۲} ملاکه گُف: «دَس ور کووکت دراز مکن و کاره پی او مداشتّه بات! ایسون دوئم که آ خدا بترسی، سی دل یانکه کووکت که تِنَا کووکت بیدن، آ مو دَرغ نکوردی.»^{۱۳} اِبْرُوهِيم سر یُلند کورد و قوچ دید که پی شاخاش م بوتّا گیر افتید بید. اِبْرُوهِيم رفت، قوچ گروفت و وان آ جا کووکش، لِفِ قِربونی تموم سوز تقدیم کورد.^{۱۴} پ اِبْرُوهِيم او محلّ «خداوند فراهم بگُته» نومید. امروز آم مردم بگِوون «سر کو خداوند، او فراهم بگُته.»

۱۵ ملاکه خداوند ر دوم اِبْرُوهِيمَ آ اَسْمون ندا داد^{۱۶} و گُف: «خداوند بفرمایه: به ذات خودم قسم، آ اونجون که ای کار کوردی و کووکتّه که تِنَا کووکت تون دَرغ نکوردی،^{۱۷} یقین داشتّه بات تون برکت بدوهام و نسلت لِفِ ستارون اَسْمون و لِفِ شنا کناره دریا زیاد گُنم. نسل تو دروازا دشمنون تصرف بکنن،^{۱۸} و به واسطه نسل تو کل اقوام زمین برکت ببینن، سی دل یانکه به صدا مو گوش دوپی و آ مو اطاعت کوردی.»^{۱۹} پ اِبْرُوهِيم پیش نووگرون خودش ورگشت و هُنون ورسیدن پی یک به یَرِشِع رفتن و اِبْرُوهِيم م یَرِشِع ساکن بیس.

کووگون ناحور

۲۰ مدته بعد آ وان، به اِبْرُوهِيم خبر دایه گفتن: «ملگه زونه برارت ناحور هَش کووکت زویید:»^{۲۱} عوص، نُوریش و برارش بوز و قِموئیل، بووه آرام،^{۲۲} و کاسِد و حَزو و فِلداش و یِدلاف و پتوئیل.»^{۲۳} پتوئیل بووه ریکا بید. ای هَش کووکت ملگه سی ناحور، برار اِبْرُوهِيم، زویید.^{۲۴} ناحور همیطو آکنیزش آم که رُمّه نومش بید، صوحوب چار کووکت، يعنه طابح و جاحم و تاحش و مَعگه بیس.

ابروهیم سارَن دَفنِ گَنه

۱ سارا م سن صد و بیس و هَف سولی مورد. ۲ او م دهات اربَع که هَمو جبرون بووه م ولایت گنعان مورد و ابروهیم رفت تا سی سارا ماتم گَنه و گریوه. ۳ اوسون ابروهیم آجفت بدن بی جون سارا ورسید و مردم حیثیه بونگ کورد، گُف: ۴ «مو بِن شُمون غریبم و بِن شُمون مقیم بیسمه. قطعه زمینه سی خاک کوردن زونم به مو فروشه تا اووه م وان خاک گُفم.» ۵ حیثیون به ابروهیم جوواب دان: ۶ «ای سرور اُمون، قِصامون گوش ده. تو بِن اُمون زَبَر گپه هسی. زونه خوته م پَتَرین مقبرا اُمون دَفنِ کُن. هیچ کو اُمون آ تو مقبرامون دَرِغِ نَم گنم تا زونه خوته خاک گنی.» ۷ اوسون ابروهیم ورسید و نوها مردم او سرزمین، یعنِه حیثیون، تعظیم کورد، ۸ و هُنون خطاب کورد، گُف: «آر روضی هِسه هِلِه زونه خوتمه اینجون دَفنِ گُفم، پَ تمنا دارم به عِفرون کووک صوحار سی مو سفارش گنه ۹ تا غار مکفیلَه که املکا اووه و م آخر زمینشه، به مو فروشه. آ او مخاسه بووه تا وان به قِمت کامل سی آرامگا، م حضور شُمون، به ملکیت مو دَهه.» ۱۰ و عِفرون منجا حیثیون نِسَه بید، او م حضور کُل حیثیون که به دروازه شَرش او مین بید، به ابروهیم جوواب دا: ۱۱ «نه، سرورم! قِصه مون گوش ده؛ مو او زمین به تو ببخشم و گته که م وان به تو بدوهم. مو وان م حضور مردم خودم به تو بدوهم. مورده خوته دَفنِ کُن.» ۱۲ ابروهیم آندو در برابر مردم او سرزمین تعظیم کورد، ۱۳ و م حضور هُنون به عِفرون گُف: «تمنا دارم قِصه مون شُغی. مو قِمت زمین پرداخت بگنم. وان آ مو قبول کُن تا مورده خوتمه اونجون دَفنِ گنم.» ۱۴ عِفرون به ابروهیم جوواب دا: ۱۵ «ای سرورم، قِصه مون گوش ده. قِمت زمین چارصد مثقال نقرس، اما ای پیل در قبال دوسی اُمون هیچه؟ رو و مورده خوته اونجون دَفنِ کُن.» ۱۶ ابروهیم قِصه عِفرون قبول کورد و مبلغی که او پیش حیثیون سر زون آورد بید، یعنِه چارصد مثقال نقرن بر حسب سنگ سخت رایج پیش بازرگانون سی او سنجنید.

۱۷ پَ مالکیت زمین عِفرون که م مکفیلَه نهنگ مَمری بید، یعنِه زمین و گته که م وان بی کُل درختایه که م محدودِه او زمین بید، ۱۸ م حضور کُل حیثیونه که به دروازه شَر او مین بید، به ابروهیم واگذار بیس. ۱۹ بعد آ یان، ابروهیم زونش ساران م گت زمین مکفیلَه نهنگ مَمری، که هَمو جبروته، م سرزمین گنعان دَفنِ کورد. ۲۰ ایطو، او مالک زمین و گته که آ حیثیون بید، بیس و اونجون آم مقبره خونوادگیش بیس.

اسحاق بی رِبکا عروسی بگنه

۱ اما ابروهیم پیر بیس بید و خداوند اووه م همه چی برکت دا بید. ۲ یه روز ابروهیم به خادم خودش، که گپ خونه او و ناظر و رگل دوروییش بید، گُف: «دَسِ خوته زِر روئم

وَن،^۳ تا تَوَنَ به خداوند، خدا اَسْمون و خدا زَمین قسم دو هام که سی کووِکوم زونه آ دخترَوَن گنغانیون، که پِنشون زندگی بگنم، ن اَسونی.^۴ بلکه به ولایتُم و پیش قومونم روی و سی کووِکوم اسحاق زونه اَسونی.»^۵ خادوم به او گف: «شاید او زونه حاضر نبوهه پی مو به ای سرزمین آیه. آیا وا کووِکت به جایه که آ اونجون اومییه بزم؟»^۶ ابروهیم به او گف: «مبادا کووِکم به اونجون ورگردونی!»^۷ خداوند، خدای اَسْمون، که مون آ خونه بووم و آ سرزمین قومونم در آورد و پی مو قِصه کورده، سی مو قسم خورد که، ای سرزمین به نسل تو ببخشُم، او ملاکه خوشه نوها نوها تو بفرسته تا آ اونجون زونه سی کووِکوم اَسونی.^۸ اما آ او زونه حاضر نبوهه پی تو اینجون آیه، اوسون اقسیمه که سی مو خوردی مبرا ببوی، اما آته نوا کووِک مون اونجون ورگردونی.»^۹ پ خادوم دس خوشه زر رون آغاش ابروهیم وند و دربارِه ای موضوع سی او قسم خورد.

^{۱۰} اوسون خادوم ده شتر آ شتروَن آغاش گرفت و در حاله که انواع هدایا گرون آ طرف آغاش پی او بید، وند ره و به آرام م شمال غربی بین النهرین رفت، شره که ناحور م وان زندگی بکورد.^{۱۱} وختی به مقصد رسید، شتروَن در آ شر، کنار چه اووه خفتونید. غروب که زنون سی او کشیدن سر چه میومن^{۱۲} او ایطو دعا کورد: ای خداوند، خدای سرور مو ابروهیم، امروز مون هدایت فرما و در حق سروم ابروهیم مُحبت فرما.^{۱۳} ایسون مو کنار این چشمه او وسیدمه و دخترَوَن مردم ای شر سی او کشیدن میان در.^{۱۴} مو به یکه آ او دخترَوَن بگووم: کیزه خوته بیار زر تا او خووم. آ او دختر گوه: خور و به شترونتم او بدو هام، اوسون دوئم که او دختر، همو دختریه که تو سی خادومت اسحاق در نظر گروفتیه و سروم مورد مُحبت خودت قرار دویته.

^{۱۵} پیش آ یانکه قصه به آخر رسه، ریکا پی کیزه سر شونش اومه. او دختر بتوئیل، کووِک ملگه بید و ملگه زونه ناحور، برار ابروهیم بید.^{۱۶} او دختر جَوون، خلی قشنگ و دختر دم بخته بید و پاییه پی او همبستر نبیس بید. او سر چه رفت و کیزه خوشه پر کورد و بالا اومه.^{۱۷} خادوم زیتره به ملاقات او رفت و گف: «لطفاً گلوبه او آ کیزت به مو نوشن.»^{۱۸} دختر گف: «نوش، سروم.» او پی معطلی کیزش آورد زر و به او دا.^{۱۹} وختی اووه او دا به او گف: «سی شترونت آم او بگشم و هنون سر، او بدو هام.»^{۲۰} پ پی معطلی کیزش م آبشخور پتی کورد و آندو آلا چه دو کند تا او گشه. او سی گل شترونش او کشید.^{۲۱} او پیا م سکوت ور او تیه دوخ بید تا فمه آیا خداوند اووه م سفرش کامیاب کورده یا نه.

^{۲۲} وختی که شتروَن آ او خوردن وسیدن، او پیا حلقه طلوی به وزن نیم مثقال و دو دسبند طلا به وزن ده مثقال به او دا^{۲۳} و پرسید: «به مو گو دختر کی هسی؟ آیا م خونه بووت جایه سی امون هی تا شوو سر گنم؟»^{۲۴} جوواب دا: «مو دختر بتوئیل، کووِک ملگه هسُم که اووه سی ناحور زویید.»^{۲۵} او همیطو گف: «امون که و علوفه فراوون دارم و همیطو جایه تا شوو سر گنه.»^{۲۶} اوسون او پیا دولو بیس و خداوند عبادت کورد،^{۲۷} گف: متبارک با خداوند، خدای سروم ابروهیم، که مُحبت و وفادوری خوته آ سروم درغ نکوردیه. و دربارِه مو، خداوند مون م ره خونه قومون سروم هدایت فرموده.»

^{۲۸} پ دختر دو کند و به آل خونه مارش دربارِه ای امور خبر دا.^{۲۹} ریکا براره به نوم لابان

داش. او بی دو در اومه و پیش او پیا به سر چشمه رفت. ۳۰ لابان به محض یانکه حلقه و همیطو دَسبندانَ وَر دَسا خارش دید و قِصا خوار خودش رِیکانَ شَنف که بگف او پیا ایطو به مو گفته، پیش او پیا رفت و او پیش شتروَن سر سرچشمه وِسته بید. ۳۱ لابان به او گف: «بیو، ای که پیش خدا مبارکی. آچه در وسیدیه؟ مو خونن و همیطو جاییه سی شتروَن، آماده کوردمه.» ۳۲ پ او پیا به خونه اومه و لابان شتروَن گوشید و گه و علوفه به هُنون دا و او سی شُشتن پاهاش و پاها همراهونش آورد. ۳۳ اوسون غذا نوها او وندن، اما او گف: «تا اوچپایه که وا گووم، نگووم، چی نم خووم.» لابان گف: «گو.»

۳۴ پ او گف: «مو خادوم ابروهیم هِسَم. ۳۵ خداوند آغام خلی برکت دایه و او پیا به گپ و معروف بیسه. به او گلا، نقره و طلا، غلومون و گنزون، شتروَن و الاغون داش. ۳۶ سارا، زونه آغام، م سن پیری کووکَه سی آغام زویید و آغام هر چیه که دازه به کووک خودش بخشیده. ۳۷ و آغام مونَ قسم دایه و گفته: «سی کووکُم زونه آ دخترن گنعانیون، که م سر زمینشون ساکنم، ن آسون، ۳۸ بلکه پیش اقوام بووم و طایوفه مور و و آ هُنون زونه سی کووکُم آسون.» ۳۹ بعد آغام گفتم: «بلکه او دختر بی مو نخاس آیه؟» ۴۰ جوواب داد: «خداوند، که آ او پزوی کوردمه، ملاکه خوشه پی تو بفرسته و تون م سفرت موفق بگنه، تا زونه سی کووکُم آ طایوفم و آ اقوام بووم آسونی. ۴۱ پ وختی پیش طایوفم برووی و هُنون نخاسه بوون زونه به تو دهن، تو آ قسم مو مبرا ببوی. آ، تِنَا در ای صورت آ قسم مو مبرا ببوی.»

۴۲ «آمروز سر او چشمه اومه و گفتم: «ای خداوند، خدا آغام ابروهیم، بلکه که مون م سفره که اومه موفق کنی. ۴۳ ایسون سر ای چشمه وسیدمه آر دختره سی گشیدن او در آیه و مو به او گووم: 'لطفاً گوبه او آ کیزت به مو نوشن،' ۴۴ او گووه: 'نوش و سی شترونت آم او بگشم،' پ او همو زونه بووه که خداوند سی کووک آغام مقرر داشته.»

۴۵ «پش آ یانکه آگفتن یان م دل خودم فارغ بووم، ریکا کیزه سر شونش در اومه و به چشمه زر رفت و او گشید و مو به او گفتم: 'لطفاً مون نوشن.' ۴۶ او بی معطلی کیزش آری شون خودش زر آورد و گف: 'نوش و مو به شترونت آم او بدو هام.' پ نوشیدم و او به شتروَن آم او دا. ۴۷ آ او پرسیدم: 'دختر کی هسی؟' گف: 'دختر بتوئیل، کووک ناحور که بلکه اووه سی او زویید.' پ حلقه م پتش و دَسبندانَ وَر دَساش وندم. ۴۸ اوسون دولو بیسم و خداوند عبادت کوردم. و خداوند، خدا آغام ابروهیم متبارک خوندم که مون به ره راس هدایت کورد بید تا دختر برار آغام سی کووکش آسونم. ۴۹ ایسون مون گووه آیا مخه به آغام محبت و وفادوری نشون دهن؟ و آر نه، مون گووه تا آلا راس یا چپ رسو پار بووم.»

۵۰ لابان و بتوئیل جوواب دان: یان خداوند بیده که تون اینجون هدایت کورده، پ آمون چه ترم گووم؟ ۵۱ ایسون ریکا حاضره! اووه وردار و رو تا زونه کووک آغات بووه، او طو که خداوند فرموده.»

۵۲ اوسون که خادوم ابروهیم قِصا هُنون قَمید، در برابر خداوند ری سر زمین وند. ۵۳ اوسون جواهرات طلا و نقره و لباسایه به ریکا هدیه دا؛ همیطو هدیا گرونه آم به برار و مارش دا. ۵۴ اوسون خودش و هُنون که پی او بیدن خوردن و نوشیدن و شوو اونجون سر

کوردن. سحر گه وختی ورسیدن، او گُف: «مَوَنَ به طرف آغام روئنه گُنه.»^{۵۵} اما برار و مار ریکا گُفتن: «دختر ده روزه پی اُمون مَنه، اوسون روئنه بووه.»^{۵۶} اما خادوم به هُنون گُف: «مَوَنَ معطل مکینه، سی یانکه خداوند مَوَنَ مِ سفرُم کامیاب کوردَه. روئم گُنه تا پیش آغام رووم.»^{۵۷} گُفتن: «هل دختر بونگ گُنیم و آزون خودش نظرش فَمیم.»^{۵۸} پَ ریکان بونگ کوردن و آ او پرسیدن: «آیا پی ای پیا برووی؟» گُف: «برووم.»^{۵۹} پَ خارشون ریکان پی دایش و خادوم ابروهیم و پیاهونش روئنه کوردن.^{۶۰} و ریکان برکت دان و به او گُفتن:

«ای خارومون، بووه که مار هزار هزار بَجَه بووی؛
بووه که نسل تو دروازا دِشمنونَ تصرف گُین.»

^{۶۱} اوسون ریکا و کنیزونش ورسیدن و سَر شتراشون سوار بیسن و اَدما او پیا رفتن. ایتو او خادوم ریکان گروفت و رفت.

^{۶۲} اما اسحاق آ پِرلجی رُئی ورگشت بید و م نیگب زندی بکورد. ^{۶۳} روزه وخت غروب، اسحاق سی فکر کوردن به صحرا رفت بید. او سَر خوشه بُلند کورد، دید که ایسون شترونه نَزیک بیوون. ^{۶۴} ریکا آم سَرش بُلند کورد و وختی اسحاق دید، آ شترش اومه زِر ^{۶۵} و به خادوم گُف: «او پیا کیه که م صحرا به استقبال اُمون میایه؟» خادوم جوواب دا: «سرور مَوَن.» پَ ریکا ری بَند خوشه گروفت و خوشه پوشنید. ^{۶۶} اوسون خادوم، کل داستان سفر خوشه سی اسحاق شرح دا. ^{۶۷} اوسون اسحاق ریکانَ به خیمه مارش سارا بورد و اووه به زونی اَسوند، به او دل بَس. پَ اسحاق بعد آ موردن مارش تسلی پدا کورد.

۲۵

وفات ابروهیم

^۱ بعد آ مدته ابروهیم پی زونه دیگه عروسی کورد که اسمش قِطوره بید. ^۲ او چنتا بَجَه سی ابروهیم به دنیا آورد که اسما هُنون: زمران و یُقشان و مِدان و مِدیان و یُشباق و شوَعه بیدن. ^۳ یُقشان دو کووک به اسما شبا و ددان به دنیا آورد. کووکون ددان، آشوریم و لِطوشیم و لِئومیم بیدن. ^۴ کووکون مِدیان، عیفا و عیفر و حَنوک و اَبیداع و اِلداعه بیدن. همه هُنون بَجون قِطوره بیدن. ^۵ ابروهیم هرچی داشت به اسحاق بخشید. ^۶ اما به کووکون کنیزونش هدایا دا و هُنونَ مِ زمون حیات خودش آ پیش کووکش اسحاق به سرزمین مشرق فرسندید. ^۷ روزا زندی ابروهیم صد و هفتاد و پن سال بید. ^۸ ابروهیم نَفَس آخَرشَه گشید و مِ کمال پیری و خوشبختی مورد و به قوم خودش پَوست. ^۹ کووکونش اسحاق و اسماعیل اووه مِ غار مَکفیلَه، مِ زمین عِفرون کووک صوحار حیثی مِ سَرَق مَمَری دفن کوردن، ^{۱۰} مِ هَمو زمین که ابروهیم آ حیثیون خَرید بید. اونجون ابروهیم پیش زونش سارا دفن بیس. ^{۱۱} بعد آ موردن ابروهیم، خدا کووکش اسحاق برکت دا و اسحاق نَزیک پِرلجی رُئی اقامت کورد.

کووکون اسماعیل

^{۱۲} یانَ تاریخچه نسل اسماعیل کووک ابروهیم، که هاجرِ مصری، کنیز سارا، سی ابروهیم

به دنیا آورد. ۱۳ اسما کووکون اسماعیل به ترتیب تولدشون: نبایوت کووک نُوری اسماعیل، قیدار و ادبئیل، مِبسام ۱۴ و مِشماع و دومه و مَسا ۱۵ و هَداد و تیما و یطور و نافیش و قِدِمه. ۱۶ هر کو آ دوزه کووک اسماعیل قبیله به اسم خودش عمل آورد. محل سکونت و زادگا ای قبیلا ام به هَمو اسما خونده بیس. ۱۷ اسماعیل صد و سی و هَف سال زندی کورد. او نَفَس آخِرشه گشید، مورد و به قوم خودش پَوست. ۱۸ بچون او آ حویله تا شور، که نهنگ مرز مصر، سَر ره آشور، ساکن بیسن و هُنون پی دِشمنی پی گل برارون خوشون زندی بکوردن.

یعقوب و عیسو

۱۹ یان تاریخچه نسل اسحاق، کووک ابروهیم: ۲۰ اسحاق چل ساله بید که ریکاَن به زونی اَسوند. ریکا دختر بتوئیل و خار لابان، آل بین النهرین بید. ۲۱ اسحاق سی زوئش به درگا خداوند دعا کورد، سی یانکه او نازا بید. خداوند دعاشه مستجاب فرمود و زوئش ریکا و سَن بیس. ۲۲ او دو قولو و سَن بیس بید. قبل یانکه بچونش به دنیا آین م اشکم مارشون به ضد یکدو دَس پا بَرندن. ریکا گف: آچه وا ایطور چی سَر مو آیه؟ پ دربارہ یان آ خدا پرسید ۲۳ و خداوند به او فرمود:

«دو قوم م رجم تو هسن

و دو ملت آ بطن تو سوا ببون

یکه قویتر آیکه دگه ببوه،

و گپ کوچوک خدمت بکنه.»

۲۴ وختی زمون بار وندن ریکا رسید، او دو کووک دو قولو م رجمش داشت. ۲۵ اولی سرخ رنگ و لارش سراسر لِف پوس پشمنی بید، سی دل یان اسمشه عیسو وندن. ۲۶ دومی وختی به دنیا اومه، گندیک عیسو و قُرس گروفت بید سی دل یان اسمشه یعقوب وندن. وختی که ای کووکون به دنیا اومِن اسحاق بووشون شَنص سالش بید.

۲۷ آ، او دو کووک گپ بیسن؛ عیسو شکارچی خیره و پیا صحرا بید، در حاله که یعقوب پیاپه آروم و چادر نشین بید. ۲۸ اسحاق عیسو و بیشتر دوس داش سی دل یان آ گوشت شکار او بخورد، اما ریکا یعقوب بیشتر دوس داشت.

عیسو حق نخست زادی خوشه بفروشه

۲۹ روز یعقوب مشغول پختن آش بید که عیسو بی رمق آ صحرا ورگشت. ۳۰ به یعقوب گف: «آ گسنی دارم بمیزم. تیکه آ ای آش سرخ دام خورم! سی دل یان اووه آدم نومیدن.» ۳۱ یعقوب جواب دا: «اول حق نخست زادی خوته به مو فروش.» ۳۲ عیسو گف: «باشه، ایسون مو به حالِ موردن اُفتیدمه. حق نخست زادی سی مو چه سوده دازه؟» ۳۳ اما یعقوب گف: «اول سئیم قسم خور.» پ سی او قسم خورد و حق نخست زادی خوشه به یعقوب فروخت. ۳۴ اوسون یعقوب نون و آش عدس به عیسو دا. عیسو خورد و نوشید و اوسون ورسید و رفت. ایطو عیسو حق نخست زادی خوشه خوار شومارد.

وعده خدا به اسحاق

۱ آ، روزه قحطی شدید م او سرزمین اومه، یان غِر آ قحطیه بید که نائرم زمون ابروهیم اتفاق اُفتید بید. سی دل یان اسحاق به چرار پیش ابیملیک پادشا فلسطینیون رفت. ۲ خداوند ور اسحاق ظاهر بیس و فرمود: «به مصر. مرو م سرزمینه که مو بگوومت ساکن بات. ۳ م او سرزمین ساکن بات و مو پی توئم و تون برکت بدو هام و گل ای سرزمینان به تو و نسلت ببخشُم، اوطو که سی بووت قسم خوردُم وان عمل گُئم. ۴ نسل تون لِف ستارا آسُمون زیاد بگُئم و گل این سرزمینان به هُنون ببخشُم و به واسطه نسل تو گل اقوام زمین برکت ببینن، ۵ سی یانکه ابروهیم به صدا مو گوش دا و دستورا و فرمونا و فرایض و شریعت مون حفظ کورد.»

۶ پ اسحاق م چرار موندگار بیس. ۷ وختی که پیاهون اونجون آ اسحاق دربارِه زونش پرسیدن، گُف: «او خار مون»، سی یانکه ترسید گووه: «زونه مون»، چوپی خودش گُف «مبادا پیاهون اینجون مون سی دل ریکا گُشن، سی یانکه ریکا خلی قشنگ بید.» ۸ بعد آ مدت زیاده که اسحاق اونجون بید، یه روز ابیملیک، پادشا فلسطین آ پنجره سل در کورد و دید اسحاق زونه خوشه نوازش بگته. ۹ پ ابیملیک اسحاق بونگ کورد و گُف: «آچه گُفتی ریکا خارته، در حاله که زونته؟» اسحاق جوواب دا: «فکر کوردُم آر گووم زونمه، مون بگُشن.» ۱۰ اوسون ابیملیک گُف: «یان چه کاریه که پی امون کوردی؟ هیچ فکرش نکوردی، ممکن بید گسه پی زونه تو همبستر بووه، در او صورت امون مقصر. ببیسیم.» ۱۱ بعد آ یان ابیملیک به گل مردم فرمون دا: «هر که ورا ی پیا و زونش دس دراز گته، یقینن گشته ببووه.»

۱۲ آ، اسحاق م او سرزمین مشغول زراعت بیس و م همو سال هر چه کاشت بید صد برابرش برداشت کورد، سی دل یانکه خداوند اووه برکت دا بید. ۱۳ او پیا پیلدار بیس هر روز ور مال و منالش اضافه ببیس و طول نبورد که او پیا خلی پیلداره بیس. ۱۴ او گله و خادومون خلی زیاده داش، اقدّه که فلسطینیون وش حسیدی بکوردن. ۱۵ پ هُنون آ حسیدی گل چهاییه که خادومون بووش م زمون بووش ابروهیم گندن بید، بسن و پی خاک پُر کوردن. ۱۶ اوسون ابیملیک به اسحاق گُف: «تو آ امون قویتر بیسیه، پ سرزمین امون ترک گن.»

۱۷ پ اسحاق آ اونجون رفت و م دره چرار اردو زُند و ساکن بیس. ۱۸ اسحاق چهاییه که م زمون بووش ابروهیم گندن بید و فلسطینیون بعد آ موردن ابروهیم هُنون پُر کوردن بید، آندو گوشید و هُنون به همو اسمایه که بووش سر هُنون وند بید، اسم وند. ۱۹ خادومون اسحاق آم چها تازه م دره چرار گندن، م قولیا چها به او زوون رسیدن. ۲۰ اما چوپونون چرار پی چوپونون اسحاق جنگ جدل کوردن، گُفتن: «ای او مال امون!» پ او چنه اسحاق، عسق نومید سی یانکه پی او جنگ جدل کوردن بید. ۲۱ اوسون چها دگه گندن، اما سر وان آم جنگ کوردن؛ پ وان سِطنه یعینه دشمنی نومید. ۲۲ آ اونجون آم کوچ کوردن، چها دگه

درورد و دِگه سَر وان دعوا نکوردن. پَ وان رِجوبوت یَعِنه جا نومید و گُف: «خداوند جایه سی امون ترتیب داس و امون م ای سرزمین ترقی بکنیم.»

^{۲۳} آ اونجون اسحاق به یُرشِبع رفت. ^{۲۴} م همو شو خداوند وَر او ظاهر بیس و فرمود: «مو خدای بووت ابروهیْم. مَتَس، سی یانکه مو پی تو هِسْم؛ سی دل خادومُم ابروهیْم تون برکت بدوهم و نسلت زیاد بکنم.» ^{۲۵} پ اسحاق اونجون قریوگاَه بنا کورد و نوم خداوند خوند. او خِمه خوشه اونجون زُند و خادومونش اونجون چَهه گنِین.

^{۲۶} روزه اَبیمِلِک، پی اَحوزات، یِکه آ یارونش و فیکول فرمونده سپاش، ا چَرار پیش او اومَه. ^{۲۷} اسحاق ا هُنون پرسید: «آچه پیش مو اومِیه، در حاله که پی مو دِشمنی کورده و مون آ پیش خوتون رونده؟» ^{۲۸} جوواب دان: «امون واضح ببینم که خداوند پی تون؛ پ گفتم قسیمه بن امون و تو بووه و پی تو عهده بندم، ^{۲۹} تا ضرره به امون نرسونی، هموطو که امون ام ضرره به تو نرسوندم. امون به غر آ خوبی کاره در حق تو نکوردیم و تون به سلومت روته کوردیم. ایسون تو سی خدا مبارکی.» ^{۳۰} اوسون اسحاق سی هُنون ضیافته بر پا کورد و هُنون خوردن و نوشیدن. ^{۳۱} سحرگه، ورسیدن سی یِکدو قسم یاد کوردن و اسحاق هُنون بدرقه کورد و به سلومت آ پیش او رفتن. ^{۳۲} م همو روز، خادومون اسحاق پیش او اومن و درباره چَهه که گندن بید اووه خبر دان، گفتن: «م وان او جوسته!» ^{۳۳} اسحاق او چَته شَبَع نومید و او شَر تا به امروز یُرشِبع نومیده ببووه.

^{۳۴} عیسو کووک اسحاق م سن چل سولی پی هر دون دختر حیتی به نوما جودیت دختر پیری و بَسَمه دختر ایلون عروسی کورد. ^{۳۵} ای زنون زندی به دون اسحاق و ریکا تحل کوردن.

۲۷

برکت داین اسحاق به یعقوب

^۱ اسحاق پیر بیس و تیاش آ توری نَتَس بینن، روز کووک گیش عیسو بونگ کورد و به او گُف: «ای کووکُم،» جوواب دا: «بله!» ^۲ اسحاق گُف: «ایسون مو پیر ببِسَمه و چ آ عمرُم نمونده. ^۳ پ ایسون تیر و کمون خوته وِردار، به صحرا رو و شکار گن. ^۴ آ وان غذایه اوطو که میلم بگشه آماده گن تا خورم و قبل آ موردنم دعای خونم و تون برکت دوهم.»

^۵ وختی اسحاق پی کووکش عیسو قصه بکورد، ریکا قصاشونه فمید. پ وختی عیسو به صحرا سی شکار رفت، ^۱ ریکا به کووکش یعقوب گُف: «مو قِصا بووت فمیدم که به برارت عیسو گُف: ^۷ ”سیم شکاره بیار و خوراک خوش طعمه سیم تهیه گن تا خورم و پش آ موردنم تون در حضور خداوند برکت دوهم.“ ^۸ پ ایسون کووکُم، هر چی تون بگووم گوش گرو انجوم ده. ^۹ زیتره آلاگه رو و دو بزغاله خوب سوا گن و پیش مو بیار، تا سی بووت خوراک خوش طعمه، هموطو که دوس دازه، دُرس گنم. ^{۱۰} و تو وان پیش بووت بر تا خوزه و پش آ موردنش تون برکت دَهه.» ^{۱۱} یعقوب به مارش ریکا گُف: «اما برازم عیسو پیا پُر ملیه و مو می ور لارم ندارم. ^{۱۲} آر بووم به مو دَس رَته و فَمَه که مو عیسو نسوم، چه؟ اوسون بَقَمَه که مو مخاسومه اووه گول زَنم و آ جا برکت، مونَه لعن گُنه، ^{۱۳} مارش ریکا به او گُف: «کووکُم

هَل هر چی لعنت سی تونَ به گردن مو بووه. تِنَا قِصَه موئه گوش گیر؛ رو و بزغالوئه سیم بیار.»^{۱۴} یعقوب دستور مارشَه اطاعت کورد و بزغالوئه آورد و ریکا غذاییه که اسحاق دوس داشت درس کورد.^{۱۵} اوسون ریکا پترین جومه کووک گپ خودش عیسوؤ که م خونَه بید، به کووک کوچوکش یعقوب دا تا وَش گنه.^{۱۶} و دَسا و قسمت نرم گردن یعقوب آم بی پوس بزغالا پوشنید.^{۱۷} اوسون خوراک خوش طعمه و نونیه که تهیه کورد بید دَس کووکش یعقوب دا.

^{۱۸} یعقوب پیش بووش رفت و گُف: «ای بووم!» اسحاق جوواب دا: «بله! تو کی هسی؟»
^{۱۹} یعقوب به بووش گُف: «مو عیسو کووک گپ تونم. هموطو که گفتی به شکار رفتُم و غذاییه که دوس دوریه سیت پختُم. نشین، غدان خور و مونَه برکت ده.»^{۲۰} اما اسحاق آ کووکش پرسید: «کووکُم، چطو ترسی ایطو زیتره شکاره جوری؟» اسحاق به یعقوب گُف: «خداوند، خدات سر زهم وند.»^{۲۱} اوسون اسحاق به یعقوب گُف: «کووکُم، بیو نزیک تا تونَ لمس گنم و دونسه بووم که آیا کووکُم عیسو هسی یا نه.»^{۲۲} یعقوب به بووش اسحاق نزیک بیس و اسحاق اووه لمس کورد و گُف: «صدا، صدا یعقوب، اما دَسا، دَسا عیسوؤ.»^{۲۳} اووه نَ اشناخت چو دَساش لِف دَسا برارش عیسو پُرمَل بید، پ اووه برکت دا.
^{۲۴} اسحاق پرسید: «آیا اروسی تو کووک مو عیسو هسی؟» جوواب دا: «هسُم.»^{۲۵} اوسون اسحاق گُف: «غدان نزیک بیار خورم و بعد آ وان دعای خونم و تونَ برکت دوهام.» پ وان نزیک آورد و او خورد؛ و شراب آم سییش آورد و او نوشید.^{۲۶} اوسون بووش اسحاق اووه گُف: «کووکُم، نزیک بیو و مونَه بوس.»^{۲۷} پ نزیک رفت و اووه بوسید. اسحاق لباساش بو کورد و اووه برکت دا و گُف:

«ه، رایجه کووکُم

لِف رایجه صحراییه

که خداوند وان برکت دایه بووه.

^{۲۸} خدا بارون سر زمینت بارونا تا محصولت زیاد بووه

و غله و شرابت زیاد بووه

^{۲۹} قوما تونَ خدمت گنن

و طایوفا نوهات سر فرو آرن؛

ور برارونت سرور بات،

و کووکون مارِت تونَ تعظیم گنن.

ملعون با هر ک تونَ لعن گنه

و مبارک با هر ک تونَ برکت دهه.»

^{۳۰} وختی دعا برکت اسحاق وارس، یعقوب آ اونجون رفت و برارش عیسو تازه آشکار ورگشت.^{۳۱} او آم غذاییه که بووش دوس داشت، تهیه کورد و گُف: ایسون غذاییه که دوس دوری پی گوشت شکار سیت پختمه و اوردمه. بووه، وری و وان خور و مونَه برکت ده.»
^{۳۲} بووش اسحاق اووه گُف: «تو کی؟» عیسو جوواب دا: «مو کووک نوریث عیسو هسُم.»
^{۳۳} گل لار اسحاق دِکس و پرسید: «پ وان کی بید که صیده شکار کورد و سیم آورد؟ نوها

یانکه تو اوپی مو غذانَ خوردم و اووه برکت دام؛ آ، ای برکت تا ابد سی اووه!»^{۳۴} عیسو وختی قِصا بووَش فَمید، نعره عظیم و خلی تحل زُند و به بووَش گُف: «بووم، مونَه آم برکت ده!»^{۳۵} اما اسحاق گُف: «برارت فریبکارونه اومه و برکت که مَخاسم به تو دوهام آ مو اُسوند.»^{۳۶} عیسو گُف: «اروسی که اسم او یعقوب چو دوَر مونَه فریب داس: اول حق نخست زادی مونَه اُسوند، ایسون آم برکت مونَه اُسونده.» اوسون پرسید: «آیا هیچ برکتی سی مو نَهشتیه؟»^{۳۷} اسحاق جوواب دا: «اووه ورتو سرور کوردُم و گل برارونش خادومون او کوردُم و پی غله و شراب تازه اووه روزی بخشیدُم. پ، ای کووگم، سی تو چه تَزَم گُئم؟»^{۳۸} عیسو به بووَش گُف: «بووه، آیا تِنَا هَمی یه برکت دوشتی؟ مونَه آم، ای بووه، برکت ده.» پ عیسو پی صدا بُلند بگریوس.

^{۳۹} اوسون بووَش اسحاق اووه جوواب دایه، گُف:

«بارون سَر زمینت نَم زَنه

و محصول زیاد عمل نیوری.

^{۴۰} پی بشمشرت زندی بگئی

و برارت خدمت بگئی.

اما سی یانکه پی قروری کوردی،

آخر آ قِد و بند او رها ببوی و آزاد ببوی.»

گروختن یعقوب پیش لابان

^{۴۱} و اما عیسو سی دل برکتی که بووَش به یعقوب دا بید، وَش کینه به دل گروفت بید. عیسو م دل خودش گُف: «بووم زیتره بمیره، اوسون برار خودم یعقوب بکوشم.»^{۴۲} اما ریکا آ قِصا کووگ گپ خودش عیسو اطلاع پدا کورد. پ فرسنیده، کووگ کوچوکش یعقوب بونگ کوردن و به او گُف: «برارت عیسو مَخو کوشت.»^{۴۳} پ ایسون کووگم، قِصه مونَه گوش ده؛ ورسک و پیش برازم لابان به سَر حران گروز.^{۴۴} مدته پیش او منات تا تَش چری برارت نشینه.^{۴۵} وختی تَشش نشس و کاریه که نسبت به او کوردی آ یادش رَفَت، تونَ خبر بدوهام تا آ اونجون ورگردی. آچه وا شُمون هر دون م یه روز آ دَس دوهام؟»^{۴۶} اوسون ریکا به اسحاق گُف: «آ دَس زنون حیثی عیسو جوئم به لووم رَسیده. حازرم مِرُم و نَبیئم که کووگم یعقوب دختر حیثی به زونی اُسونده.»

۲۸

^۱ پ اسحاق یعقوب بونگ کورد، اووه برکت دا و به او گُف: «دختر آ دخترتون گنعانی م اُسون.^۲ زیتره به بین النهرین، به خونه بووت بتوئیل رو و پی یکه آ دخترتون دایی خودت لابان عروسی گن.^۳ خدای قادر مطلق تونَ برکت دَهه و بچون زیاده به تو بخشه تا آ نسل تو قبیلا زیاده عمل آین.^۴ او برکتیه که به ابروهیم وعده داس، به تو و نسل تو دَهه تا صوحوب ای سرزمین که خدا وانَ به ابروهیم بخشیده و ایسون منش غریبم بووی.»^۵ پ اسحاق یعقوب رونه کورد و او به بین النهرین، پیش دایی خودش لابان کووگ بتوئیل آرامی رفت.

^۶ اما عیسو دونس که اسحاق یعقوب برکت دایه و به بین النهرین فرسَنیده تا آ اونجون زونه سی خودش اُسونه و در حین برکت داین، اووه امر فرمود که «آ دخترن گنعانی زونه م اسون!»^۷ و یانکه یعقوب آم آ بووه و مار خودش فرمون بورد و به فدَان آرام رفته.^۸ عیسو دونس که زنون گنعانی پسَنیده بووش اسحاق نسن،^۹ پ پیش اسماعیل، کووک ابروهیم رفت و پی مَحَلت دختر اسماعیل که خار نیایوت بید عروسی کورد.

خو یعقوب م بیت ئیل

^{۱۰} اما یعقوب بِرَشَبَع ترک کورد و وَند ر که رووه حران.^{۱۱} هَمو روز بعد آ غروب عفتو، به جاییه رسید و مَحاس شوو اونجون منّه. یعقوب سَنگی آ اونجون گروفت و زِر سر خودش وَند و هَمونجون حُفتید.^{۱۲} م عالم خو، خو پلایه دید که پایه وان سر زمین و سرش به اُسْمون رسید بید و ملاکون خدا آ وان برفتن بالا و میومن زِر.^{۱۳} و خداوند ور بالا وان وَستّه بید: اوسون خداوند گُف: «مو خداوند، خدا بووت ابروهیم و خدا اسحاق هِسْم. سرزمینیه که سر وان حُفتیدیه به تو و به نسل تو بدوهم.^{۱۴} نسل تو لِف گرت زمین ببوون، بچونت لِف غبار، پی حد و حساب زیاد بوون و غرب و شرق و شمال و جنوب بپوشنن. کُل طایوفا زمین به واسطه تو و نسل تو برکت ببینن.^{۱۵} هر جا که روی مو پتوم و آ تو محافظت کُنم و آندو تون به سلومتی به ای سرزمین بورگردونم. تا اوچپاییه که به تو وعده دامه به جان آروم تون تم هلم.»^{۱۶} اوسون یعقوب آ خو ورسید و گُف: «خداوند م ای محل و مو ندونسم.»^{۱۷} پ ترسون، گُف: «یان چه جا ترسناکه! یان خونه خداس؛ یان دروازه اُسْمون.»^{۱۸} یعقوب صحرگه آ خو ورسید و سَنگیه که زِر سرش وَند بید، لِف سوتینه وَندش و وَرش روغن زتون رخت.^{۱۹} اونجون بیت ئیل پعیه خونه خدا نومید. اسم ای شر قبلا لوز بید.^{۲۰} اوسون یعقوب نذر کورد و به خدا گُف: «آر تو م ای سفر پی مو بووی و موته محافظت کنی و غذا و لباس به مو دهی^{۲۱} تا به سلومت به خونه بووم و رگردم، اوسون تو خدا مونی^{۲۲} و ای سنگ که وان لِف سوتینه بر پا داشتم خونه خدا ببووه و آهرچی به مو دهی، ده یکش به تو بورگردونم.»

۲۹

یعقوب به فدَان آرام برسه

^۱ پ یعقوب سفر خوشه ادامه دا تا به شرق رسید.^۲ م صحرا سر چه اووه رسید که سو گله گوسفند نهنگ وان خو بیدن سی یانکه آ او چه به گلا او بدان. اما سَنگه که سر دوری چه بید، گپ بید.^۳ وختی گل گلا اونجون گرد بیسن، سَنگ آ دوری چه بسولنیدن و گننه او بدان. اوسون سَنگ سر جا خودش، سر دوری چه آندو پوندن.^۴ یعقوب آ چوپونون پرسید: «ای برارون، شُمون آ کجاییه؟» جوواب دان: «آ حرانم.»^۵ به هُنون گُف: «آیا لابان، نوه ناحور پ اشناسه؟» جوواب دان: «آ، اووه پ اشناسیم.»^۶ یعقوب آ هُنون پرسید: «آیا سلومت؟» گفتن: «آ، سلومت و ایسون دخترش راحیل آم پی

گله میایه.»^۷ یعقوب گُف: «روز هئی بوقیه و زمون گرد کوردن گلا نی. گلنه او دِهه و رووه هُنون چرونه.»^۸ اما هُنون جوواب دان: «تا کُل گلا گرد نَبوون و سنگ آ دوری چه نَسوله، نَترِم گلنه او دِهَم»

^۹ یعقوب هئی پی هُنون گِرم قِصه کوردن بید که راحیل پی گِله بووَش اونجون اومه. ^{۱۰} وختی یعقوب راحیل، دختر دایِ خوشه دید که پی گله ب اومه، رفت سر چه و سنگ آ دوری چه سولنید و گِله گوسفندون او دا. ^{۱۱} اوسون یعقوب راحیل بوسید و آ خوشحولی گریوس. ^{۱۲} یعقوب به راحیل گُف: مو قوم بووت و کووک ریکام. راحیل دووس و رفت و بووَش خبر دا.

^{۱۳} وختی لابان خیر اومین کووک خارش یعقوب فمید، هموسون زیتره به استقبالش رفت و اووه م ایش گروف، بوسید و به خونه خودش برد. یعقوب کُل داستان به لابان گُف. ^{۱۴} اوسون لابان به او گُف: «تو آ گوشت و خین مونی.»

عروسی یعقوب

بعد آ یانکه یعقوب یه ما پیش لابان موند، ^{۱۵} لابان به او گُف: «آیا سی یانکه قومه مونی، وا مُفت سی مو کار کنی؟ به مو گو چقده می مخی؟» ^{۱۶} لابان دو دختر داشت، دختر گفتر لیه اسمش بید و دختر کوچوکر، راحیل. ^{۱۷} لیه تیا قشنیگه داشت، اما راحیل خوش اندام و دختر قشنیگه بید. ^{۱۸} یعقوب راحیل دوس داشت. پ گُف: «سی دختر کوچوکت راحیل هف سال تون خدمت بکنم.» ^{۱۹} لابان گُف: «بتره دخترمه به تو دوهام و به غریبه شی نونومش. پیش مو منات.» ^{۲۰} پ یعقوب سی رسیدن به راحیل هف سال خدمت کورد، اما سی دل یانکه راحیل خلی دوس داشت، گل ای مدت در نظرش لِف چن روز گذشت.

^{۲۱} اوسون یعقوب به لابان گُف: «زونم به مو ده تا پی او عروسی گنم، چو زمون خدمتم به سر اومسه.» ^{۲۲} پ لابان کُل مردم اونجون گرد کورد و میمونیه دا. ^{۲۳} اما او شو، لابان آجا دخترش راحیل، لیته به یعقوب دا و یعقوب پی او خفتید. ^{۲۴} (و لابان کنیزش زلفته به دخترش لیه به کنیزی دا.) ^{۲۵} وختی سحر بیس، یعقوب دید که ه لیس! پ به لابان گُف: «یان چه بید که سُرُم آوردی؟ مَر مو سی دل راحیل سی تو کار نکوردُم؟ آچه فرییم دوی؟» ^{۲۶} لابان جوواب دا: «م ولایت امون رسم نی که دختر کوچوکر نوهاتر آ دختر اولی شی ونم. ^{۲۷} تا جشن روز هفتوم دعوت صبر گن. اوسون دختر کوچوکر آم، آجا هف سال دِگه که سیم کار کنی به تو بدوهام.» ^{۲۸} یعقوبم قبول کورد و بعد آ یانکه یه هفته گذشت، اوسون لابان دخترش راحیل آم به زونی او دا. ^{۲۹} (لابان کنیز خودش بلهته به دخترش راحیل به کنیزی دا.) ^{۳۰} یعقوب پی راحیل عروسی کورد و راحیل بیشتر آ لیه دوس داشت و هف سال دِگه آم سی لابان کار کورد.

بچون یعقوب

^{۳۱} وختی خداوند دید که یعقوب لیته کما تر آ راحیل دوس دازه به لیه قووت بچه داریسن دا، اما راحیل نازا موند. ^{۳۲} لیه وسن بیس و کووک زویید و اووه رتوبین نومید، چو گُف: «خداوند محرومیت مونه دیده. بی گمون ایسون مرم مونه دوس بدازه.» ^{۳۳} او آندو وسن

بیس و کووکِ زویید و گُف: «وختی خداوند قَمید که مو محبوب نِسوم، ای کووکِ آم به مو دا.» پ اووَه شمعون نومید. ^{۳۴} و آندو وِسَن بیس و کووکِ زویید و گُف: «ای ر، مَرَم به مو بیوَنده، سی دل یانکه سو کووکِ سیبیش زوییدمه.» پ اووَه لاری نومید. ^{۳۵} و آندو وِسَن بیس و کووکِ زویید و گُف: «ای ر خداوند ستایش بکنم.» پ اووَه یهودا نومید. لیه بعد ای بچه دِگه وِسَن نَبیس.

۳۰.

۱ اما راحیل وختی دید که سی یعقوب بچه ن آورده، ور خارش حَسیدی بکورد. پ به یعقوب گُف: «به مو بچه ده آر نه مو بمیزم!» ^۲ یعقوب ور راحیل چر اومه گُف: «مَر مو جا خدا نِسَم، اووَه که نَهشته تو بچه دار بووی؟» ^۳ راحیل گُف: پی کنیزم بلهه خفتک تا او آجا مو بچه زایه و به ای وسیله مو مارش بووم.» ^۴ پ کنیز خودش بلهته به زونی به یعقوب دا و یعقوب پی او خفتید. ^۵ او وِسَن بیس و کووکِ سی یعقوب زویید. ^۶ اوسون راحیل گُف: «خدا حقومه داس او دعامه شُفت و کووکِ به مو بخشیده.» سی دل یان او کووکِ دان نومید. ^۷ بلهه کنیز راحیل آندو وِسَن بیس و کووکِ دوَم سی یعقوب زویید. ^۸ اوسون راحیل گُف: «مو پی خاروم سخت مبارزه کوردُم و پیروز بیسُم.» پ نوم او کووکِ تفتالی یعنه جدال وُندن.

۹ اما لیه وختی دید دِگه نتره بچه دار بووه، کنیزش زلفته به یعقوب دا. ^{۱۰} زلفه کنیز لیه کووکِ سی یعقوب زویید. ^{۱۱} اوسون لیه گُف: «چه اقبال خوشه!» پ او کووکِ جاد نومید. ^{۱۲} زلفه کنیز لیه کووکِ دووم سی یعقوب زویید. ^{۱۳} اوسون لیه گُف: «چه خوشبختم! گل زنون مونه خوشبخت بونگ گین.» پ او کووکِ آشیر نومید.

۱۴ وختِ دروگونوم، رثوین رفت و مُرگیاها م صحرا پدا کورد و هُنون پیش مارش لیه بورد. راحیل به لیه گُف: «تمنا دارم مُرگیاها کووکت به مو دهی.» ^{۱۵} اما لیه به راحیل گُف: «بست نی که مَرَم آ مو گروفتی؟ ایسون مخی مُرگیاها کووکِ آم آسونی؟» راحیل گُف: «آجا مُرگیاها کووکت، یعقوب آمشو پی تو همبستر بووه.» ^{۱۶} وخت شو وختی که یعقوب آ صحرا ورگشت، لیه به استقبالش رفت و گُف: «پی مو همبستر بات. سی یانکه تون پی مُرگیاها کووکم اجیر کوردمه.» پ او شو یعقوب پی او همبستر بیس. ^{۱۷} خدا دعا لینه اجابت کورد و او وِسَن بیس و کووکِ پنجومه سی یعقوب زویید. ^{۱۸} اوسون لیه گُف: «خدا به مو آجر عطا کورده، سی یانکه مو کنیز خومه به مَرَم دام.» پ او کووکِ یساکار نومید. ^{۱۹} لیه آندو وِسَن بیس و شیشومی کووکِ سی یعقوب زویید. ^{۲۰} اوسون لیه گُف: «خدا موهبته خوب به مو عطا کورده. ایسون، مَرَم مونه حرمت بوئه، سی یانکه شیش کووکِ سیبیش آوردُم.» پ او کووکِ زبولون نومید. ^{۲۱} بعد آ وان، لیه دختره زویید و اووَه دینه نومید.

۲۲ اوسون خدا راحیل بیاد آورد و دعاش قبول کورد و به او قووت دا تا بچه دار بووه. ^{۲۳} راحیل وِسَن بیس و کووکِ زویید و گُف: «خدا ننگ آ مو گروفته.» ^{۲۴} و اووَه یوسف نومید و گُف: «بووه که خداوند کووکِ دِگه سیم اضافه کُنه.»

گلا یعقوب زیاد بوون

۲۵ بعد آ یانکه راحیل یوسفت زویید، یعقوب به لابان گف: مون مرخص کن تا به جا و سرزمین خودم و رگردم. ۲۶ زنون و بچونم، که سی هنون تون خدمت کوردمه، به موده تا رووم، سی یانکه خدمته که به تو کوردمه، دونی. ۲۷ اما لابان به او گف: «ای کاش نظر لطفه ور مو گئی، سی یانکه فاله گروفته و فمیدمه که خداوند سی دل تو مون برکت داس.» ۲۸ همیطو گفتش: «ایسون گو مزت چقدره تا به تو دو هام.» ۲۹ یعقوب به او گف: «دونی که چطو تون خدمت کوردمه و چطو حواسم ور گلا تو دامه. ۳۰ سی یانکه پش او مینم مالی کیمه دوشتی که خلی زیاد بیسه و خداوند تون سی دل پا قدم مو برکت داس. اما مو کی ترم سی خونواده خودم تدارک بینم؟» ۳۱ لابان آندو پرسید: «چه مخی دو هامت؟» یعقوب جوواب دا: «نخو چی به مو دهی. اما آرای یه کار سیم انجوم دهی، آندو آگلات چوپونی و مراقبت بکنم. ۳۲ هل امروز منجا گلات رووم و گل برون خالدار و ابلق و گل برون سین آ منجا گوسفندون و گل برون ابلق و خالدار آ منجا بزون سوا گنم. هنون مز مو بیوون. ۳۳ آای به بعد، وختی به مزه که به مو بدهی سل گئی، دُرسکوری مو ور مو گوا هه. هر بز که ابلق یا خالدار نبوه و هر بره که سیه نبوه، آر پیش مو جوسی، دزی حساب بووه.» ۳۴ لابان گف: «باشه، هر چی که تو گفیتیه قبول گنم.» ۳۵ همو روز لابان گل بز نر خطدار یا ابلق و گل بز مايه خالدار یا ابلق، یعنه گل هنون که سفدی ور خوشون داشتن و گل برون سین سوا کورد و بدس کووکونش دا. ۳۶ اوسون چن مسافت سو روز سفر آ یعقوب دیر بیس، اما یعقوب باقه گله لابان چوپونی بکورد.

۳۷ اما یعقوب لژگا تازه آ درختا سپیدار و بایوم و چنار و رداشت و پوسی هنون اوطو تروشید که سفدی چو لِف نوارا سفد ور هنون پدا دا. ۳۸ اوسون لژگا تروشیدن نوها گله م گل اُخوریا و حوضا وند، جایه که گله سی نوشیدن آب اومن. و وخت اومین سی نوشیدن آب و جف گیری بکوردن، ۳۹ پ نوها او شاخا جف گیری بکوردن و در نتیجه، برونه که بزوییدن خطدار، ابلق یا خالدار بیدن. ۴۰ یعقوب او برون آگله سوا بکورد، اما بقیتیه آلا جوونا خطدار و سیه که مال لابان بید، هدایت بکورد. ایطو، او گله خوشه سوا کورد و هنون پی گلا لابان نِهشت. ۴۱ هر وخت مایونه قوی آماده جف گیری بیدن، یعقوب شاخان نوها تیا گله، م اُخوریا بوند، اوطو که هنون منجا شاخا جف گیری بکوردن، ۴۲ اما سی ضعیف ترون، شاخان تم وند. پ ضعیفون مال لابان و قویون مال یعقوب بیسن. ۴۳ ایطو یعقوب خلی ترقی کورد و گلا گپ و کنیزون و غلومون و شترو و الاغون بدس آورد.

۳۱

فرار یعقوب آپیش لابان

۱ و اما یعقوب فمید که کووکون لابان بگفتن: «یعقوب گل دوروی بووه اُمون اُسونده و آ اموال بوومون گل ای ثروت به یک زنده.» ۲ یعقوب فمید که لابان دیگه لِف نوها تر به او نظر لطف ندازه. ۳ اوسون خداوند یعقوب گف: «به سرزمین بوونت و پیش قومونت و رگرده

و مو پي تونم.»^۴ بَ يعقوب، سی راحیل و لیه پِغوم فرسندید که به صحرا، جایه که گله اووه، آین. ° و به هُنون گُف: «فَمِيدَمَه که بووتون لِفِ نوهاتر به مو نظر لطف ندازه. اما خدا بووم پی مو بیده.^۶ دونه که پی گِلِ زورم بووتون خدمت کوردمه،^۷ پی ای وجود بووه شُمون مون گول زنده و ده رَمزِ مون پامال کورده. اما خدا نهشت او به مو ضرره رسونه.^۸ آر بووتون بگف: «جِونا خالدار مِزِ تو بوون،» اوسون گِلِ گلا خالدار بزوییدن و آر بگف: «جِونا خطدار مِزِ تو بوون،» اوسون گِلِ گلا خطدار بزوییدن.^۹ ایطو، خدا آجِونا بووتون اُسونده و به مو داس.

۱۰ «م فصل جُف گیري گله، یه رَمِ خو سَر بِلند کوردم، دیدم که بزون نَره که پی گله جُف ببوون، خطدار، ابلق و خالدار بیدن.^{۱۱} اوسون ملاکه خدا مِ خو به مو گُف: «يعقوب،» گفتم: «بله!»^{۱۲} گُف: «سَر خوته بِلند گُن و بین که گِلِ بزون نَره که پی گله جُف ببوون، خطدار یا ابلق یا خالدارن، سی یانکه مو هر چیه که لابان پی تو کوردنه، دیدمه.^{۱۳} مونم خدا بیتیل، اونجون که سوتینیه مسح کوردی و به مو نذر کوردی. ایسون ورسک و آ ای سرزمین رو در و به سرزمین قومون خودت ورگرد.»^{۱۴} اوسون راحیل و لیه در جوواب یعقوب گفتن: «آیا مِ خونه بوومون بر یا میراثه سی امون مونده؟^{۱۵} مَر او پی امون لِفِ غریبه رفتار نم گنه؟ نه تِنَا امون فروخته، بلکه پیل امون آم به کُل خورده.^{۱۶} پی گمون کُلِ ثروته که خدا آ بوومون گروفته، آ امون و بچون امون. پَ ایسون اوچیاپیه که خدا به تو گفته، انجوم ده.»

۱۷ اوسون یعقوب ورسید، بچون و زنونش سَر شترون سوار کورد،^{۱۸} و گِلِ جِونا و گِلِ امواله که گرد کورد بید، یعینه جِوناپیه که مِ فدَان آرام بدس آورد بید، گرد کورد تا پیش بووه خودش اسحاق به سرزمین گنعان رووه.

۱۹ و اما لابان سی پشم چنی گوسفندونش رفت بید که راحیل بتا خونگی بووش دُزید.^{۲۰} و یعقوب، لابان آرای گول ژند چو نهشت بید او فمه که نیت گروختن دازه.^{۲۱} ایطو، او پی هر چی داش جس و آروخونه رد بیس و آلا کوهستان چلعاد رفت.

لابان یعقوب تعقیب گنه

۲۲ روز سووم، لابان خبر دان که یعقوب جسّه.^{۲۳} لابان گسون خوشه پی خودش بورد و هُنون هَف روز یعقوب تعقیب کوردن و م کوهسون چلعاد به او رسیدن.^{۲۴} اما وخت شو خدا مِ خو وِر لابان آرای ظاهر بیس و به او فرمود: «دلت ده قِصه به یعقوب نگی.»

۲۵ یعقوب خیمه خوشه م کوهسون چلعاد ژند بید و اوسون لابان به او رسید. لابان و گسونش آم اونجون خیمه زن.^{۲۶} اوسون لابان به یعقوب گُف: «پان چه کاریه که کوردیه؟ آچه مون گول زندگی و دخترن مون لِفِ اسپرون جنگی بوردی؟^{۲۷} آچه یواشکی گروختی مون گول زندگی؟ آچه به مو نگفتی تا شُمون پی شودی و آواز و صدا دازه و عود بدرقه گنم؟^{۲۸} حتی نهشتی نوا و دخترنم بوسم. آروسی که کار احمقانه کوردی.^{۲۹} زورش داوم که به تو ضرر رسونم؛ اما دوشو خدا بووت وِر مو ظاهر بیس و گُف: «دلت ده قِصه به یعقوب نگی.»^{۳۰} آ گِلِ هُنون گذشته، تو مخوسی رووی و چفده آرزو دوشتی که به شر زادگا خودت

وِرگِردی، اما آچه بتا مونَ دُزیدی؟»^{۳۱} یعقوب به لابان جواب دا: «سی دل یانکه ترسیدُم، چو گفتمُ مبادا دخترونت به زور آ مو پس آسونی.»^{۳۲} اما دربارہ بتات، پیش هرک هُنونَ جوسی، او گس گشته بووه! در حضور برارونمون، هر چی آ اموالت که پیش مونَ نشون دِه و وانَ پس آسون.» اما یعقوب ندونس که راحیل بتانَ دُزیده.

^{۳۳} پَ لابان به خیمه یعقوب و خیمه لیه و خیمه دو کنیز اومه، اما هُنونَ نجوس. او بعد آ یانکه آ خیمه لیه دَر اومه، به خیمه راحیل رفت.^{۳۴} اما راحیل بتا خونگی گروفت و هُنونَ مَ جهاز شترش وند و سر هُنونَ نسه بید. لابان گلِ جا خیمته گلمجو کورد، اما چی نجوس.^{۳۵} راحیل به بووش گُف: «سرورُم آ یانکه نترُم نوهات ورسُم مونَ بخش، سی یانکه وختِ عادت زنونیمه.» پَ لابان گلمجو کورد، اما بتانَ نجوس.

^{۳۶} اوسون یعقوب چَر اومه و پی جَر بحث به لابان گُف: «جرم مو چیه؟ چه گناهِه کوردُمه که مونَ ایطو سخت تعقیب کوردی؟»^{۳۷} ایسون که کُل اموال مونَ گلمجو کوردی، آ اسباب خونه خودت چه جوسی؟ وانَ اینجونَ نوا برارون مونو برارون خودت وَن تا هُنونَ پِن هر دون اُمون داوری کین.^{۳۸} م ای بیس سال که پی تو بیدمه، مشا و بزونت سقط نکوردنه و آ قوچا گلا تو نخوردمه.^{۳۹} آر جِوونِ درنیده به یکه ا هُنون حمله بکورد و وانَ بگشت، پیشت نَم میوردُمش و خودم خسارتش بدام و چه شو و چه روز او جِوون دُزیده بیس وانَ آ مو مخوسی.^{۴۰} و ایطو بیدم که م روز، گرما رنجم پدا و م شو سرما، خو به تیام نَم میومه.^{۴۱} ای بیس سال م خونت بیدم. چارده سال سی دو دخترونت و شیش سال سی گلت تونَ خدمت کوردمه و تو دَه ر مِز مونَ تغیر دوی.^{۴۲} آر خدا بووم، خدا ابروهیم و هِبَت اسحاق حامی مو نبید، ایسون آم موئه دَس پتی روئه بکوردی. اما خدا سختیا و محنت دسامه دید و دوشو تونَ تویخ کورد.»

^{۴۳} لابان به یعقوب جواب دا: «ای زنون تو، دخترتون مونو ای بچون، بچون مونن و ای گلا، گلا مونن. هرچی بیبی مال مون. اما امروز پی ای دخترونم پی یا بچونه که زویدنه، چه ترم کُم؟»^{۴۴} ایسون بیو تا مونو تو پی یک عهد بندم تا شاهده منجا اُمون بووه.»^{۴۵} پَ یعقوب سنگه گروفت و وانَ لِف سوتینه وندش،^{۴۶} و به گسونش که پیش بیدن گُف: «سنگا گرد بیاره!» پَ سنگانَ ورداشتن و ا هُنون کپه ساختن و اونجون کنار او کپه غذا خورن.^{۴۷} لابان وانَ یجرسه دوته، و یعقوب وانَ جلعید نومید.^{۴۸} و لابان گُف: «آمروز ای کپه منجا مونو تو شاهد بووه.» سی دل یان وانَ جلعید نومید،^{۴۹} و مصقه آم نومیدش، چو گُف: «اوسون که اُمون آتیه یک دو دیر هبسم، خداوند منجا تو و مو دیده بونی گنه.»^{۵۰} آر پی دخترتون مو بدرفتوری کنی یا به جز هُنون زنون دِگه آسونی، هر چن که مو ندونسه بووم اما دونسه بات که خدا ناظر بین مونو تون.»

^{۵۱} اوسون لابان به یعقوب گُف: «ای کپه و ای سوتین سل گن که وانَ منجا خودم و تو بر پا داشتُم.»^{۵۲} ای کپه و ای ستین شاهد عهد امون ببووه. هیچ کو اُمون نوا به قصد حمله به یکه دِگه آ ای کپه گذرده.^{۵۳} خدا ابروهیم و خدا ناحور، خدا بووه هُنون، منجا اُمون قضاوت گنه.» پَ یعقوب به هِبَت بووش اسحاق قسم خورد،^{۵۴} و م او کوهسون قریونی تقدیم کورد و برارونش به نون خوردن دعوت کورد. هُنون غذا خورن و شووم کوهسون به سر

بوردن.

^{۵۵} سحر گه، لابان ورسید، نوون و دختر و نش بوسید و هُنون برکت دا. اوسون روئه بیس و به خونه خودش ورگشت.

۳۲

آماده بیسن یعقوب سی دیدار عیسو

^۱ یعقوب م زه بید و ملاکون خدا پی او ری به ری بیسن. ^۲ وختی یعقوب هُنون دید، گُف: «یان لشکر خداس!» پ اسم اونجون مَحنايم وند.

^۳ یعقوب نوهاتر آ خودش، قاصدونه پیش برارش عیسو م سرزمین سعیر م منطقه آدم فرسئید، ^۴ و به هُنون دستور دا که: «به سروم عیسو ایطو گووه: بندت یعقوب بگووه: "پیش لابان غریب بیدمه، تا ایسون اونجون سر کوردمه. ^۵ گوون و الاغون و گوسفندون و بزون و غلومون و کنیزون دارم. به ای امد یغوم فرسئیدمه تا مورد لطف توجه سروم واقع بووم.»

^۶ وختی قاصدون پیش یعقوب ورگشتن و گفتن: «پیش برارت عیسو رفتیم؛ ایسون او به استقبال تو مایه و چارصد پیا پی او هسن.» ^۷ یعقوب خلی ترسید و مضطرب بیس، گسونیه که پی او بیدن پی گلا و شترون به دو دسه تقسیم کورد. ^۸ او پی خودش گُف: «آر عیسو به یه دسه رسه و به وان حمله کنه، دسه دگه تره گروزه.»

^۹ اوسون یعقوب گُف: «ای خدای بووم ابروهیم و خدای بووم اسحاق؛ ای خداوند که به مو گفتی: "به سرزمین خودت و پیش قومونت ورگرد که ور تو احسان بکنم،" ^{۱۰} مو ارزش اقدّه محبت و وفان که به بنده خودت نشون دوییه، ندازم. مو تیا پی همی چو دسی خودم آ اردن رد بیسم، اما ایسون صوحوب دو دسه گپ بیسمه. ^{۱۱} ایسون تمنا بکنم تا مون آ دس برارم، آ دس عیسو نجات دهی، مو بترسم که او آیه و ور امون حمله کنه و کل امون پی زنون و بچون آ پن بزه. ^{۱۲} ای خدا: وعده خوته بیاد بیار که قول دوی مون برکت دهی و نسل مون لِف شنا ساحل دریا بی حد حساب کنی.»

^{۱۳} پ شوو اونجون سر کورد و آهر چی پی خودش داش پشکیشه سی برارش عیسو سوا کورد: ^{۱۴} یعقوب دوویس بز مایه و بیس بز نر و دوویس میش و بیس قوچ و ^{۱۵} سی شتر شیرده پی بچونشون و چل گو مایه و ده گو نر و بیس الاغ مایه و ده الاغ نر. ^{۱۶} او هُنون دسه دسه به دس خادمون خودش دا و به هُنون گُف: «نوهاتر آ مو رووه و منجا دسا فاصله هله.» ^{۱۷} او اولی دستور دایه، گُف: «وختی برارم عیسو به تو رسه و پرسه: "سی کی کار بکنیه؟ کجا برووه؟ ای جونا که نوهاتن مال کین؟" ^{۱۸} وا گووه: "هُنون مال بنده تو یعقوبن، هُنون پشکشاین که سی سروم عیسو فرسئیده و ایسون خودش آم پش سرمونه." ^{۱۹} و به دووی و سووی و کل هُنون که آ دما او دسا حرکت کوردن، دستور دایه گُف: «وختی به عیسو برسه، همی قِصان به او گووه. ^{۲۰} و همیطو گووه: "ایسون بندت یعقوب آم پش سرمونه." سی یانکه گُف: «پی ای پشکیشه که نوهاتر آ خودم بفرسئم ترم دل اووه نرم کنم و بعد آ وان

وختی ری اووّه بیئم، شاید مونّ قبول گُته.»^{۲۱} پ یعقوب نوهاتر خودش پشگشان فرسنید و خودش شووم اردوگا سر کورد.

یعقوب پی ملاکه کشتی بگره

^{۲۲} هَمو شو یعقوب ورسید و دو زونه و دو کنیز و یازه کووکش گروفت و امعبر روخونه ییوق رد بیس. ^{۲۳} او هُنون گروفت و پی هر چی داش اولا روخونه رد کورد. ^{۲۴} اوسون یعقوب تِنا موند و پیاپه تا آفسر پی او کشتی گروف. ^{۲۵} وختی او پیا دید که زورش ور یعقوب نم رسه، بخ رون یعقوب زَند، اوطوکه بخ رون او وخت گشتی پی او پیا آجا در رفت. ^{۲۶} اوسون او پیا گف: «هل رووم سی یانکه عفتو درومسه.» اما یعقوب جوواب دا: «تا مون برکت ندهی نم هلم رووی.» ^{۲۷} او پیا آ او پرسید: «نومت چیه؟» جوواب دا: «یعقوب.» ^{۲۸} اوسون او پیا گف: «آ ايسون به بعد نوم تو یعقوب نی بلکه اسرائیل، سی یانکه پی خدا و انسان مقاوم بیدیه و پیروز بیسیه.» ^{۲۹} اوسون یعقوب گف: «تمنا بگنم نومت به مو گووی.» اما او پیا جوواب دا: «آچه نوم مون پرسی؟» و اونجون اووّه برکت دا. ^{۳۰} پ یعقوب اونجون فنی ئیل نومید و گف: «سی یانکه خدان ری به ری خودم دیدم و پی گل هُنون جونم خلوصی پدا کورد.» ^{۳۱} و وختی آ فنی ئیل رد ببیس عفتو ور او زَند و او سر رون خودش بلنگس. ^{۳۲} سی دل یان، تا به امروز بی اسرائیل زردپی گوشت که بخ رون وصله نم خورن، سی یانکه او بخ رون یعقوب که نزیک زردپی بید گروف.

۳۳

دیدار یعقوب پی عیسو

^۱ یعقوب سر بِلند کورد، دید که ايسون عیسو میایه و چارصد پیا پشن. پ بچونش منجا لیه و راحیل و دو کنیزش بر کورد؛ ^۲ کنیزون و بچونشون جلو وند، لیه و بچونش پش سر هُنون و راحیل و یوسف آخر وند. ^۳ و خودش نوهاشون رفت و هف ر ری سر زمین وند تا به برار خودش رسید.

^۴ اما عیسو زیتره پی دو به استقبال یعقوب برارش اومه و اووّه م اش گروف، ور گردنش اویس و اووّه بوسید. و هر دون گریوسن. ^۵ اوسون عیسو سر بِلند کورد، زنون و بچون دید و پرسید: «هَنون که پی تونن کیین؟» یعقوب جوواب دا: «هَنون بچونه هسن که خدا به لطف خودش به بندت یعقوب بخشیده.» ^۶ اوسون کنیزون پی بچونشون نزیک اومِن و تعظیم کوردن. ^۷ بعد لیه و بچونش آم نزیک اومِن و تعظیم کوردن. و آخر سر، یوسف و راحیل نزیک اومِن و تعظیم کوردن. ^۸ اوسون عیسو پرسید: «مقصود تو اگل ای دسه که به وان برخوردم چیه؟» یعقوب جوواب دا: «تا سروم ور مو نظر لطف گته!» ^۹ اما عیسو گف: «برار، مو خودم مال خلی دارم. دوروی خوته سی خودت هل.» ^{۱۰} یعقوب گف: «نه، تمنا بگنم! آرور مو نظر لطف دوری، هدیه مون آ دسم قبول گئی. سی یانکه دیدن ری تو سی مو لف دیدن ری خدا بید، سی یانکه مون قبول کوردی.» ^{۱۱} تمنا بگنم برکت مون که به

حضورت تقدیم بیستہ قبول گئی، سی یانکہ لطف خدا شامل حالِ مو بیدہ و ہمہ چی دارم.» پَ اِقْدَه پافشوری کورد کہ عیسو قبول کورد.

^{۱۲} اوسون عیسو گف: «آماده بات تا رووم. مونم پی تو بمیام.» ^{۱۳} اما یعقوب به او گف: «سرورم دونه که بچون کم قوتن و گوسفندون و گوون شیرده ام پی مونن. آر هنون حتی یه روز سخت ورشون گذرده، گلِ گله آدس بروون.» ^{۱۴} پَ سرورم نوها بندش رووه، تا مو پا به پا جوونون که بی مو هسن، پا به پا بچون یواش آیم تا مِ سعیر پیش سرورم رُسم.» ^{۱۵} عیسو گف: «پَ هیل چن تا آ یارون خومه پیش تو هلم.» یعقوب گف: «چه لزومه دازه؟ تنا لطف سرورم سی مو کافییته.» ^{۱۶} پَ مِ همو روز عیسو ورگشت، ره خوشه آلا سعیر در پیش گروف. ^{۱۷} اما یعقوب به سگوت سفر کورد و اونجون خونه سی خودش ساخت و سایبونا سی جوونون خودش به پا کورد. سی دل یان اونجون سگوت نومیدن. ^{۱۸} یعقوب وخت ورگشتن آفدان آرام، به سلومتی به شر شکیم م سرزمین گنعان رسید و نوها شر اردو زند. ^{۱۹} او قطعه زمینیه که م وان خمه زند بید به صد قل نقره آکووکون حمور، بووه شکیم، خرید. ^{۲۰} و قریوگا هه اونجون بر پا کورد و وانِ اِل الوهی اسرائیل یعنی قریوگا خدا اسرائیل نومید.

۳۴

کووکون یعقوب انتقام گرن

^۱ یه روز دینته، دختر یعقوب و لیه، سی دیدن دخترن او سرزمین رفت بید. ^۲ وختی شکیم کووک حمور جوی، که حاکم او سرزمین بید، دینته دید پی زور اووه گروفت و وش تجاوز کورد و پی ابروش کورد. ^۳ او به دینته دختر یعقوب دل بس و عاشق او بیس بید. به او قِصا دلبرونه بگف. ^۴ شکیم به بووه خودش حمور گف: «ای دختر سُم به زونی اسون.» ^۵ اما یعقوب فمید که او دخترش دینته بی عصمت کورده. اما کووکونش پی جونا م صحرا بیدن؛ پَ یعقوب وسید تا هنون آین. ^۶ و حمور بووه شکیم پیش یعقوب اومه تا پی او قِصه گنه. ^۷ کووکون یعقوب وختی ماجران فمیدن زیتره آدشت ورگشتن. هنون سخت آشفته و چر بیدن، چو شکیم، پی همبستر بیسن پی دختر یعقوب، کاره ننگین م اسرائیل کورد بید که آبرو هنون بورد بید.

^۸ اما حمور به هنون گف: «کووک شکیم عاشق دختر شمون. تمنا دارم اووه به کووکم به زونی دِهه. ^۹ پی امون وصلت گنه؛ دخترن خوتون به امون دِهه و دخترن امون سی خوتون اسونه. ^{۱۰} اینجون پی امون زندگی گنه و ای سرزمین در اختیار شمون بووه. م وان ساکن بایه و بده بسون گنه و صوحوب ملک بووه.» ^{۱۱} شکیم ام به بووه و برارون دینته گف: «نظر لطف وم گنه و هر چی به مو گووه، بدوهام. ^{۱۲} هر قدر شیربوها و پشکش که آ مو مخاسه بووه، هر چه گووه بدوهام. تنا ای دختر به زونی به مو دِهه.»

^{۱۳} اما کووکون یعقوب، به شکیم و بووش حمور پی حیلَه جوواب دان، سی یانکه خارشون دینته بی عصمت کورد بید. ^{۱۴} پَ به هنون گفتن: «امون نم هلم خارمون پی پیاپه که ختنه

نَبِيَسَه شى گُئِه. اى وصلت سى اُمون ننگه. ^{۱۵} تينا به يه شرط قبول بگنم که شُمون ام لِف اُمون بووه و هر کووک و پيايه که بِن شُمون ختنه بووه. ^{۱۶} اوسون دخترُمون به شُمون بديهم و دخترُونتون سى خومون ب اَسونم و پي شُمون ساکن ببووم، پي شُمون يه قوم ببووم. ^{۱۷} اما اَر قِصِه اُمون قبول نَکِنِه و ختنه نبووه، دخترُمون بگريم و ا اينجون برووم.»

^{۱۸} قِصِه هُنون، در نظر حَمور و در نظر کووکش شِکيم پسنديده بید. ^{۱۹} و او جَوون، که م خونِه بووش اَکَل محترم تر بید، سى دل عشقش به دختر يعقوب سى انجوم داین اى امر معطل نکورد. ^{۲۰} پ حَمور و کووکش شِکيم پيش دروازه شر خوشون رفتن و به مردم شر گفتن: ^{۲۱} «اى مردم پي اُمون م صلح و صفان. پ هِلِم م اى سرزمين ساکن بوون و م وان بده پسون گنن؛ چوم اى سرزمين سى هُنون ام جا خلی هی. تريم دخترُون هُنون به زونی اَسونم و هُنون ام دخترُون اُمون اَسونن. ^{۲۲} اما هُنون تينا به يه شرط حاضرن اينجون من و پي اُمون يه قوم بوون، که گل پياهون و کووکون قوم اُمون لِف هُنون ختنه بوون. ^{۲۳} آيا جِوونا و اموال و گل چارپايونشون ا اُمون نم بوون؟ پ هِلِه پي هُنون موافقت گنم و پي اُمون ساکن بوون.»

^{۲۴} پ گل کسونه که ا دروازه شر او در اومن بید، قِصِه حَمور و کووکش شِکيم پذيرفتن و هر پيايه م شر ختنه بیس.

^{۲۵} روز سووم، اوسون که هنی درد داشتن، دو نفر ا کووکون يعقوب يعنه شمعون و لاوی، برارون دینته، شمشيرا خوشونه گروفتن و به دیر ا هر خطره به شر حمله کوردن و گل پياهون شر گشتن. ^{۲۶} هُنون حَمور و کووکش شِکيم پي شمشير گشتن و دینته آ خونِه شِکيم اوردن در رفتن. ^{۲۷} کووکون يعقوب سر موردون رختن و گل شر غارت کوردن، چو خارشون دینته م او شر بی عصمت کوردن بید. ^{۲۸} هُنون گلا و الاغون و هر چیه که م شر و م مزرعا بید، غصب کوردن. ^{۲۹} گل زنون و بچون به اسپری بوردن و گل اموال و هر چیه که م خونا بید پي خوشون بوردن. ^{۳۰} اوسون يعقوب به شمعون و لاوی گف: «شُمون مون م دردسر بيسيه، ايسون کنعونيون و فريزيون و گل هُنون که ساکن اى سرزمين دشمن مو ببوون. تعداد مو کمه و آر هُنون بر ضد مو گرد بوون و ور مو حمله گنن، مو و آل خونم نابود ببووم.» ^{۳۱} اما هُنون گفتن: «آيا واسکه او پي خاژمون لِف فاحشه رفتار گنه؟»

۳۵

ورگشتن يعقوب به بيتايل

^۱ خدا به يعقوب فرمود: «ايسون ورسک و به بيتايل رو و اونجون ساکن بات و اونجون سى خدايه که وختی ا دس برارت عيسو بجسی، و ت ظاهر بیس قربوگا هه ساز.» ^۲ پ يعقوب به آل خونِه خودش و گل کسونه که پي او بیدن، گف: «بتاييه که پي خوشون اوردن بید، دیر بهن و غسل گرن و لباساشونه عوض گنن. ^۳ او به هُنون گف: به بيتايل برووم و اونجون سى خدايه که م وخت سختی، دعاها م اجابت بکورد و هر جا برفتم پي مو بید و روزا سختی کمکم بکورد، قربوگا هه بساژم.» ^۴ پ هُنون گلشون، بتاشون که م دساشون بید و هميطو گوشواراشونه به يعقوب دان و او هُنون زر درخت بليطه م شِکيم خاک کورد.

° وختی یعقوب و کووگونش حرکت کوردن، ترس خدا مردم سَرَا دورِ وَرِ گروف، پَ هُنون کووگون یعقوب تعقیب نکوردن. ^۱ یعقوب اخیر به لوز که هَمو بیتل که مِ سرزمین گنعان بووه رَسید، او و گِلِ گسونه که پی او بیدن. ^۷ اونجون، قربوگاهه بنا کورد و او محلل ایل بیتل نومید، سی یانکه وخت فرار آ دَس عیسو، مِ بیتل بید که خدا وَر او ظاهر بیس. ^۸ و دُبوره دایه ریکا مورد و اووه زِر درخت بلیط زِر بیتل خاک کوردن. آ وان به بعد اسم ای درخت، درختِ بلیط گریوه بگوون.

^۹ بعد آ یانکه یعقوب آ بین النهرین وارد بیتل بیس خدا یَه رِ دِگه وَش ظاهر بیس و اووه برکت دا. ^{۱۰} خدا به او فرمود: نومت یعقوب، اما آ ایسون به بعد نوم تو اسرائیل. ^{۱۱} خدا به او گف: «مو خدای قادر مطلق هِسْم؛ بارور و زیاد بات. آ تو قومِه و جوماعته آ قوما عمل میان و تو جَد پادشاهون بیووی. ^{۱۲} سرزمینیه که به ابروهیم و اسحاق دام، به تو و بعد آ تو به نسل تو بَخِشُم.» ^{۱۳} اوسون خدا مِ جایه که پی یعقوب قِصَه کورد بید، آ پیش او صعود کورد. ^{۱۴} و یعقوب اونجون که خدا پی او قِصَه کورد بید سوتینه بنا کورد، سوتینه که آ سِنگ بید و هدیه نوشیدنی و روغن سَر وان رخت. ^{۱۵} پَ یعقوب جایه که خدا پی او قِصَه کورد بید بیتل نومید.

موردن راحیل و اسحاق

^{۱۶} اوسون یعقوب و خونوآش آ بیتل کوچ کوردن. هَنی تِکه آ اِفراته دیر بیدن که درد زایمون راحیل شرو بیس و زایمون خلی سخته داش. ^{۱۷} وختی سَختی زایمونش به اوج خودش رَسید، قابله به او گف: «مترس، چو ای رَهَم کووگِ بزویی.» ^{۱۸} راحیل که در حالِ موردن بید، وختِ جون داین، کووگ خوشه بن اونی نومید. اما بووش اووه بنیامین نومید. ^{۱۹} پَ راحیل مورد و اووه مِ رَه اِفراته که هَمو بیتلِجَم، دفن کوردن. ^{۲۰} یعقوب سَر قبرش سوتینه بنا کورد که هَنی هَمو سوتین سَر قبر راحیل. ^{۲۱} اوسون اسرائیل کوچ کورد و خِمِه خوشه اولا برج عیدر بنا کورد.

^{۲۲} در حین سکونت اسرائیل مِ او سرزمین، رثوین رفت و پی بلهه، کنیز بووش، همبستر بیس و یعقوب یانِ قَمید.

یعقوب دوزَه کووگ داشت که اسماشون هُنون. ^{۲۳} کووگون لیَه: رثوین، کووگ نُوری یعقوب، شمعون، لای، یهودا، یساکار و زبولون. ^{۲۴} کووگون راحیل: یوسف و بنیامین. ^{۲۵} کووگون بلهه کنیز راحیل: دان و نفتالی. ^{۲۶} جاد و اشیرم از زَلَقَه، کنیز لیَه بیدن. گُل کووگون یعقوب مِ بین النهرین متولد بیسن.

^{۲۷} آخیر یعقوب پیش بووش اسحاق به روستا آرَبَع که مِ مِلکِ مَمری بید اومه. ^{۲۸} اسحاق تا سن صد و هشتاد سولی زندگی کورد. ^{۲۹} اوسون نَفَسِ آخِرش گَشید و مورد و به اجداد خودش پَوست، کووگونش یعقوب و عیسو اووه خاک کوردن.

نسلِ عیسو

۱ یانَ تاریخچه نسلِ عیسو که هَمو آدوم بووه: ۲ عیسو زنونِ خوشه آ دخترُون گنعانیون آسوند: عاده دختر ایلون حیثی و اهلویبامه دختر عَته، نوه صِبْعون جَوّی، ۳ و بَسْمه دختر اسماعیل، خار نبایوت. ۴ عاده الیفاز سی عیسو زویید و بَسْمه رعوثیل، ۵ و اهلویبامه یعوش و یعلام و قورح. هُنون کوووکون عیسوَن که سی او م سرزمین گنعان به دنیا اومن. ۶ عیسو زنون و کوووکون و دخترُون و کِلِ اَلِ خونه خوشه پی جونا و کِلِ گلا و کِلِ امواله که م سرزمین گنعان بدس آورد بید بورد و به سرزمینه دگه دیرا برارش یعقوب رفت. ۷ اموال هُنون زیادتر آ وان بید که پی یک م یه جا ساکن بوون، سی یانکه زمیناشون کفاف گلاشون نم دا. ۸ پ عیسو که آدوم بووه م کوها سعیر ساکن بیس.

۹ یانَ تاریخچه نسلِ عیسو، جد آدومیون، م کوهسون سعیر: ۱۰ نوما کوووکون عیسو: الیفاز کووک عاده زونه عیسو، رعوثیل کووک بَسْمه زونه عیسو. ۱۱ کوووکون الیفاز، تیمان و اومار و صفوا و جعتام و قناز بیدن. ۱۲ الیفاز، کووک عیسو، کنیزه به نوم تمته داش که عمالیق سی الیفاز زویید. هُنون نون عاده، زونه عیسو. ۱۳ کوووکون رعوثیل، نخت و زارح و شمه و مره بیدن. هُنون نون بَسْمه، زونه عیسو. ۱۴ هُنون کوووکون اهلویبامه، زونه عیسو، که دختر عَته و نوه صِبْعون بید: او یعوش و یعلام و قورح سی عیسو زویید. ۱۵ هُنون گپون طایوفا بنی عیسو: هُنون کوووکون الیفاز کووک نوری عیسو که آ گپون طایوفا بیدن: تیمان و اومار و صفوا و قناز و ۱۶ قورح و جعتام و عمالیق. هُنون گپون طایوفا الیفاز م سرزمین آدوم و نون عاده بیدن. ۱۷ هُنون کوووکون رعوثیل کووک عیسو که آ گپون طایوفا بیدن: نخت و زارح و شمه و مره. هُنون گپون طایوفا رعوثیل م سرزمین آدوم و نون بَسْمه زونه عیسو بیدن. ۱۸ هُنون کوووکون اهلویبامه زونه عیسو که آ گپون طایوفا بیدن: یعوش و یعلام و قورح. هُنون گپون طایوفا اهلویبامه، زونه عیسو بیدن که دختر عَته بید. ۱۹ هُنون کوووکون عیسو بیدن که آدوم بوون و هُنون گپون طایوفاشون بیدن.

نسلِ سعیر

۲۰ هُنون کوووکون سعیر حوری که م هَمو سرزمین زندگی بکوردن: لوطان و شوبال و صِبْعون و عَته، ۲۱ دیشون و ایصر و دیشان. هُنون نسل سعیر، که آ گپون طایوفا حوری م سرزمین آدوم بیدن: ۲۲ کوووکون لوطان: حوری و هیمام. تمته خار لوطان بید. ۲۳ کوووکون شوبال: علوان و متخت و عیبال و شفو و اونام. ۲۴ کوووکون صِبْعون: آبه و عَته. یان هَمو عَنَس که وخت چروندن الاغون بووش صِبْعون، چشما او گرم م صحرا جوس. ۲۵ بچون عَته: دیشون و اهلویبامه دختر عَته. ۲۶ کوووکون دیشون: جمدان و اشبان و پتران و کران. ۲۷ کوووکون ایصر: پلهان و رَعوان و عقان. ۲۸ کوووکون دیشان: عوص و آران. ۲۹ هُنون بیدن گپون طایوفا حوری: لوطان و شوبال و صِبْعون و عَته ۳۰ و دیشون و ایصر. و دیشان. هُنون گپون طایوفا حوری بر حسب طایوفاشون م سرزمین سعیر بیدن.

پادشاهون آدوم

۳۱ و هُنُون پادشاهونه که م سرزمین آدوم سلطنت کوردن، نوها یانکه پادشوهی وَر بنی اسرائیل سلطنت گُنه: ۳۲ بَالع کووْک یغور م آدوم سلطنت کورد. شَر او دینها بَه اسمش بید. ۳۳ بعد آ موردن بَالع، یوباب کووْک زَارح آ بَصْرَه آ جا او پادشا بیس. ۳۴ بعد آ موردن یوباب، حوشام آ سرزمین تیمانیون آ جا او پادشا بیس. ۳۵ بعد آ موردن حوشام، هَداد کووْک بَداد، که مَدیان م دشت موآب شکس دا، آ جا او پادشا بیس. شَر او عَویت اسمش بید. ۳۶ بعد آ موردن هَداد، سَمَلَه آ مَسْرِیْقَه آ جا او پادشا بیس. ۳۷ بعد آ موردن سَمَلَه، شائول آ رحوبوت، که سَر کنار روخونه واقع بید، آ جا او پادشا بیس. ۳۸ بعد آ موردن شائول، بَعْل حانان کووْک عَکبورا آ جا او پادشا بیس. ۳۹ بعد آ موردن بَعْل حانان کووْک عَکبور، هَدار آ جا او پادشا بیس. شَر او فاعو اسمش بید و زوَنش مِهْیَطْب ئیل دختر مَطْرِد، و مَطْرِد دختر می ذاهب بید.

۴۰ هُنُون گِبُون طایوفا عیسو بنا بر طایوْفَه، محل سکونت و نوماشون تِمناح و غَلوَه و تیت و ۴۱ اهلویبامَه و ایله و فینون و ۴۲ قِناز و تیمان و مبصار و ۴۳ مَجْدی ئیل و عیرام. هُنُون گِبُون طایوفا آدوم بیدن بنا بر محل سکونتشون م سرزمینه که تصرف کوردن بید. و یان بید عیسو بووه آدومیون.

۳۷

خووا یوسف

۱ یعقوب ی رِ دِگه م گنعان جایه که بووش م وان اقامت کورد بید، ساکن بیس. ۲ یان داستان زندی یعقوب و خونوادشَه: او زمون یوسف کووْک یعقوب هَوْدَه سالش بید. او برارون ناتنی خوشه که بچون بِلَهه و زَلْفَه کنیزون بووش بیدن، م چروندن گوسفندون بووش کمک کورد. او بووشه آکارا بد هُنُون خبردار کورد. ۳ یعقوب یوسف بیشتر آ باقَه کووْکونش دوس داشت، دلپش یان بید که یوسف م سالا آخر عمرش به دنیا اومه بید و یعقوب جومه رنگارنگ به یوسف دا. ۴ اما وختی برارون یوسف بیدن بووشون اووه بیشتر آ باقَه برارونش دوس دازه سی دل یان کینه یوسف به دل گروفتن و نَتْرِیسن پی او پی نرعی قِصَه گِن.

۵ اما یوسف ی شو خووه دید و وان سی برارونش تعریف کورد و کینه هُنُون آ او بیشتر بیس. ۶ او به برارونش گُف: «به خووه که دیدمه گوش دِهه: ۷ م خو دیدم که آمون م مزرعه، دسا گنوم بَیسم که یکتَه دسه گنوم مو دُرس بیس، و سید و دسا گنوم شُمون دور دسه مو گرد بیسن و نوها وان تعظیم کوردن.» ۸ برارونش به یوسف گفتن: «آروسی پادشا ببووی و وَر آمون سلطنت بکنی؟ پ سی دل خووا و قِصا یوسف، برارونش آ او بیشتر کینه به دل گروفتن.

۹ یوسف ی رِ دِگه خووه دید و وان سی برارونش تعریف کورد: «خو دیدم که غفتو و ما و یازه ستاره به مو تعظیم کوردن.» ۱۰ اما وختی وان سی بووه و سی برارون خودش تعریف کورد، بووش اووه مَزَمْت کورد و گُف: «یان چه خوویه که دیدیه؟ آیا آروسی مارت و مونو

برارونت میایم و نوهات تعظیم بکنیم؟»^{۱۱} برارونش ورس حَسیدی بکوردن اما بووش دربارہ خووه که یوسف دید بید فکر کورد.

فروخته بیسن یوسف به دس برارونش

^{۱۲} برارون یوسف گلا بووشونه سی چروندن اطرافِ شَرِ شِکیم بوردن بید. ^{۱۳} و یعقوب به یوسف گف: «اوطو که دونی، برارونت مِ شَرِ شِکیم به چوپونی گلا مشغولن. بیو، تا توئم دُما هُنون فرسئم.» یوسف ام قبول کورد. ^{۱۴} پ به او گف: «ایسون رو و آ سلومتی برارونت و گلا با خبر بات بعد وِرگرد و موئه آ هُنون با خبر کن.» یوسف ام اطاعت کورد و آ دره جبرون به شِکیم رفت.

وختی یوسف به شِکیم رسید، ^{۱۵} پایه اووه م صحرا سرگردون جوس و آ او پرسید: «دُما کی بگردی؟» ^{۱۶} یوسف جوواب دا: «دُما براروئم بگردم. تمنا داؤم به مو گووی کجا چوپونی بکن؟» ^{۱۷} او پیا جوواب دا: «آ اینجونه کوچ کوردنه چو شئفتم که بگفتن: "به شَرِ دوتان رووم."» پ یوسف آ دُما برارونش رفت و هُنون اطراف دوتان جوس.

^{۱۸} هُنون اووه آ دیر دیدن و نوها یانکه نهنگِ هُنون رسه، دسسه چندن که اووه کُشن. ^{۱۹} و به یکدو گفتن: «وان که سی امون خووا گپ بیئه دازه میایه! ^{۲۰} ایسون بیایه اووه کُشم و م یکی آ ای چها بهم و گووم جونوره درنده اووه خورده. اوسون بینم تعبیر خوواش چه بیوون.» ^{۲۱} اما وختی رثوبین یان فمید، تقلا کورد اووه آ دس هُنون رها گنه و گف: «جونشه مگره.» ^{۲۲} پ به هُنون گف: «خین مرزه اووه م ای چه که م صحراس بیه، اما دستون وش راس مکئه.» یان گف تا یوسف آ دس هُنون رها گنه و پیش بووه وِرگردونه. ^{۲۳} وختی یوسف پیش برارونش رسید، هُنون وش حمله کوردن و جومه رنگی رنگی که بووشون به او دا بید، آ وش دروردن ^{۲۴} و اووه م چَهِ که او نداشت و پتی بید بسن.

^{۲۵} اوسون مشغول غذا خوردن بیسن، نیکته آ دیر کاروون شتریه دیدن که آلاشون بمیومه. هُنون تاجرون اسماعیلی بیدن که صمغ خوش بو، کتیرا و ادویه آ منطقه جلعاد به مصر بوردن ^{۲۶} یهودا به برارونش گف: «گشتن براؤمون و مخفی کوردن ای موضوع چه نَحفه سی امون دازه؟ ^{۲۷} پایه تا اووه به اسماعیلیون فروشم و دسامونه به خینش آلوده نکیم؛ سی یانکه او برار امون و گوشتِ آلاؤمونه.» برارونش قبول کوردن. ^{۲۸} وختی بازرگانون میدیانی بگدشتن، برارون یوسف اووه کشیدن، آ چه دروردن و به قِمَتِ بیس سکه نقره به اسماعیلیون فروختن. هُنون ام یوسف پی خوشون مصر بوردن.

^{۲۹} وختی رثوبین به چه وِرگشت و دید که یوسف م وان نی یقه خوشه درد، ^{۳۰} و پیش برارونش وِرگشت و گف: «یوسف نی و ندوئم کجا دُماش روؤم؟» ^{۳۱} پ برارونش بزیه سر بریدن و جومه قشنگ یوسف پی خین بز قوطی کوردن. ^{۳۲} اوسون جومه خینیه پیش یعقوب بوردن، گفتن: یان جومه یوسف نی؟ وان م صحرا جوسمه.» ^{۳۳} یعقوب وان اشناخت و گف: آ یان جومه کوؤکمه! جونووره درنده اووه خورده. حتما، یوسف دریده بیسه.» ^{۳۴} اوسون یعقوب جومه ورسه درد و پلاس وِر خودش کورد و روزا زیاده سی کوؤکش عزادوری کورد. ^{۳۵} کُل آلِ خونوادش تقلا بکوردن اووه دلدوری دهن، اما فایده

نداشت. او بگفت: «تا روز موردنم غم یوسف نترم آ یاد بزم» و همیطو آ غم یوسف یگریوس.^{۳۶} اما تاجرون بعد آ یانکه به مصر رسیدن، یوسف به فوطیفار یکه آ افسرون فرعون فروختن. فوطیفار رئیس محافظون دربار بید.

۳۸

یهودا و تamar

۱ م همو زمون بید که یهودا خونه برارون خوشه هشت و به عدلام رفت و پیش شخصه به نوم حیره ممون بیس. ۲ اونجون دختر پیایه گنعانی که شوغه نومش بید، دید و اووه به زونی آسوند و پی او همبستر بیس. ۳ او زونه و سن بیس و کووکه زوپید و اووه عیر نومید. ۴ شوغه یه ر دگه و سن بیس و کووکه زوپید و اووه اونان نومید. ۵ و یه ر دگه کووکه زوپید و اووه شیله نوم وند. اوسون که اووه زوپید، یهودا م کزیب بید. ۶ یهودا سی کووک نوری خودش عیر، زونه آسوند که تamar نومش بید. ۷ اما عیر، کووک نوری یهودا، در نظر خداوند شیر بید، خداوند اووه زنده نهشت. ۸ اوسون یهودا به اونان برار عیر گف: «طبق رسم آمون، تووا پی زونه برارت تamar عروسی گنی تا نسل برارت آ پن نرووه.» ۹ اونان پی تamar عروسی کورد، اما سی یانکه نخاس بجش سی یکه دگه بووه، هر وخت پی او نیزیکی بکورد، نوها خوشه بگروف، نم هشت تamar بچه داشته بووه که سی برار موردش حساب بووه. ۱۰ ای کار اونان در نظر خداوند شیر بید و خدا اووم زنده نهشت. ۱۱ اوسون یهودا به پیش تamar گف: «م خونه بووت بیوه منات تا کووگم شیله گپ بووه.» سی یانکه گف: «مبادا او ام لف برارونش میره.» پ تamar رفت و م خونه بووش موند.

۱۲ بعد آ قدره، زونه یهودا که دختر شوغه بید، مورد. وختی روزا عزادوری گذشت، یهودا پی دوش حیره عدلامی سی نظارت ور پشم چنی گوسفندون به تمته رفت. ۱۳ و به تamar خبر دان، گفتنش: «امووت سی چندن پشم گوسفندونش دازه آلا تمته حرکت گته.» ۱۴ پ تamar جومه بیوی آ وش درورد تا اشناخته نبووه، پ او ری بنده سری خودش وند و خوشه پوشنید و کنار دروازه عینایم، که سر ره تمس، نشس، او دید که شیله گپ بیسه، اما اووه نهشته عقدش گته. ۱۵ وختی یهودا تamar دید، مرس او روسپیه، سی یانکه ری خوشه پوشنید بید. ۱۶ پ کنار جاده به طرف او رفت، او پشهاد دا که پی او همبستر بووه، غافل آ یانکه او پی خودش بید. تamar به او گف: چقده مخی مون دهی تا پی مو همبستر بووی؟» ۱۷ یهودا گف: «بزغاله آگم سیت بفرسئم.» تamar پرسید: «آیا تا بزغاله فرسنی، یه چی گروه به مو بدهی؟» ۱۸ یهودا پرسید: «چه چی به تو گرو دو هام؟» تamar جوواب دا: «مورت و بند وان و عصایه که م دس دوری دام.» پ یهودا هنون به تamar دا و همبستر بیس و تamar آ او و سن بیس. ۱۹ اوسون تamar ورسید، رفت و ری بند خوشه و رداشت و جومه بیوی وش کورد.

۲۰ یهودا بزغالته به دس دوسی عدلامیش فرسندید تا گروه آ دس او زونه پس آسونه، اما اووه نجوس. ۲۱ پ، آ آدمون اونجون پرسید: «او روسپی بتکده که سر ره عینایم بنشس، کجاس؟» گفتن: «اینجون روسپیه نبیده.» ۲۲ پ پیش یهودا ورگشت و گف: «اووه

نَجُوسُمْ. آدمون اونجون آم گفتن: «اینجون روسپیّه نبیده.»^{۲۳} اوسون یهودا گف: «هیل او چیان سی خودش هله، مبادا بی آبرو بووم. دیدی که مو بزغالته فرسنیدم، اما تو اووه نَجوسی.»

^{۲۴} نَزیک سو ما بعد به یهودا گفتن: «عروست تمار زنا کورده و وسن آم بیسه.» یهودا گف: «اووه بیاره در و سوزنه.»^{۲۵} وختی تمار ببوردن، او پغومه سی امووش فرسنید و گف: «پپایه که صوحوپ ای مُر و عصباس، بووه بچه مون، اووه بی اشنوسی؟»^{۲۶} یهودا مُر و عصبان اشناخت و گف: «حق پی اووه، سی یانکه اووه سی کووگم شیله ن اسوندم.» و یهودا دِگه پی تمار همبستر نبیس.

^{۲۷} وختی موعد بار وندن تمار رسید، دو قلو بار وند. ^{۲۸} وخت بار وندن، یکه آکووکون دَسِس در آورد، پ قابله تالی سرخه گروفت و وان به دَس او بس و گف: «یان اول به دنیا اومه.»^{۲۹} اما وختی او کووک دَس خوشه اندو کشید، برارش اومه و قابله گف: «توره خوته گوشیدی!» سی دل یان اووه فارص ((یعنه شکاف)) نوم وندن.^{۳۰} اوسون برارش که تالی سرخه ور دَس داش، به دنیا اومه و اووه زارح یعنه سرخ نومیدن.

۳۹

یوسف و زونه فوطیفار

^۱ تاجرون اسماعیلی یوسف به مصر بوردن و اووه به فوطیفار که یکه آفسرون فرعون و رئیس محافظون دربار بید فروختن.^۲ خداوند یوسف م خونه اربابش برکت بدا، طوره که یوسف م هر کاره که بکورد موفق بید.^۳ فوطیفار آ ای موضوع ملتفت بیس بید و فمید بید که خداوند پی یوسف و م هر کاره اووه موفق گنه.^۴ پ لطف او شامل حال یوسف بیس و یوسف اووه خدمت بکورد. فوطیفار اووه ور امور خونه خودش گماشت و هرچه داشت به دَس او دا.^۵ خداوند فوطیفار سی دل یوسف برکت دا اوطو که گل امور خونه او به خوپی پش رفت و محصولاش فراوون و گلش زیاد بیسن.^۶ پ او هرچی داشت به دَس یوسف سپرد و آهیچ چی خبر نداشت جز نونه که بخورد. یوسف جَوون خوش اندام و خوش قیافه بید^۷ و بعد آ قدره، نظر زونه فوطیفار به یوسف جلب بیس و به او پیشنهاد دا که پی او همبستر بووه.^۸ اما یوسف دیری بکورد و به زونه سرور خودش گف: «سرورم اقدّه به مو اعتماد دازه که هر چی که م ای خونه هّی به مو سپرده و گل اختیار ای خونه به مو سپرده.^۹ سرورم چ آ مو درغ نکورده، جز تو که زونه او هسی. پ مو چطور ترم مرتکب ایطور خلاف گپه بووم و به خدا گنا گنم؟»^{۱۰} اما او لکشه نم هشت و هر روز آ یوسف مخاس که پی او همبستر بووه.^{۱۱} یه روز یوسف طبق معمول به کارا خونه برسید. او روز گسه دِگه م خونه نبید.^{۱۲} زونه فوطیفار جومه اووه گروفت و گف: «پی مو همبستر بات!» اما یوسف جومه خوشه م دَس او هشت و جس و آحوش رفت در.^{۱۳} چو او زونه دید که یوسف جومه خوشه م دَس او هشت و آحوش جس،^{۱۴} خدمتکارون بونگ کورد و به هنون گف: «سِل گنه، ای عبرانی که مزم خونه آورد مخاس مونه رسوا گنه! او پیش مو اومه تا پی مو همبستر

بووه، اما مو پی صدا بُلند داد زَنَدُم^{۱۵} و چو قَمید که صدام بُلند کوردَمه، داد زُئِم، جومَشَه مِ دَس مو هِشت و چِس، آحوش دَر رفت.»^{۱۶} پَ جومِه یوسُف پِیش خودش هِشت تا وختی که مِرِه او به خوئَه اوَمه.^{۱۷} و هَمو حکایت سی او گُف که: «او غلوم عبرانی که تو اینجون آوردی پِیش مو اوَمه و مَخاس رسوام گُنه.^{۱۸} اما چو پی صدا بُلند داد کوردُم، جومَشَه پِیش مو هِشت و آخوئَه چِس.»

^{۱۹} فوطیفار وختی قِصا زونشه قَمید که بگُف: «غلوم تو پی مو ایطو کورد آجری تَش گروف.»^{۲۰} او یوسُف به زندونِه که باقِه زندونیون پادشاه مِ وان مِ زنجیر بیدن پِس و او اونجون مِ زندون موند.^{۲۱} اما خداوند پی یوسُف بید و به او مَحَبت بکورد و نظر لطف رئیس زندونِ به او جلب کورد.^{۲۲} پَ رئیس زندون یوسُف وِر گُل زندونیونِ که مِ بند بیدن گماشت و گُل کارا اونجون به دَس یوسُف انجوم بیسن.^{۲۳} رئیس زندون به او چوپایه که به دَس یوسُف سپرد بید کاره نداشت، چو خداوند پی یوسُف بید و اووه مِ هرکاره بکورد، موفق کورد.

۴.

یوسُف خو زندونیونَ تعبیر گُنه

^۱ مدته بعد آ زندونی بیسن یوسُف، فرعون رئیس نونواهون و رئیس سوقیون خوشه که وَش خطا کوردن بید به زندون پِس.^۲ فرعون وِر ای دو خدمتگزار خودش، یعنی رئیس سوقیون و رئیس شاطرون چِر اوَمه بید^۳ و هُنون مِ زندون رئیس محافظون دربار، هَمونجون که یوسُف مِ بند بید، زندونی کوردن.^۴ رئیس محافظون دربار، یوسُف گماشت تا پی هُنون بووه و هُنون خدمت گُنه و مدته مِ زندون موندن.^۵ شووه هر دونشون، یعنی سوقی و شاطر پادشاه مصر که مِ زندون مِ بند بیدن، خووه دیدن. و هر خووه آم تعبیره سی خودش داشت.^۶ پَ صحرگ، وختی یوسُف پِیش هُنون رفت، دید که مضطربن.^۷ پَ، آ او خدمتکارون فرعون که پی او مِ زندون سرورش بیدن، پرسید: «آ چه ایطو ناراحتیه؟»^۸ جِواب دان: «خووه دیدمه، اما گِسه نی که وان تعبیر گُنه.» پَ یوسُف به هُنون گُف: «تعبیر کوردن خووا کار خداس. خوتون به مو گووه.»^۹ اوسون رئیس سوقیون خو خوشه سی یوسُف تعریف کورد، گُف: «دوشو خو درخت انگیریه دیدم که سو شاخه داشت،^{۱۰} و او درخت انگیر جوونه زند و فاش دا و لَطَا انگیر رسیده عمل آوردن.^{۱۱} جوم فرعون مِ دَسُم بید و انگیرانه چنْدُم و مِ جوم فرعون چرنیدُم و جوم مِ دَس او وَنْدُم.»^{۱۲} یوسُف به او گُف: «تعبیر خویان. سو شاخه، سو روز.^{۱۳} بعد آ سو روز، فرعون تون سَر بُلند گُنه و به مقام قبلیت آندو بوئَه و تو جوم فرعون، لِف وختی که سوقیش بیدی، مِ دَس او بوئی.^{۱۴} اِنَا آ تو خواهش بگُتم وختی آندو مورد لطف او قرار گروفتی، موئَه به یاد بیار و سرگذشتم سی فرعون شرح ده و آ او خواهش گُن تا موئَه آ ای زندون آزاد گُنه.^{۱۵} چو موئَه که عبرانی هِسُم آ وطئُم دزیدنه و اینجونه آوردنه. ایسون آم بی یانکه جُرْمه آ مو سَر زنه بووه مِ زندون بیسنمه.»^{۱۶} وختی رئیس شاطرون دید که تعبیر خو رفقش خِر بید، به او گُف: «مو آم خووه دیدم، که سو سبِد نون مِ سَرُم بید.^{۱۷} مِ سبِد بولوی پر آ هر رقم نون پخته سی فرعون بید، اما

باهندون اومِن و هُنونَ خوردن.»^{۱۸} یوسفُ گف: «تعبیر خو یان: سو سبد، سو روز. سو روز. بعد آ سو روز، فرعون سَر تونَ آ تبت بگنه و تونَ سَر دار اوزنه و باهندون گوشت لاریت بخورن.»^{۲۰} م روز سووم، که روز تولد فرعون بید، فرعون سی گل خدمتگزارونش ضیافتِه بپا کورد. او فرسئید تا رئیس سوقیون و سَر رئیس شاطرونَ به حضورش آرن.^{۲۱} رئیس سوقیونَ به سوقی گریش ورگردونید و او جومَ م دس فرعون بوند.^{۲۲} اما رئیس شاطرونَ به دار اوزنید، هموطو که یوسفُ سی هُنون تعبیر کورد بید.^{۲۳} اما رئیس سوقیون آ یوسفُ یاده نکورد، بلکه اووه آ یاد بورد.

۴۱

یوسفُ خووَا فرعونَ تعبیر گنه

^۱ دو سال بعد آ ای داستان، ی شو فرعون خو دید که کنار روخونه نیل وِسیده.^۲ یکتَه هَف گو چاغ چله آ روخونه اومِن در و م نِزارا مشغول چریدن بیسن.^۳ اوسون هَف گو دِگه که بدِگل و لاغر بیدن، آنیل اومِن در و پِلی گوونِ قبلی کنار روخونه وِسیدن.^۴ بعد او گوونِ زشت و لاغر، گوون قشنگ و چاغه خوردن. هموسون فرعون آ خو جس^۵ اما آندو خووش بورد و خووه دِگه دید. ای رَ خو دید که هَف لَط گنوم ری ی ساقه گنومِن که گلشون پُر آ دونا گنوم رَسیدن.^۶ اوسون هَف لَط نازک دِگه که بادا شرقی هُنونَ خشکنیدن بید، دیار دان.^۷ لَطا نازک و خشک بیسه، لَطا پُر و رَسیدنه ملقنیدن، اوسون او آ خو ورسید و فَمید که خو دیدِه.^۸ روز بعد سحرش، فرعون که شِلِفته حال بید، فرسئید و گل جادوگرون و حکیمون مصر بونگ کورد و خووَا خوشه به هُنون گف، اما کسه نَبید که ترسه بووه هُنون سی فرعون تعبیر گنه.

^۹ اوسون رئیس سوقیون به فرعون گف سرورُم: «امروز خطاها خومه بیاد آوردُم. ۱۰ مدته پش، وختی که ور غلومون خودت چِر اومی و مونه پی رئیس نونواهون به زندون رئیس محافظون دربار بسی،^{۱۱} اُمون هر دون م یه شو خووه دیدم و خوهر کو اُمون تعبیره سی خودش داش.^{۱۲} اُمون خووامونه سی جَون عبرانی که غلوم رئیس محافظون دربار بید و پی اُمون هم بند بید، تعریف کوردیم و او خووامونه سی اُمون تعبیر کورد.^{۱۳} درست هموطو که او سی اُمون تعبیر کورد، اتفاق آفتید. مو به خدمتُم ورگشتم و رئیس نونواهون به دار اوزنیده بیس.»

^{۱۴} فرعون زیتره فرسئید تا یوسفُ آرن، پِ پی عجله اووه آ زندون آوردن در. او سَر ری خوشه اصلاح کورد لباساشه عوض کورد و به حضور فرعون رفت.^{۱۵} فرعون به یوسفُ گف: «مو دوشو خووه دیدم و کسه نی که ترسه بووه وان تعبیر گنه. اما آ تو شتفتمه که تری خووانه تعبیر گئی.»^{۱۶} یوسفُ به فرعون جوواب دا: «مو خودُم نترَم خووانه تعبیر گنم، اما خدا معنی خوته به تو بگووه»^{۱۷} پ فرعون به یوسفُ گف: «م خو دیدم که کنار روخونه نیل وِسیده بیدم^{۱۸} که یکتَه هَف گو چاغ و چله آ روخونه اومِن در و م نِزارا به چریدن مشغول بیسن.^{۱۹} اوسون هَف گو دِگنه دیدم که نحیف و خلی بدِگل و لاغر بیدن و آ

روخونه میومین در. آته م گل سرزمین مصر، گوونه به ای بدگی ندیدم بید. ۲۰ ای گوون لاغر و زشت، هف گو چاغ قبله که اول او من بید در خوردن. ۲۱ بعد آ خوردن، هنی ام گوون لاغر و استخونی بیدن، م ای موق بید که آ خو جسم. ۲۲ آنذیکه بعد آندو خورفتم. ای ر م خو هف لَط گنوم ری ئ ساقه دیدم که گلشون پُر آ دونا رسیده بیدن ۲۳ بعد، هف لَط که باد شرقی هُنون خشکنید بید، دیار دان. ۲۴ او لَطا لاغر، هف لَط خوب ملقنیدن. مو یان به جادوگرون گفتم، اما هیچکو ا هُنون نترس تعبیر خووامه به مو گووه.»

۲۵ یوسف به فرعون گف: «معنی هر دون خو فرعون یکیه. خدا او چیا به که نیت انجومش داره، به فرعون گفته. ۲۶ هف گو چاغ و چله و هف لَط پُر و رسیده که اول ظاهر بیسن، نشونه هف سال فراوونیه. ۲۷ هف گو لاغر و استخونی و هف لَط نازک و مولوسنیده نشونه هف سال قحطی شدید که آ دما او هف سال فراوونیه. ۲۸ او طو خدا او چیا به که نیت انجوم هُنون م ای سرزمین دارنه، به سرورم فرعون نشون داس. ۲۹ ایسون هف سال وفور نعمت م سرتاسر سرزمین مصر. میایه، ۳۰ اما بعد آ وان، هف سال قحطی عمل ب آیه و گل نعمت م سرزمین مصر آ یاده رووه و قحطی ای سرزمین نابود بگته. ۳۱ و نعمت م وان معلوم نم دهه، سی دل یانکه قحطی که بعد آ وان ب آیه، خلی سخت ببووه. ۳۲ و تکرار خو فرعون به ای معناس که ای امر آ جانوب خدا تعیین بیسه و خدا وان زیتره به عمل رسونه. ۳۳ پ ایسون فرعون وا پیا به بصیر و حکیم جوژه و اووه ور سرزمین مصر. گمازه. ۳۴ همیطو فرعون وا ناظرونه ور زمین گمازه که در طول هف سال نعمت، ئ پنجوم محصول مصر. آسون. ۳۵ و گل آذوقه ای سالا خوب که ب آینه، گرد گین و غلته زر دس فرعون ذخیره گین و خوراک م شرا هیلن. ۳۶ ای آذوقه وا سی مملکت سی هف سال خشکسولی که م سرزمین مصر ب آیه ذخیره بووه، تا مملکت در اثر خشکسولی نابود نبووه.»

۳۷ فرعون و گل خدمتگزارونش ای قصبته پسندیدن. ۳۸ پ فرعون به خدمتگزارونش گف: «آیا کسبه لِف ای پیا ترم جورم، پیا به که روح خدا م وجودش بووه؟» ۳۹ اوسون فرعون به یوسف گف: «چو خدا گل هُنون ور تو آشکار کورده، پ هیچ ک لِف تو صوحوب بصیرت و حکمت نی. ۴۰ تون ور خونه خودم بگمازم و گل مردم مو به فرمون تو تن بدهن. یتا ور تخت سلطنت، آ تو بالاتر ببووم.»

یوسف وزیر فرعون بووه

۴۱ پ فرعون به یوسف گف: «بیل گن مو تون ور گل سرزمین مصر. گماشتمه.» ۴۲ اوسون فرعون انگشتر خوشه آلیکش درورد وان م کیک یوسف وند و اووه به ردا کتون فاخر آروید و طوقه زرین ور گردنش وند. ۴۳ و اووه سر ارا به دووم خودش سووار کورد و سریازون هر جا پیش برفتن جار زندن: «زونی زنه!» ایطو فرعون یوسف ور گل سرزمین مصر. گماشت. ۴۴ به علاوه، فرعون به یوسف گف: «مو فرعون هسم، اما بی اجازه تو هیچ ک م سراسر سرزمین مصر حق ندازه حتی دس یا پا خوشه دراز گته.» ۴۵ و فرعون یوسف ضفینات فَعینیح نومید و اسنات دختر فوطی فارع، کاهن اون به او به زونی دا. یوسف م سرزمین مصر. معروف بیس.

٤٦ یوسف سی ساله بید که به خدمت فرعون پادشاه مصر. اومه. و او آ پشگاه فرعون در رفت، م سراسر سرزمین مصر- بگشت. ٤٧ م هف سال نعمت، زمین محصول خلی دا. ٤٨ یوسف گل آذوقه که م او هف سال نعمت م مصر گرد بیس بید گرد کورد و م سراً ذخیره کورد. او آذوقه گرد بیسه آ مزرعا اطراف هر شر م همو شر بهشت. ٤٩ یوسف غله خلی زیاد لِف رگ دریا، امبار کورد، تا اونجون که آ حساب کوردن هُنون دس هِشت، چو آ حد حساب کتاب رد کورد بید.

٥٠ نوها یانکه سالا خشکسولی رَسه، دو کووک سی یوسف زویده بیس. آسنات دختر فوطی فارغ، کاهن اون، هُنون سی او زویید. ٥١ یوسف کووک نُوری خوشه مَنسی- یعنیه فراموشی نومید، چو گف: «خدا گل مشقت مونو دیری آ خونه بووم آ یاد مو بورده». ٥٢ او کووک دوومش اِفرایم یعنیه پُرئمر نومید، چو گف: «خدا مونَه م سرزمین مذلتوم بارور کورده.»

٥٣ و هف سال نعمت که م سرزمین مصر. بید، به آخر رسید ٥٤ و هموطو که یوسف گف بید، هف سال خشکسولی رسید. گل سرزمینان قحطی گروف، اما م سراسر سرزمین مصر. خوراک بید. ٥٥ و چو گل سرزمین مصر- به گسنی گروفتار بیسن، مردم سی خوراک پیش فرعون فریاد کوردن. اوسون فرعون به گل مصریون گف: «پیش یوسف رووه و هر چی به شُمون بگووه کُنه». ٥٦ پ اوسون که قحطی گل مملکت گروف بید، یوسف انبارانه گوشید، غلته به مصریون بفروخت، چو قحطی م سرزمین مصر. خلی سخت بید. ٥٧ به علاوه گل آدمون ری زمین سی خرید غله پیش یوسف به مصر اومن، چو قحطی ور گل زمین به سختی اومه بید.

٤٢

دیدار یوسف پی برارون

١ یعقوب وختی فَمید م مصر. غله زیاد، به کووکونش گف: آچه نیسه، یکدوو سل کُنه؟ ٢ شُفته م مصر. غله زیاد، قبل آ یانکه گلُمون آ گسنی میرم، رووه و آ اونجون غله خیره. ٣ پ ده برار یوسف سی خریدن غله به مصر رفتن. ٤ اما یعقوب، بنیامین برار تی یوسف پی برارونش نفرسید چو بترسید ضرره به او رَسه و اووه آ دس دهه. ٥ پ کووکون یعقوب آم آ جمله گسونه بیدن که سی خرید غله رفتن، سی یانکه قحطی سختیه سرزمین کنعان گروف بید.

٦ م همی زمون بید که یوسف حاگم مصر و مسئول فروختن غله بیس بید، برارونش پیش او رفتن و نوهاس به خاک آفتیدن. ٧ یوسف یکتَه هُنون اشناخت، اما وانمود کورد که هُنون نَم اشناسه و پی خشونت آ هُنون پرسید: «آ کجا اومیه؟» گفتن: «آ سرزمین کنعان سی خریدن غله اومه.» ٨ هرچن یوسف برارونش اشناخت، اما هُنون اووه ن اشناختن. ٩ اوسون او خووائیه که دربارِه هُنون دید بید بیاد آورد و گف: «شُمون جاسوسه! اومیه تا سرزمین اُمون شناسوی کُنه.» ١٠ به او گفتن: «ای سرور اُمون، ایطو نی! اُمون سی خریدن

عَلَّه اوممه. ^{۱۱} اُمون گلمون برارم. اُمون آدمون دُرسه هِسَم و سی جاسوسی نَ اوممه.»
^{۱۲} یوسُف به هُنون گُف: «نه! شُمون سی شناسوی سرزمین اُمون اومیه.» ^{۱۳} هُنون جوواب دان: «بندونت دوره برار بیدم و بوومون ایسون م سرزمین گنعان و برار کوچوکمون پیش بوومونه، یکه دگه آ برارونمون ام مورده.» ^{۱۴} یوسُف به هُنون گُف: «همیطو که گفتم شُمون جاسوسه!» ^{۱۵} تینا در صورته دُرسی قِصاتون ثابت بووه که برار کوچوکتونم اینجونه آیه آر نه به جون فرعون قسم که تم هلم امصر گیه در. ^{۱۶} یکه ا شُمون برووه و برارونون آره. باقیه اینجون م زندون هلم تا معلوم بووه اوچاییه که گفتیّه راسن یا نه ^{۱۷} اوسون یوسُف سو روز گل هُنون پی یک به زندون پس.

^{۱۸} «م روز سووم یوسُف به هُنون گُف: مو آدم خدا ترسه هِسَم، پ اوچاییه که به شُمون بگووم انجوم دِهه و زنده منه ^{۱۹} آر شُمون واقعا افراد صادق هسه، یکی ا شُمون م زندون منه و باقه پی غلایه که خریدیه پیش خونوادا گسنه خوتون وِرگرده. ^{۲۰} اما وا برار کوچوک خوتون پیش مو آره تا قِصاتون تصدیق بووه و نمیره.» هُنون ای شرط قبول کوردن. ^{۲۱} اوسون برارون به یکدو گفتن: «کل ای ناراحتیا سی دل یان که به برار خومون یوسُف بدی کوردم و اوسون که به اُمون التماس کورد به او گوش ندایم.» ^{۲۲} رنوبین به هُنون گُف: «به شُمون نگفتم که به ای کووک گنا داره بکنه و ای کار مکنه؟ اما نغمیده! ایسون وا سی خین او حساب پس دهم.» ^{۲۳} هُنون ندونسن که یوسُف قِصا هُنون بقمه، چو مترجمی مابنشون بید. ^{۲۴} و یوسُف آ پیش هُنون رفت در و گریوس. و پیش هُنون وِرگشت و پی هُنون قِصه کورد. اوسون شمعونه آ منجا هُنون گروف و نوا تیا هُنون م بند وند. ^{۲۵} اوسون فرمون دا تا کیسا هُنون آ غله پر گین. در ضمن بطور مخفی به نوکرونش گُف تا پیلایه که برارونش سی خریدن غله دان بید م کیسناشون وِنن و غذا م رَشونه دهن.

^{۲۶} اوسون برارون یوسُف غلته سر خرونشون بار کوردن و آ اونجون رفتن. ^{۲۷} موقع غروب عفتو، وختی که سی اسراحت وسیدن، یکه ا هُنون کیسن خوشه گوشید تا به خرون غذا دَهه و دید پیله که سی خریدن غله داس، دم خورجینه. ^{۲۸} پ به برارون خودش گُف: «سِل گنه! پیلته که دام بید م کیسم وندنه.» آ ترس لارشون دِکس، به یکدو بگفتن: «یان چه بلایه بید که خدا سرمون آورد؟»

^{۲۹} وختی پیش بووشون به سرزمین گنعان وِرگشتن، هر چیه که اتفاق افتید بید، سی او تعریف کوردن، گفتن: ^{۳۰} «حاگم مصر پی خشونت زیاد پی اُمون قِصه کورد و مرس که اُمون جاسوس هِسَم. ^{۳۱} به او گفتم که اُمون آدمونه دُرسکارم و جاسوس نیسم. ^{۳۲} اُمون دوره برارم آ ی بووه. یکه ا اُمون مورده و یکه دگه که اگل کوچوکتره پیش بوومون م گنعان.» ^{۳۳} حاگم مصر. در جوواب اُمون گُف: آر راسی گووه، یکه ا شُمون پیش مو بعنوان گروگان منه و باقه، غلانه ورداره، پیش خونوادا گسنه خوتون رووه. ^{۳۴} و برار کوچوک خوتون پیش مو بیاره. آر ایطو گیه معلوم دَهه که راسی گووه و جاسوس نیسه. اوسون موتم برار شُمونه آزاد کُمن و بهلم هر چن ر که خاسه بووه به مصر آیه، غله مورد نیاز خوتون خره.

^{۳۵} وختی هُنون خورجینا خوشونه پتی بکوردن، دیدن که پیل هر کونشون م خورجینش! وختی هُنون و بووشون کیسا پیل دیدن، ترسون بیسن. ^{۳۶} و بووشون یعقوب به هُنون گُف:

«شُمون داغ بچونمه وَر دل مو وِنديّه. يوسُف دِگه ني، شمعون دِگه ني و ايسون مَخه كه پِنيامينَ اَم بَره. کُل هُنون سَر مو اومسَه.»^{۳۷} اوسون رثوبين به بووش گُف: «اَر اووه پيش تو نورگردونم هر دون کووک مونه گش. اووه به دَس مو سِپار و مو اووه پيش تو بورگردونم.»^{۳۸} اما يعقوب گُف: «کووکم پي شُمون به اونجون نَم ميا چو برارش مورده و تِنا او ا مارش سي مو مونده. اَر م اي سفر كه برووه ضرره به او رسَه، به يقين بووه پيرتون ا داغش بميره.

۴۳

سفر دووم به مصر

۱ قحطی م کنعان بتر و بتر بیس. ۲ پ يعقوب ا کووکونش مخاس تا آندو به مصر. روون و کِمه غَله خرن، سي يانکه غَله كه ا مصر خريدن بيد، وارس بيد،^۳ اما يهودا به او گُف: «او پيا پي تاكيد به ا مون هشدار دايه، گفته: ”اَر برارتون پي شُمون نبووه، ري مونه نَم بينه.“»^۴ اَر برازُمون پي ا مون فرسني، برووم و سيت آذوقه بخريم.^۵ اما اَر اووه نفرستي، نَم رووم چو او پيا به ا مون گفته: «”اَر برارتون پي شُمون نبووه، ري مونه نَم بينه.“»^۶ يعقوب گُف: «اچه وَر مو ايطو بدی كورده و به او پيا گفته كه برار دِگه داره؟»^۷ جوواب دان: «او پيا پي دقت دربارِه ا مون و قومونمون، ا ا مون پرسيد و گُف: ”ايا بووتون هني زندس؟ ايا برار دِگه داره؟“ اوچيايه كه به او گفته در جوواب اي سوالا بيد. ا كجا دونيسم بگووه: ”برارتون اينجونه بياره“؟»^۸ اوسون يهودا به بووش يعقوب گُف: «كووك جوونته به مو سِپار تا ونم ره. در غير اي صورت ا مون و بچونمون ا گسني بميرم.»^۹ مو تضمين گنم كه اووه سالوم و رگردونم. اووه ا دَس مو طلب گن. اَر اووه پيش تو نورگردوندم و در حضورت حاضر نكوردم، تخصيرش گل عمر به گردن مو بووه.^{۱۰} چو اَر تاخير نَم كوردي و اووه پي ا مون بفرسنيدي، تا ايسون دو ره رفتيم بيد و اووم بيد.»

۱۱ اوسون بووشون يعقوب به هُنون گُف: «اَر ره دِگه ني، پ ا بترين محصولات زمين م خورجيناتون ونه، يعنه قدره بلسان و قدره عسل و صمغ خوشبو و مُر و پسه و بايوم، سي حاگم مصر. هديه بَره.^{۱۲} پيل دو برابر پي خوتون بَره و پيليّه كه م دوري خورجيناتون وندن بيد، آندو پس دهه. بلكه اشتباهه بپسه.^{۱۳} برارتون اَم ورداره و ورسكه، پيش حاگم مصر. رووه^{۱۴} اَميد دارم كه خدای قادر مطلق شُمونه مورد لطف او پيا قرار دهه تا شمعون و پِنيامينه و رگردونه اما اَر خاس خدا يان كه بي اولاد بووم، هِل بي اولاد بووم.»^{۱۵} پ هُنون هدايا و پيل دو برابر پي پِنيامينَ پي خوشون و رداشتن ورسيدن و به مصر رفتن و در حضور يوسُف شرفياب بيسن.

۱۶ وختي يوسُف پِنيامينَ پي هُنون ديد به دسكار خونه خودش گُف: «اي پياهُونَ به خونه بَر و جوونه ذبح گن و وان آماده گن، چو هُنون طُور پي مو غذا بخورن.»^{۱۷} او پيا هموطو كه يوسُف به او گف بيد عمل كورد و هُنون به خونه يوسُف بورد.^{۱۸} كووكون يعقوب وختي قَميدن هُنون به كجا بترن، بي حد دِكسن و به يِكِدو گفتن: بلكه سي دل او پيله كه م كيسا ا مون ونس بيد، مخن ا مون گيرن و به اسيري كشن و خرونمونم صوحوب بوون.»^{۱۹} پ

هُنُونِ پِيشِ دَسْكَارِ خُونِه يوسُفِ رَفْتَنِ وَ تَا نُوها دَرِ خُونَه پِي او اِيطو قِصَه كوردن: ٢٠ «اِي سرور اَمون، رَ اولِ سِي خِرِيدِ آذوقَه بَه اِينجُونَه اوِمَم. ٢١ اما وختِي شو بيسِ وسِيديم وَ خورجِينامونِ گوشيديم، هِر كُونمونِ پِيلِ خوشَه بَه وَزنِ تَمومِ مِ دورِي خورجِينامونِ جوسِم. پَ وَانِ اَنَدو اُورِدِم. ٢٢ وَ پِيلِ بيشْتَرِ اَمِ اُورِدِمِ تَا آذوقَه خِرِم. نَدونِمِ كِي پِيلَا اَمونِ مِ خورجِينامونِ وَنَدَه.» ٢٣ او گُف: «سَلومَتِي وَرِ شُمونِ يا؛ مَتْرِسَه. خِدا شُمونِ وَ خِدا بووَه شُمونِ پِيلانِ سِي شُمونِ مِ خورجِيناتونِ وَنَدَه، چو پِيلَا شُمونِ بَه دَسِ مو رَسِيدَنَه.» اوسونِ شَمعوَنَه اَزادِ كوردِ وَ پِيشِ هُنُونِ اُوردِ. ٢٤ او پِيا هُنُونِ بَه خُونِه يوسُفِ اُوردِ وَ بَه هُنُونِ اُو دا تا پَاهاشونِ شورِنِ وَ بَه خَرُونشونِ اَمِ علوفَه دا. ٢٥ وَ هُنُونِ هِدايشونَه سِي اومِينِ يوسُفِ بَه وختِ ظُورِ اَماده كوردن، چو شُئْفَتَنِ بِيدِ كِه اونجونِ غذا بخورن.

٢٦ وختِي يوسُفِ بَه خُونَه اومَه، هِدايَه كِه پِي خودشونِ داشْتَنِ پِيشِ او بَه خُونَه اُوردنِ وَ نُوهاشِ بَه خاكِ اَفْتِيدِنِ. ٢٧ يوسُفِ اَ احوالِ هُنُونِ پَرسِيدَه، گُف: «اِيَا بووَه پِرتونِ كِه اُو اَو قِصَه كوردِه، بَه سَلومَتِ؟ اِيَا هَنِي زَنْدَس؟» ٢٨ هُنُونِ جِوابِ دان: «بِنَدَهاتِ بووَه اَمونِ زنده وَ بَه سَلومَتِ.» وَ تعظِيمِ كوردنِ، رِي سَرِ زَمِينِ وَنَدنِ. ٢٩ وَ يوسُفِ سَرِ بُلِينْدِ كوردِ وَ بَرارِشِ بِنِيامِينِ، كووكِ مارِ خوشَه دِيدِ وَ پَرسِيد: «اِيَا يانِ هَمو بَرارِ كوچوكْتونِ كِه دَرِبَارَه اشِ بَه مو كَفِيَه؟» وَ بَه بِنِيامِينِ گُف: «كووكِم، خِدا تونِ فِضِ عِنايَتِ فرمايَه.» ٣٠ يوسُفِ كِه اُديدنِ بَرارِشِ بَه شَدَتِ مَتاَثِرِ بيسِ بِيدِ، زِيَتْرَه دَرِ رَفْتِ تَا جايَه سِي گِرِيوسِنِ جَوْرَه. پَ بَه تُو خودشِ رَفْتِ وَ اونجونِ گِرِيوسِ. ٣١ اوسونِ رِي خوشَه شُشْتِ وَ پِيشِ بَرارونشِ وَرگِشْتِ وَ خوددوريِ كوردِ وَ گُف: «غِذا بِيارَه.» ٣٢ سِي او سِوا غِذا وَنَدنِ، سِي هُنُونِ سِوا وَ سِي مِصرِيونَه كِه پِي او بخوردنِ اَمِ سِوا، سِي يانِكِه مِصرِيونِ نَتْرِسِنِ پِي عِبْرانيونِ غِذا خورِنِ چو مِصرِيونِ اَيِ كَارِ كِراهِتِ دارنِ. ٣٣ يوسُفِ بَرارونشَه بَرِ حَسَبِ سَلشونِ سَرِ سَفْرَه نشوندِ وَ هُنُونِ اَيِ عَمَلِ مِتَعَجَبِ بيسِنِ. ٣٤ او اَنُوها خودشِ بَه هُنُونِ غِذا دا وَ سِي بِنِيامِينِ پِنِ بَرابَرِ بَقِيَه غِذا كَشِيدِ. پَ او رُوزِ هُنُونِ پِي يوسُفِ خورْدنِ وَ نوشِيدنِ وَ شُودِيِ كوردنِ.

٤٤

جومِ نَقْرَه

١ اوسونِ يوسُفِ بَه دَسْكَارِ خُونِه خودشِ فرمونِ دا، گُف: «خورجِينا اِي مَرْدَمَه تَا اونجونِ كِه تَرَنِ بَرَنِ اَ آذوقَه پُرْگُنِ وَ پِيلِ هِر كُونشونَه مِ دورِي خورجِينشِ وَنِ. ٢ اوسونِ جومِ مو، يِعْنِه جومِ نَقْرَه وَ پِيلَا غَلَنَه، مِ دورِي خورجِينِ كوچوكْتَرِينِ هُنُونِ وَنِ.» وَ دَسْكَارِ يوسُفِ اَوچِيايَه كِه بَه او گُفِ بِيدِ، انجومِ دا. ٣ وختِي سَحَرِ هِوا رُوشِنَا بيسِ، او پِياهُونِ پِي خَرُونشونِ رُونَه كوردنِ. ٤ اما هَنِي اوطو اَشَرِ دِيرِ نَبيسِنِ بِيدِ كِه يوسُفِ بَه دَسْكَارِ خُونَشِ گُف: «وَرِسْكَ وَ اَدْمَا او پِياهُونِ رُو وَ وختِي بَه هُنُونِ رَسِيدِي، بَه هُنُونِ گو: ”اَچَه جِوابِ خوبيَه پِي بَدِي دايَه؟ ٥ اِيَا يانِ جومِه نِي كِه سروُمونِ پِي وانِ بَنوشَه وَ پِي وانِ فالِ گِرَه؟ شُمونِ كَارِ بَدِي كوردِيَه.“»

٦ وختِي دَسْكَارِ يوسُفِ بَه هُنُونِ رَسِيدِ، هَمِي قِصانِ بَه هُنُونِ گُف. ٧ اما هُنُونِ بَه او كَفْتَن:

«آچه سرور اُمون ایطو بگووَه؟ آ بندونت به دیر بووه که ایطو کارِه کُنن! ^۸ اُمون حتی پیلِیه که م دوری خورجینامون جوِسم، ا سرزمین گنعان پیش نو پس اوردِم. پ چطو ممکنه آ خونه سرورت طلا یا نقره دوزِم؟ ^۹ هر کو آ بندونت که جوم پیش او پدا دَهه، میزه و باقه اُمون آم غلومون سرورمُون ببووم.» ^{۱۰} دسکاریوسف گف: «خلی خوب، او طو بووه که بگووه. پیش هر ک پدا دَهه، او غلوم مو ببووه و باقه شُمون بی گناه حساب بووه.» ^{۱۱} پ هر کونشون آ هُنون زیتره خورجین خوشوئَه ری زمین زر اوردن و گلشون خورجین خوشوئَه گوشیدن. ^{۱۲} اوسون او آ خورجین برار گفتر شو به تفتیش کورد تا به کوچوکتری رَسید و جوم م خورجین بنیامین جوس. ^{۱۳} اوسون هُنون جوما خوشوئَه دردن و هر کونشون خَر خوشه بار کورد، به شَر ورگشتن.

^{۱۴} وختی که یهودا و برارونش به خونه یوسف رسیدن، او هتی اونجون بید. هُنون نوهاش ری زمین آفتیدن. ^{۱۵} یوسف به هُنون گف: «یان چه کاریه که کورده؟ آیا ندونسه که پاییه لِف مو تره پی فالگری به امور پی بره؟» ^{۱۶} یهودا جوواب دا: «به سرورمُون چه گووم و چه جوواپه دهم؟ چطو پی گنوهی خوموئَه ثابت کنیم؟ خاس خداس که به سزا اعمال خومون رَسیم. ایسون اُمون و وانکه جوم م دَس او پدا دا، غلومون سرور خومون ببووم.» ^{۱۷} اما یوسف گف: «ا مو به دیر بووه که ایطو کُنم! تِنَا پاییه که جوم م دَس او پدا داس غلوم مو ببووه. باقه شُمون به سلومت پیش بووتون ورگرده.»

^{۱۸} اوسون یهودا نَزیک او رفت و گف: «سرورم، تمنا داژم هلی بندت خرفه م گوشت گووَه و خشمت ور بندت زیاد نبووه، مو دوئم که تو لِف خود فرعون اقتدار دوری. ^{۱۹} سرورم آ بندونش پرسید: "آیا بووَه یا براره داره؟" ^{۲۰} و اُمون به سرورمُون جوواب دایم: "بووه پیر دارم و براره جَوون که بچه معاد پیری اووَه. برار او کووک مورده و او تِنَا کووک مار خوشه که مونده و بووش اووَه دوس داره." ^{۲۱} اوسون به بندونت گفتی: "اووَه پیش مو بیاره تا پی تیا خودم بیئمش." ^{۲۲} و اُمون به سرورمُون گفتم: "او کووک نتره بووه خوشه ترک کنه، چو آر بووش ترک کنه، بووش بمیره." ^{۲۳} اما تو به بندونت گفتی: "تا برار کوچوکتون پی خوتون ن آرِه، ری موئَه دِگه تم بیئه." ^{۲۴} پ چو پیش بندت بوومون رفتیم، قِصا سرورمُون سی او آندو گفتم. ^{۲۵} اوسون بوومون گف: "ورگرده و تیکه آذوقه سیمون خِره." ^{۲۶} اما اُمون گفتم: "نترم رووم. تِنَا آر برار کوچوکمون پی اُمون آیه، برووم. چو نترم ری حاگم مصر. بینم، مَر یانکه برار کوچوکمون پمون بووه." ^{۲۷} اوسون بندت بوومون گفتمون: "خوب دونه که زوئم دو کووک سی مو زویید. ^{۲۸} یکَه ا هُنون آ پیش مو رفت و گفتم: 'بی گمون دریده بیسه.' و آ او زمون دِگه اووَه ندیدمه. ^{۲۹} آر ای یکته آم آ مو گِره و ضرره به او رسه، مو آ داغش بمیرم." ^{۳۰} پ ایسون آر پیش بندت بوومون ورگردم و ای جَوون پی اُمون نبووه و آر بوومون، که زندیش به زندگی ای کووک بسس، ^{۳۱} بیئه که کووکش نی، در دم بمیره و اُمون بووه پیرمون آ دَس دهم. ^{۳۲} مو پیش بووم ضامن سلومتی ای جَوون بیسم، گفتم: "آر اووَه پیش تو نورگردوئم، تخصیرش تا آخر عمر به گردن مو بووه!" ^{۳۳} پ ایسون تمنا بگنم مو آ جا ای جَوون مئم و غلوم سرورم بووم و ای جَوون پی برارونش ورگرده. ^{۳۴} چو، چطو ترم پیش بووم ورگردم آر ای جَوون پی مو نبووه؟ مو یوری دیدن یان که بلاپه سر بووم آینه ندارم.»

یوسف خوشه به برارونش ب اشناسونه

۱ و یوسف دِگه نترس پیش هُنون که در حضورش وسیده بیدن، خوشه گِزه و فریاد گشید و به نوکرونش گُف: «گلتون آ اینجون رووه در!» وختی که یوسف خوشه به برارونش اشناسونید، گسه دِگه اونجون نَبید. ۲ و او پی صدا بُلند گریوس، اوطو که مصریون و آل خونه فرعون ام صداشه فمیدن. ۳ یوسف به برارونش گُف: «مو یوسف هِسُم! آیا بووم هئی زندس؟» اما برارونش نترسن به او جوواب دِهِن، سی یانکه آ ترس زونشون بند او مه بید و نترسن قِصه کُنن.

۴ اوسون یوسف به برارونش گُف: «نَزیک مو بیایه.» و نَزیک او من. اوسون به هُنون گُف: «مونم، یوسف، برار شُمون، هَمو وانکه اووه به مصر فروخته! ۵ و ايسون مضطرب نبوه و آ یانکه موته به اینجونه فروخته، وَر خوتون خشم مگره، چو سی حفظ جون مردم بید که خدا موته نوهاتر شُمون به مصر فرسَنید. ۶ سی یانکه ايسون دو ساله که قحطی وَر ای سرزمین حکمفرماس و پِن سال دِگه ام نه شخم بیوه ژند نه درو بیوه کورد. ۷ اما خدا موته نوها شُمون فرسَنید تا نسل آ شُمون ری زمین هِلَه و جون شُمون به طور باورنکوردنیه نجات دهه. ۸ پ یان شُمون نَبیده که موته به اینجونه فرسَنیده بلکه خدا بید، او موته مشاور فرعون و سرور وَر گُل آل خونه او و فرموراو سرتاسر سرزمین مصر کورد. ۹ ايسون عجله گنه و پیش بووم رووه، به او گووه: ”کووکت یوسف ابطو بگووه: خدا موته سرور مصر کورده. پیش مو بیو و تأخیر مکن. ۱۰ تو و بچون و نوونت و گلات و هرچی دوری، م ناحیه جوشن ساکن بات تا نهنگ مو بووی. ۱۱ اونجون سی تو تدارک ببینم، چو هئی پِن سال آ قحطی بوقیه. مبادا تو و آل خونت و گُل گسونت بِنوا بووه.“ ۱۲ ايسون شُمون گلتون به تیه خوتون ببینه و برازم بنیامین ام ببینه که اروسى مو یوسفم که پی شُمون قِصه بکنم. ۱۳ پ بووه موته اگل جلاله که م مصر دارم و آ هرچی دیدیه، خبر دِهه، زیتره بووم به اینجونه بیاره.» ۱۴ اوسون سر شون برارش بنیامین گریوس و بنیامین ام اووه م آشش گروفت و بگریوس. ۱۵ و یوسف گُل برارونش بوسید و پی هُنون گریوس. اوسون برارونش جرأت کوردن پی او قِصه کُنن.

۱۶ وختی به قصر فرعون خبر رسید که برارون یوسف او مه، فرعون و خدمتگزارونش به گُل خشنود بیسن. ۱۷ فرعون به یوسف گُف: «برارونت گو: ”ابطو کُنه: چارپایون خوشونه بار کُنن و به سرزمین کنعان وِگرِدن، ۱۸ و بووه و آل خونا خوشونه وِداشته، پیش مو آین. پترین زمین مصر به شُمون بدوهام تا آ زیوتی محصول وان خوره.“ ۱۹ و تو یوسف مأموری که به هُنون گووی: ”ابطو کُنن: عرابا آ سرزمین مصر سی بچون و زونتون گِره و بووتون وِداره و بیایه. ۲۰ دغدغه اسباب خوتون مداشته بایه سی یانکه برکت گُل سرزمین مصر آ شُمونه.“ ۲۱ پ کووکون یعقوب ابطو کوردن: طبق فرمون فرعون، یوسف عرابا و توشه سفر به هُنون دا. ۲۲ به هرک آ هُنون یه دس جو مه نو بخشید اما بنیامین سِصد مثقال نقره و پِن

دَسَ جومَه دا. ۲۳ و سی بووَش: ده خَر آکالاها مصری و ده مایه خَر عَلَه و نون و توشه سفر سیش فرسیند. ۲۴ اوسون یوسف برارونش رونه کورد و وختِ رفتنشون به هُنون گُف: «م ره پی یکدو نزاع مکنه!»

۲۵ پ هُنون ا مصر اومین پبش بووَشون یعقوب و به سرزمین گنعان رفتن. ۲۶ و به بووَشون گفتن: «یوسف هنی زندس! او حاگم گل سرزمین مصر.» اوسون دل او ضعف کورد، چو قِصه هُنون بوور نکورد. ۲۷ اما وختی گل قِصاییه که یوسف به هُنون گُف بید به یعقوب گفتن و او عراباییه که یوسف سی آوردن او فرسنیده بید دید، بووَشون یعقوب جون تازه گروف. ۲۸ و یعقوب گُف: «یان سیئم بسن! کووگم یوسف هنی زندس. رووم و نوها موردنم اووه بیئم.»

۴۶

سفر یعقوب به مصر

۱ پ یعقوب پی هرچی داش کوچ کورد، به یِرشِبع رسید و سی خدا بووَش اسحاق قریونیا تقدیم کورد. ۲ خدا م رویاها وخت شو، اووه خطاب کورد، گُف: «یعقوب! یعقوب!» جوواب دا: «بله!» ۳ خدا گُف: «مونم خدا، خدا بووت. آ رفتن به مصر. مَترس، چو اونجون تون قومه گپ بکنم. ۴ مو خودم پی تو به مصر. میایم و همیطو مو خودم تون به یقین آندو بورگردونم. تو م مصر میری و یوسف وخت موردن کنار تون.»

۵ اوسون یعقوب ا یِرشِبع کوچ کورد و کووکونش اووه پی زنون و بچونشون پی عراباییه که فرعون به هُنون دا بید، به مصر. بوردن. ۶ و همیطو گلا و اسبابیه که م سرزمین گنعان گرد کورد بید پی خودشون گروفتن و یعقوب و گل نسل او به مصر. رفتن. ۷ او کووکون و کووکون کووکون خوشه و همیطو دخترن و دخترن کووکون خوشه، یعنه گل نسلش پی خودش به مصر بورد.

۸ هُنون اسما کووکون یعقوب و نسلش که به مصر رفتن:

رئوبین کووک نوری یعقوب.

۹ کووکون رئوبین: حنوک و قَلو و حصرون و گزمی.

۱۰ کووکون شمعون: یموئیل و یامین و اوهد و یاکین و صوخر و شائل که کووک زونه

گنعانی بید.

۱۱ کووکون لاوی: چرشون و فُهات و مراری.

۱۲ کووکون یهودا: عیر و اونان و شیلَه و فارِص و زارح. اما عیر و اونان م سرزمین گنعان

موردن بید؛ و کووکون فارِص، حصرون و حامول بیدن.

۱۳ کووکون یساکار: تولاع و فُوه و یاشوب و شمرون.

۱۴ کووکون زبولون: سارد و ایلون و یاحلئیل.

۱۵ هُنون کووکون لیه بیدن که هُنون پی دختر خودش دینَه، م فدّان آرام سی یعقوب زوید

بید. ای کووکون و دخترن یعقوب به گل سی و سو نفر بیدن.

۱۶ کوووکون جاد: صَفیون و حَبّی و شونی و إصبون و عیری و آرودی و آرئیلی.
۱۷ کوووکون آشیر: یمَنه و یشوه و یشوی و بریعه و خارشون سارا، کوووکون بریعه، حابر و ملکئیل.

۱۸ هُنون بیدن کوووکون زلفه، کنیزه که لابان به دخترش لیّه دا بید. او ای شونزتان سی یعقوب آورد.

۱۹ راحیل، زونه یعقوب دو کوووک به اسما یوسف و بنیامین زویدد. ۲۰ و سی یوسف م سرزمین مصر، مَنسی. و إفرایم به دنیا اومَن که اسنات دختر فوطی فارَع، کاهن اون، سیبش زویددشون.

۲۱ کوووکون بنیامین: بَالع و باکر و آشیل و جیرا و نَعمان و ایحی و زُش و مُقیم و حُقیم و آزد.

۲۲ کوووکون راحیل که سی یعقوب زویدده بیسن، به گل چارده نفر بیدن.
۲۳ کووک دان: حوشیم.

۲۴ کوووکون نَفتالی: یحصئیل و جونی و یصر و شَلیم.

۲۵ کوووکون بلهه، کنیزه که لابان به دخترش راحیل دایه بید، به گل هَف نفر بیدن.
۲۶ گل گسونه که پی یعقوب به مصر رفتن، یعنه گسونه که آنسلش بیدن، غر آ بیونش، شیشصد و شیش نفر بیدن. ۲۷ سی یوسف همیطو دو کوووک م مصر زویدده بیسن. پ افراد اقوام یعقوب که به مصر رفتن، به گل هفتاد نفر بیدن.

۲۸ آ، یعقوب یهودان نوها خودش پیش یوسف فرسندید تا اووه به جوشن رَموی گَنه. و به سرزمین جوشن رسیدن. ۲۹ اوسون عرابه یوسف آماده کوردن تا به پشواز بووش یعقوب به جوشن رووه. وختی اونجون بووش دید، اووه آشش گروفت و مدته گریوس. ۳۰ یعقوب به یوسف گف: «ایسون سی موردن آمادم، چو به تیه خودم دیدم که هتی زندی.» ۳۱ اوسون یوسف به برارون خودش و آل خونه بووش گف: «ایسون رووم تا فرعون خبر دایه، گووم: ”برارون و آل خونه بووم که م سرزمین کنعان بیدن پیش مو اومنه. ۳۲ هُنون چوپون و دامدارن و گلا و رمه‌ها و هر چیه که دارن پی خوشون آوردنه.“ ۳۳ وختی که فرعون شُمون مَخاس تا آرتون پرسه: ”کار شُمون چیه؟“ ۳۴ جواب دِهه: ”امون آ جوونی چوپون بیدمه هم خومون هم جد اندر جدمون گله دار و چوپون بیدمه،“ آر ایطو به فرعون جواب دِهه او شُمونه بهله تا م جوشن منّه سی یانکه مردم باقه جاها مصر آ چوپونون نفرت دارن.

۴۷

خونواده یعقوب م جوشن ساکن بوون

۱ پ یوسف به دیدار فرعون رفت و به او گف: «بووه و برارونم پی گلا خوشون و هرچی دارن آ سرزمین کنعان اومنه و ایسون م ناحیه جوشن هسن.» ۲ او آ منجا برارونش پن نفر سوا کورد و هُنون در پشگاه فرعون حاضر کورد. ۳ فرعون آ برارون او پرسید: «حرفه شُمون چیه؟» هُنون به فرعون جواب دان: «بندونت چوپون، اوطو که اجدادمون آم چوپون

بیدن.»^۴ و همی‌طو به او گفتن: «أمون اوممه تا م مصر. زندی گنیم، سی یانکه چراگاه سی گلا بندونت نی، چو خشکسولی شدیده ور سرزمین گنعان حکمفرماس. پ ایسون تمنا دارم هلی بندونت م ناحیه جوشن سکونت گنن.»^۵ فرعون به یوسف گف: «ایسون که بووه و برارونت پیش تو اوممه،^۶ سرزمین مصر نواها ری تون؛ بووه و برارونت م پترین جا ای سرزمین ساکن گن. هل م جوشن ساکن بوون. و آر منجا هنون افرایده توونا ب اشنوسی، هنون ور داما خودم گمار.»

^۷ اوسون یوسف بووش یعقوب آورد، اووه در پشگاه فرعون بُلند کورد و یعقوب فرعون برکت دا.^۸ فرعون آ او پرسید: «چن سال ا عمرت بگذرده؟»^۹ و یعقوب به فرعون گف: «صد سی سالقه، عمره م غربت بیدومه. سالا عمر مو کوتاه و پُر رنج بیده و به سالا عمر اجدادم که م غربت بیدن نم رسه.»^{۱۰} اوسون یعقوب فرعون برکت دا و آ حضور او در رفت.^{۱۱} پ یوسف اوطو که فرعون فرمون دایه بید، بووه و برارونش جا دا و م پترین جاها سرزمین مصر، یعنه م ناحیه رمسیس، ملکی به هنون بخشید.^{۱۲} و همی‌طو سی بووه و برارون و گل آل خونه بووش، بر حسب تعداد زونه و بچون هنون، خوراک فراهم کورد.

یوسف و قحطی

^{۱۳} آ، م گل او منطقه خوراک نبید، سی یانکه قحطی خلی سخت بید، اوطو که سرزمین مصر و گنعان هر دون سی دل خشکسولی آ پا درومین بید.^{۱۴} یوسف گل نقدینیّه که م مصر. و گنعان پدا بدا، در ازا غله که مردم بخریدن گرد کورد و وان به قصر. فرعون آورد.^{۱۵} وختی پیلا م مصر. و گنعان وارسن، گل مردم مصر. پیش یوسف اومن و گفتن: پیلامون وارسته. تو خودت امون غذا ده و کاره گن تا امون آگسنی نمیرم.^{۱۶} یوسف گف: «آر پیلاتون وارسته، جوونا خوتون بیاره و مو آجا هنون شُمونه غله بدوهام.»^{۱۷} پ هنون داماشونه پیش یوسف آوردن و یوسف آجا عسبون و برون و بزون و گوون و خرونشون، به هنون خوراک دا. و او سال آجا داماشون به هنون غله دا.^{۱۸} سال بعد آندو هنون پیش یوسف اومن و گفتن: «ای آقا، امون حقیقه آ تو پنهنون نم گنیم، پیلمون وارسه و گل جوونامون مال شُمون بیسته. دگه به غر آ بدنا و زمینامون چ ندارم تا به تو دهم.^{۱۹} آچه نواها تیات آ پین رووم، هه امون و هه زمینامون! پ امون و زمینامون آجا خوراک خر و فرعون مالک امون و زمینامون ببووه. به امون بذر ده تا زنده مَنم و نمیرم و تا زمین ام بایر نمته.»

^{۲۰} یوسف گل زمینا مصر. سی فرعون خرید و گل مصریون مجبور بیسن زمینا خوشونه فروشن. یان وختی بید که قحطی شدیدتر بیس بید. ایطو گل زمینا ملک فرعون بیسن.^{۲۱} و یوسف مردومه آ ای سرحد مصر. تا به سرحد دگه به شرا منتقل کورد.^{۲۲} تینا زمین کاهنون نخرید، سی یانکه هنون سَمیه ثابتّه آ فرعون ب اُسوندن و آ سَمیه که فرعون به هنون بدا، بخوردن. سی دل یان زمین خوشونه نَفروختن.^{۲۳} یوسف به مردم گف: «ایسون م ای روز شُمون و زمیناتون سی فرعون خریدم. ایسون سی شُمون بذر هی تا م زمیناتونه کاره.^{۲۴} اما وختی محصول رسه، یه پنجوم وان به فرعون دهم. چار پنجوم دگه وان هلیه تا سی مزرعاتون بذر و سی خوتون و آل خونه و بچونتون خوراک بووه.»^{۲۵} مردم گفتن: «تو زندی

أَمَوْنَ نِجَاتِ دَوِيَّةٍ وَوَرِ أَمَوْنَ نَظَرَ لُطْفِهِ كُورِدِيَّة. أَمَوْنَ غَلُومُونَ فِرْعَوْنَ بَبُؤِوم. «^{٢٦} پَ يَوسُفَ يَانَ مِ سِرْزَمِينِ مِصْرَ قَانُونِي كُورِدِ كِهَ وَآيَهَ پَنجُومَ مَحْصُولَهَ بَهَ فِرْعَوْنَ دِهِنَ وَ تِنَا زَمِينَا كَاهِنُونَ بِيدَن كِهَ مَلِكِ فِرْعَوْنَ نَبِيَسَن.

^{٢٧} پَ يَعْقُوبَ وَ نَسْلَشَ مِ سِرْزَمِينِ مِصْر. وَ مِ نَاحِيَهَ جُوشِنِ سَاكِنِ بِيَسَن وَ مَلِكَا مِ وَانِ بَهَ دَسَ أُوْرِدَن وَ خَلِي بَارُورَ وَ كَثِيرَ بِيَسَن. ^{٢٨} يَعْقُوبَ هَوْدَهَ سَالِ مِ مِصْر. زِنْدِي كُورِدِ وَ سَالَا عَمْرَ اَوْ صَدِ وَ چَلِ وَ هَفَ سَالِ بِيدَن.

^{٢٩} وَخْتِي زَمُونَ مَورِدَن يَعْقُوبَ نَزِيكَ بِيَسِ، كُورُوكَشِ يَوسُفَ بُونِگِ كُورِدِ وَ بَهَ اَوُگُفَ: «أَرِ وَرِ مَوْ نَظَرَ لُطْفِ دُورِي، دَسْتِ زَرِ رُونَ مَوْ وَنَ وَ قَوْلِ دِهَ كِهَ پِي مَوْ بَهَ مَزَبُونِي وَ اَمَوْنَتِ رِفْتَارِ گَنِي. مَوْنَهَ مِ مِصْر. دَفَنِ مَكُنْ، ^{٣٠} بَلَكِهَ هِلِ پِي بُوُونِ خُودُمِ دَفَنِ بُوُوم. مَوْنَهَ اَمِصْر. دَرِ بَرِ وَ مِ مَقْبِرَهَ هُنُونَ دَفَنِ كُنْ.» يَوسُفَ گُفَ: «هَرَجِي گَفْتِي اَنجُومِ دُوهَام.» ^{٣١} يَعْقُوبَ گُفَ: «سِيْمِ قَسْمِ خُور.» اوسونِ يَوسُفَ سِي اَوْ قَسْمِ خُورِدِ وَ يَعْقُوبَ سَرِ جَا خُودَشِ سَجْدَهَ كُورِدِ.

٤٨

مَنْسِي وَ اِفْرَايِمِ

^١ بَعْدَ اَقْدَرَهَ بَهَ يَوسُفَ خَبَرَ دَانَ كِهَ بُوُوشِ سَخْتِ مَرِصَه. «بَ هِرِ دُونَ كُورُوكَشَهَ، مَنْسِي. وَ اِفْرَايِمِ پِي خُودَشِ وَرْدَاشْتِ وَ بَهَ دِيدَنِ بُوُوهَ خُودَشِ رِفْت. ^٢ وَ يَعْقُوبَ خَبَرَ دَايَهَ، گَفْتَن: «ايسونِ كُورُوكَتِ يَوسُفَ پِيَشْتِ اَوْمَسَه.» پَ يَعْقُوبَ نِيروِ خُوشَهَ گَرْدِ كُورِدِ وَ سَرِ رَخْتِ خُوُوشِ نَشَس. ^٣ يَعْقُوبَ بَهَ يَوسُفَ گُفَ: «خُدا قَادِرِ مَطْلُوقِ مِ لُوزِ مِ سِرْزَمِينِ كِنْعَانَ وَرِ مَوْ ظَاهِرِ بِيَسِ وَ مَوْنَهَ بَرَكْتِ دَا ^٤ وَ بَهَ مَوْ گُفَ: «ايسونِ مَوْ تَوْنَهَ بَارُورِ وَ زِيَادِ بَكْنُمِ وَ اَتُو جُومَاعَتِهَ اَقُومَا بَهَ وَجُودِ بَمِيَازُمِ وَ اِي سِرْزَمِينِ بَعْدِ اَتُو بَهَ نَسْلِ تُو بَهَ مَلِكِيَتِ اَبْدِي بِيَخْشُم.» ^٥ ايسونِ دُو كُورُوكَتِ اِفْرَايِمِ وَ مَنْسِي. كِهَ قَبْلِ اَ اَوْمِيَنِ مَوْ مِ سِرْزَمِينِ مِصْر. سِيَتِ بَهَ دُنْيَا اَوْمِيَنَهَ، لِفِ رَثُوبِيَنِ وَ شَمْعُونَ وَارَثِ مَوْ بَبُؤُونَ. ^٦ اَمَا بَجُونَهَ كِهَ بَعْدِ اَهُنُونَ بَمِيُورِي، مَالِ تُو بَبُؤُونَ، وَ تَحْتِ اسْمِ بَرَارُونَشُونَ مِيرَاثِ بَرَن. ^٧ اَمَا دَرِ خُصُوصِ مَوْ، اوسونِ كِهَ اَقْدَانَ اَوْمَمِ، رَاخِيلِ سَرِ رَهَ مِ سِرْزَمِينِ كِنْعَانَ مَورِدِ، دَرِ حَالِهَ كِهَ هَنِي رَهَهَ تَا اِفْرَاتَهَ بُوُوقِي بِيدِ وَ مَوْ اَوُوهَ اَوْنَجُونَ سَرِ رَهَ اِفْرَاتَهَ (كِهَ هَمُو بِيَتِ لِحْمِ بُوُوه) دَفَنِ كُورُدُم.»

^٨ وَخْتِي يَعْقُوبَ كُورُوكُونَ يَوسُفَ دِيدِ، پَرَسِيدِ: «هُنُونَ كِيِيَنِ؟» ^٩ يَوسُفَ بَهَ بُوُوشِ گُفَ: «هُنُونَ كُورُوكُونَ مَوْ هِسَنِ كِهَ خُدا اَيْنَجُونَهَ بَهَ مَوْ بَخْشِيدَه.» اوسونِ يَعْقُوبَ گُفَ: «هُنُونَ پِيَشِ مَوْ بِيَارِ تَا هُنُونَ بَرَكْتِ دُوهَام.» ^{١٠} تَا يَعْقُوبَ اَ پِيرِي كَمِ سُو بِيَسَنِ بِيدِ وَ نَتْرِسِ بِيَنَه. پَ يَوسُفَ كُورُوكُونَشِ نَزِيكَ بُورِدِ وَ بُوُوشِ هُنُونَ بُوَسِيدِ وَ مِ اَشِشِ گِرُوفِ. ^{١١} يَعْقُوبَ بَهَ يَوسُفَ گُفَ: «هِيچِ وَخْتِ تَصُورِ تَمِ كُورُدُمِ رِي تَوْنَهَ بِيَنُمِ وَ ايسونِ خُدا حَتِي بَجُونَتِ اَمِ بَهَ مَوْ نَشُونَ دَا.» ^{١٢} اوسونِ يَوسُفَ هُنُونَ اَرِي زُونِيَا اَوْ گِرُوفِ وَ نُوهاشِ رِي زَمِينِ نِشُونَد. ^{١٣} اِفْرَايِمِ طَرَفِ چِپِ وَ مَنْسِي. طَرَفِ رَاسِ يَعْقُوبِ نِشُونَد. ^{١٤} اَمَا يَعْقُوبَ دَسَاشَ بَهَ طُورِ مَتَقَاعِ دَرَازِ كُورِدِ، دَسِ رَاسِشَهَ سَرِ اِفْرَايِمِ وَنَدِ، پِي يَانَكِهَ اَوْ كُوجُوكَتَرِ بِيدِ وَ دَسِ چِپِشَ سَرِ مَنْسِي. وَنَدِ، پِي يَانَكِهَ مَنْسِي. كُورُوكِ نُورِي بِيدِ. ^{١٥} اوسونِ يَوسُفَ بَرَكْتِ دَا وَ گُفَ: «خُدايَهَ كِهَ دَرِ حَضُورِشِ

بوؤنم ابروهیم و اسحاق قدم بَرندن، خدایه که مِ گل زِندیم تا به امروز چوپون مو بیده، ^{۱۶} و ملاکه که مونه آ هر بدی خلاص کوردّه، ای کووکون برکت دَهه. اسم مونو اسم بوؤنم ابروهیم و اسحاق مِ هُنون تداوم داشته بووه و منجا زمین خلی کثیر بوون.»

^{۱۷} یوسف چو دید بووش دَس راس خوشه سر افرایم وند، خوشش ن اومه، پ دَس بووش گروف تا وان آ سر افرایم وردازه و سر مَنسی. وَته. ^{۱۸} و یوسف به بووش گف: «ای بووه، ایطونی، چو کووک گپوم یان. دَس راسته سر او ون.» ^{۱۹} اما بووش ابا کورد و گف: «دوئم کووکم، دوئم! آ مَنسی آم ملت گپه عمل میایه. پی ای حال، برار کوچوکترش گفترا آ او ببووه و آنسلس اقوام زیاده عمل میان.» ^{۲۰} پ او هر دون مِ او روز برکت دا و گف:

«به اسم تو، یعقوب برکت طلبیده بگووه:

”خدا تونه لِف افرایم و مَنسی گنه.“»

ایطو، افرایم و مَنسی برتری بخشید. ^{۲۱} اوسون یعقوب به یوسف گف: «ایسون موزیتره میزم، اما خدا پی شمون و شمون به سرزمین بوؤنتون بورگردونه. ^{۲۲} مو زمینیه که پی کمون و شمشر خودم آ اموریون گروفتُم، به تو که وَر برارونت برتری دوری، ببخشم.»

۴۹

برکت یعقوب سی کووکونش

^۱ اوسون یعقوب گل کووکونش بونگ کورد و به هُنون گف: «دوئم گرد بووه تا شمونّه گووم که در آینده چه سیتون پش میا.
^۲ «ای کووکون یعقوب، گرد بووه و شنه!»
به بوؤتون اسرائیل گوش دهه.

^۳ «ای رنوبین، تو کووک گپومی و کووک نوری مونی!

قوت مونو نوبر نیرو مونی!

بتر م شرافت و بتر م قدرت!

^۴ اما لِف طافا بُلند دریا، مظلاطومی

بعد آ یان دگه بتر آ همه نسی،

چو پی یکه آزنون مو زیزیکی کوردی و مونه بی حرمت کوردی.

^۵ «شمعون و لاوی، شمون لِف یکه،

آدمون بی رحم و بی انصاف.

^۶ مو آته م نقشا پلید شمون شریک نم بووم،

چو آری خشم خوتون،

آدمون گشته و پی خودسری،

رگ پاها گوونه قَط کوردّه.

٧ لعنت به جری شُمون،
که ایطو شدید و بی رحم بیدا!
مو نسل شُمون،
م سراسر اسرائیل پشکِ کُئم.

٨ «ای یهودا برارونت آ تو تمجید کُئن
تو دِشمنونته آ پِن ببری،
و برارونت نوهات تعظیم بکُئن.
٩ یهودا لِف بچه شَریه که آ شکار ورگشته؛
و خُفتیده.

او لِف نَره شَره آروم بگره،
و لِف شِر مایپه،
کیه که تَرسه بووه اووه بیار کُئه؟
١٠ عصا سلطنت آ یهودا دیر نَم بووه،
تا شیلو که گلِ قوما آ او اطاعت کُئن،
آیه

و قوما فرمونبردار او بیوون.
١١ خَر خوشه به درخت آنگیر ببنده،
و گره خوشه به پترین مو.
جومه خوئه تو م شراب بشوری،
و ردا خوئه م خین آنگیر.
١٢ تیاش بیشتر آ شراب برق زین،
و دندوناش سفدتر آ شیرن.

١٣ «زیولون کناره دریا ساکن بیووه،
و بندره سی گشتیا بیووه
مرزاش به صیدون برسه.

١٤ «یساکار جوون بارکش پُر زوریه
که زر بار خودش خُفتیده
١٥ چو دید که محل اسراحت خووش
و زمین، دلپذیر،
پشت خوشه سی بار دولو کورد
و به کار زوری تن دا.

١٦ «دان قبیله خوشه دادرسی بکُئه،

لِفِ يَكِهَ آ قبايل اسرائيل.
۱۷ دان ماره ببووه سر زه،
و افعی در کنار مسیر،
که گندیکِ عَسَبِ بگزه
تا سوارش آ پشت افته.

۱۸ «ای خداوند، منتظر نجات تو هِسْم.

۱۹ «غارنگرون جاد غارت بگین،
اما او آ عقب هُنون حمله بگنه.

۲۰ «نون آشیر چرب ببووه،
او خوراک خوش طعم شاهونه بدهه.

۲۱ «نفتالی آهوویه رها بیسه،
او قِصا قشنگ بگووه.

۲۲ «یوسف درخت انگیریّه بارور،
درخت انگیره پُر میوه در کنار چشمه
که لژگاش آ دیوار بالا بروین.

۲۳ تیراندازون به تحلی ریش حمله ور بیسن،
و وش پی دشمنی تیر بیسن.

۲۴ اما گمون او موند
و پایدار بیس،
به دَسِ قدیر یعقوب،

و به اسم چویون و صخره اسرائیل؛

۲۵ به واسطه خدا بووت که تونه یوری بدهه،
و به واسطه او قادر مطلق که تونه برکت بدهه،
به برکتا آسمونی آ اعلی،

و برکتا قولیا که زیر زمین،
و برکتِ بچه داشتن زیاد.

۲۶ و برکتا بووت که عظیم تر آ
برکتا اجداد مونه،

تا به حد نفایس کوها قدیمی.

سی یوسف ایطور بووه،

او که آ منجاگِل برارونش انتخاب بیس.

۲۷ «بِنِيَامِينَ گَرِجِي دَرِنْدَه؛
سَحَر شَكَاز بَمَلَقَنَه
و وخت شو غَنِيْمَت بَرِ گَنَه.»

۲۸ هُنون کُل دَوَرَه قَبِيلَه اسرَائِيلِن و هُنونِن قِصَايَه که بووَشون به هُنون گُف، اوسون که هُنون بَرکت دا و به هر يک، بَرکتی در خور او بخشيد.

موردن يعقوب

۲۹ اوسون يعقوب به هُنون وصيت کورد، گُف: «مو به قوم خودُم بپُوندُم. موئه پي بووُنُم م گته که م زمين عِفرون حَيَّتِي دَفن گُنه، ۳۰ هَمو گته که م زمين مَكْفِيلَه، نِهنگ مَمَرِي م سرزمين گنغان و اِبروهيم وان پي زمينش اِعِفرون حَيَّتِي خَرِيد تا مَلِكِي سِي دَفن بيسن داشته بووه. ۳۱ اونجون اِبروهيم و زونش سارا، اسحاق و زونش رِيکا دَفن بيسنه و مو لِيَنَه اونجون دَفن کوردُم. ۳۲ زمين و گته که م وان ا حَيَّتِيون خَرِيد بيس بید.» ۳۳ بعد ايانکه يعقوب وصيت پي کوو کونش به آخر بورد، پاهاشه مينه رخت خو کشيد، آخري نَفَسَه کشيد و به قوم خودش پُوست.

۵۰

۱ اوسون يوسُف خوشه ري جسد بووش بس، گريوس و اووه بوسيد. ۲ بعد دستور دا تا جسدشه موميوي گُين. ۳ کار موميوي کوردن مورده چل روز طول بگشيد. بعد ا موميوي کوردن جسد يعقوب، مردم مصر به مدت هفتاد روز سيش عزادوري کوردن. ۴ بعد ا تموم بيسن عزادوري، يوسُف پيش دربريون فرعون رفت، ا هُنون مَخاس که ا طرف او به فرعون گوون: ۵ بووم موئه قسم داس که بعد ا موردنش جسدش به گنغان بورده، م قبره که سي خودش آماده کورده دَفن گُنم. درخاس گُنم موئه هلي رووم و بوومه دَفن گُنم.» ۶ فرعون گُف: «رو و بووت، هموطو که توئه قسم داس، دَفن گُن و ورگرد.» ۷ پ يوسُف رفت تا بووش دَفن گُنه. کُل خدمتکارون فرعون، مشايخ خونه او و گل مشايخ سرزمين مصر پي او رفتن، ۸ و گل آل خونه يوسُف و برارونش و آل خونه بووش پي او بیدن. ۹ تينا بچون و گلا هُنون م جوشن موندن. ۱۰ عرابا و سووارون اَم پي هُنون بیدن. ايطو پي دسه گپه به گنغان رفتن. ۱۱ وختي که به خرمنگا اُطاد اولا روخونه اردن رسيدن، اونجون پي صدا بِلند گريوسن و وندن به نوحه خوندن. اونجون يوسُف هَف روز سي بووه خودش عزادوري کورد. ۱۲ و وختي گنغانيون ساکن او ناحيه، اي ماتمه م خرمنگا اُطاد ديدن، گفتن: اينجون جايبه که مصريون ماتم عظيمه گروفتنه. ۱۳ پ هموطو که يعقوب وصيت کورد بید، کووکونش: ۱۴ اووه به سرزمين گنغان بوردن و م گته دَفن کوردن که م سرزمين مَكْفِيلَه نِهنگ مَمَرِي بید و اِبروهيم وان پي زمينش اِعِفرون حَيَّتِي خَرِيد بید تا مَلِكِه سِي دَفن بيسن داشته بووه. ۱۵ و يوسُف بعد ا تدفين بووش، پي برارونش و گل هُنون که سي تدفين بووش پي او رفتن بید، به مصر ورگشت.

نیت خوب خدا

^{۱۵} وختی برارون یوسف دیدن که بوووشون مورده، گفتن: «آر یوسف آ امون کیته داشته بووه انتقام گل او بدی که در حق او کوردم آ امون بگره.» ^{۱۶} پ سی یوسف پغوم فرسندید که: «بووت نوها موردن خودش ایطور وصیت کورد: ^{۱۷} ”به یوسف ایطور گووه: آ تو تمنا دارم بدیا برارونت و گناهشون بخشی، چو که به تو آزار رسونیده.» پ ایسون تمنا بکنم بندوق خدا بووت بخشی.» چو پی او ایطو قصبه کوردن، یوسف گریوس. ^{۱۸} برارونش همیطو اوین و نوها پاش سر زمین پ آفتیدن و گفتن: «ایسون امون غلومون تونم.» ^{۱۹} اما یوسف به هنون گف: «آ مو متریسه. مَر مو جا خدا نسم؟» ^{۲۰} شمون نیت بد سی مو داشته، اما خدا نیت خوب آ وان داش تا کاره گته که قپی آ آدمون زنده مین، اوطو که امروز ببینی زنده موندنه. ^{۲۱} پ متریسه. مو احتیاجا شمون و بچونتون برآورده بگنم.» و ایطو هنون تسلی بخشید و قضا دلبرونه به هنون گف.

موردن یوسف

^{۲۲} یوسف و برارونش و خونوادا هنون لِف سابق به زندگی خوشون م مصر. اداقه دان. یوسف صد و ده سال زندگی کورد. ^{۲۳} و سوومی نسل بچون افرایم دید. بچون ماخیر کووک مَنسی آم بچون یوسف به حساب اوین.

^{۲۴} اوسون یوسف به برارونش گف: «زیتره وخت موردنم برسه و بمیرم اما به یقین، خدا آ شمون دیدار بکنه و شمون آ ای سرزمین، به سرزمینه که دربارِه وان سی ابروهیم و اسحاق و یعقوب قسم خورد، بتره.» ^{۲۵} اوسون یوسف کووکون یعقوب قسم دا، گف: «به یقین، خدا آ شمون دیدار بکنه و شمون وا استخونا مونه آ ای محل بره.» ^{۲۶} پ یوسف م صد و ده سولی م سرزمین مصر مورد و اووه مومیوی کوردن و م توبوت وندن.